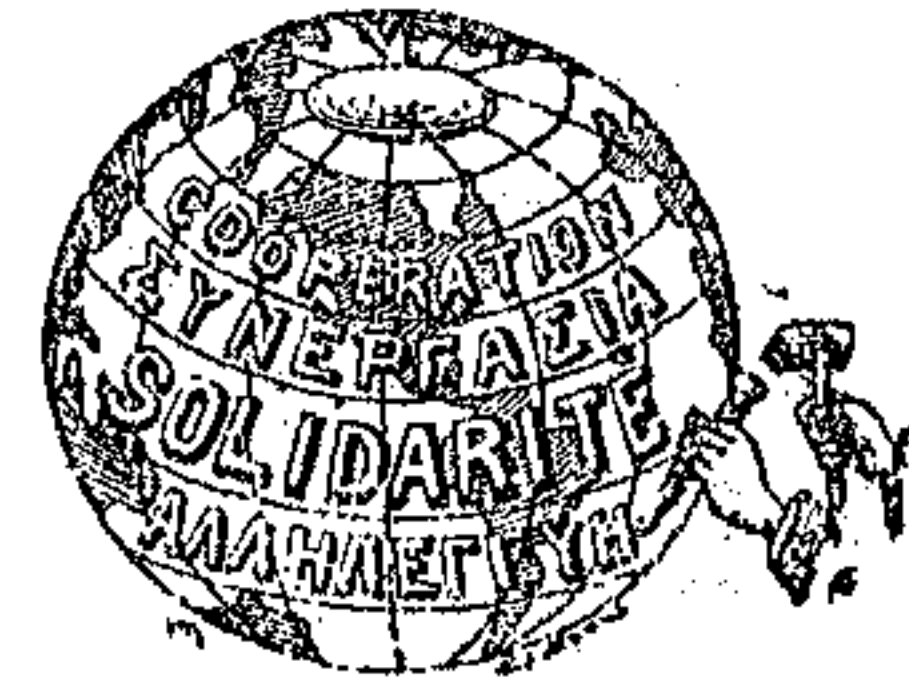

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΜΕΤΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Β'

ΜΑΪΟΣ

ΑΡΙΘ. 19

1920

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ι. Α. ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

GHALES GIDE.—'Η ἀμερόληπτος Ιστορία	Σελ.	459
Γ. ΧΑΡΙΤΑΚΗ.—Σκέψεις ἐπὶ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως	»	462
Π. ΡΕΔΙΑΔΗ.—Τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας	»	468
Κ. Ν. ΝΙΚΟΛΑΕΤΟΠΟΥΛΟΥ.—Τὸ ἐνοικιοστάσιον	»	481
Ι. Α. ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ.—Ἡ ρύθμισις τοῦ ἐνοικιοστασίου	»	488
ΕΠ. ΕΜΠΕΡΙΚΟΥ.—Ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς	»	491
Ὁ Πρόεδρος Οὐέλων ἐνώπιον τῆς Ἀμερικ. κοινῆς γιῶμης	»	497
Μ. ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ.—Ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ φόρου τῆς καθαρᾶς προσόδου	»	506
Π. ΡΕΔΙΑΔΗ.—Ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ ζητήματος	»	511
Φορολογία τῶν καθαρῶν Προσόδων	»	514

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΚΙΟΣΚΙΑ & ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 2.50

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ & ΓΡΑΦΕΙΑ ΝΙΚΗΣ 20

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΜΕΤΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ
Ἐκδομένη προσωρινῶς ἀπ᾽ τοῦ μεγθὸς εἰς 93-150 σελίδας

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ CHARLES GIDE
Καθηγητῆς τῆς Πολιτικῆς καὶ Κοινωνικῆς Οἰκονομίας
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Α. ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ
Διηγήτορος Διπλωματοῦχος Διοικ. καὶ Οἰκονομολογικῶν Σπουδῶν
τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων

Ἐτησίαι συδρομὴ δρ. 25. — Ἐπαρχιῶν δρ. 27.

Ἐξωτερικοῦ δρ. 30. Ἐξέμνητος δρ. 15.

Ἐκαστον τεύχος δρ. 2.50

ΓΡΑΦΕΙΑ: 156, Νίκης ἀριθ. 23.

ΣΗΜ.—Τὸ «Μέλλον» ἀποβλέπει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν δημιουργίαν κινήσεως ἐπιστημονικῶν ἰδίων ἐν Ἑλλάδι, ὅν δημοτικὰ ἄρθρα ἀριστάμενα τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπιπέδου ἢ ἀπαρρέοντα ἐκ κομματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Οἱ συγγραφεῖς τῶν διαφόρων άρθρων φέρουσι τὴν εὐθύνην τῶν ἐν αὐτοῖς διατυπωμένων γνωμῶν.

Ι. Α. ΣΠΕΤΣΙΩΤΟΥ:

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΑΥΤΙΑ & ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Μετὰ προλόγου ἐκ τῶν γνωμῶν περὶ τῆς ἔμπορικῆς Ναυτιλίας τῶν κ.κ. Ch. Gide, Ch. Lyon-Caen, P. de Rousiers κλπ. δρ. 250

ΜΕΛΕΤΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

Μέρος I. Ναυτιλιακὰ ζητήματα. II. Σύγχρονα ζητήματα. Ἐκαστον τεύχος δρ. 2.—

ΤΟ "ΜΕΛΛΟΝ,"

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΜΕΤΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ

CHARLES GIDE

Η ΑΜΕΡΟΛΗΠΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ *

Μεταξὺ τῶν ἀπειραρίθμων διαμαρτυριῶν αἵτινες ἔφθασαν ἐκ Γερμανίας ἐναντίον τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς τοῦ Ἀυτοκράτορος Γουλιέμου, ὑπάρχει καὶ μία ὑπογεγραμμένη παρὰ τῶν ἀπογόνων τῶν Γάλλων Οὐγενότων οἵτινες εἶχον καταφύγει εἰς Βερολίνον. Ἐπεκαλοῦντο τὴν ἀνάμνησιν τῆς φιλοξενίας τὴν ὁποίαν ὁ Οἶκος τῶν Χοεντζόλεον παρέσχεν εἰς τοὺς προγόνους των κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐξεδιώχθησαν ἐκ Γαλλίας καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν δραγῶνων τοῦ Λουδοβίκου Ι'ου.

Ἡ ἐπίκλησις αὕτη ἐπροκάλεσε ποιάν τινα ψυχρότητα καὶ οἱ ἰθύνοντες τὰ τῆς Γαλλικῆς Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας ἐνόμισαν ὅτι ἐπεβάλλετο εἰς αὐτοὺς ν' ἀρνηθῶσι πᾶσαν ἀλληλεγγύην πρὸς τοὺς ὑπογράφαντας τὴν ἐπίκλησιν. Ὁ πρόεδρος τῆς Προτεσταντικῆς Ὁμοσπονδίας δι' ἐπιστολῆς τοῦ ἀπευθυνθείσης πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸν «Χρόνον» καὶ ἀναδημοσιευθείσης παρ' ὅλων τῶν προτεσταντικῶν ἑφημερίδων, ἐνόμισε καθήκον του νὰ δικαιολογήσῃ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον τὴν ἀποδοκιμασίαν του: «Ἡ ἀμερόληπτος ἱστορία (μικ) γνωρίζει καλῶς ποίας ἀμέσους ἀφελείας ἢ γενναιοφροσύνη αὕτη προσεπόριζεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὅστις οὕτω ἠῤῥξανε τὸν πληθυσμὸν τῶν ἐπαρχιῶν του κατεστραμμένων ἐκ τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου καὶ ἐπετύγχανε διὰ τῆς βοήθειας τῶν ἀτυχῶν τούτων προγεγραμμένων τὴν ἐκχέρσωσιν τῶν ἐρήμων χωρῶν του καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου του. Ἄς παύσωμεν ὅθεν νὰ

* Ἐκ τῆς «Εἰρήνης διὰ τοῦ Δικαίου».

διαβλέπωμεν εἰς τὸ γεγονός τοῦτο συγκαταβατικότητα καὶ ἀνεξιθρησκίαν, ἐνῶ δὲν πρόκειται ἢ περὶ σοφοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν συμφερόντων τοῦ Φρειδερίκου-Γουλιέλμου».

Εἰς ἐκ τῶν προτεσταντῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων εὔρεν ἐπίσης ὅτι θὰ ἦτο πολὺ τὸ ν' ἀναζητήσῃ τις εἰς τὴν ἐν λόγῳ φιλοξενίαν «ἀνάμνησιν» τινὰ ἀνεξιθρησκίας, διότι, ὡς λέγει, εἰς μακρὰν ἐπιστολὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν «Χρόνον» ἐπίσης, «ἡ ἀνεξιθρησκία ἔχει κάποιαν ἀξίαν ὅταν ἐπιδεικνύεται ἀπέναντι θρησκευτικῶν ἢ πολιτικῶν ἀντιπάλων, ἀλλ' ὁ Μέγας Ἐκλέκτωρ ὑπεδέχετο τοὺς ὁμοθρήσκους του καλβινιστὰς ὡς αὐτός. Ποῖα ἀνεξιθρησκία ἐνυπάρχει εἰς τὸ γεγονός τοῦτο ;»

Ἀναμφιβόλως! δὲν ἰσχυρίζομεθα ποσῶς ὅτι ἡ ἐπίκλησις τῶν Γερμανῶν ἀπογόνων τῶν Γάλλων προσφύγων, ὑπῆρξε λίαν ἐπίκαιρος. Θὰ ἠδύνατο νὰ δοθῇ ἡ ἀπάντησις εἰς αὐτούς, ὅτι τὸ περιστατικὸν τῆς φιλοξενίας τοῦ Φρειδερίκου-Γουλιέλμου κατὰ τὸν 17ο αἰῶνα, οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχει μὲ τὴν ἐνοχλήν τοῦ ἀπογόνου του κατὰ τὸ 1914, ἢ, ὅπερ προτιμώτερον, ἡ ἀπάντησις νὰ δοθῇ διὰ τῆς σιγῆς. Ἀλλ' αἰσθανόμεθα ἑαυτοὺς πολλαπλῶς θιγομένους ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς τούτου τρόπου, ἐκ μέρους τῶν Γάλλων προτεσταντῶν, τῆς ἀρνήσεως δηλονότι ν' ἀναγνωρίσουν οἵανδήποτε εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ ἄσυλον τὸ παρασχεθεὶν εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν καὶ ὅπερ χεῖριστον νὰ προσπαθῆσιν νὰ ἀποδείξουν ὅτι οἱ βσιλεῖς τῆς Πρωσίας ὑποδεχόμενοι αὐτοὺς ἐπεδίωκον πράγματι νὰ τοὺς ἐκμεταλλευθοῦν. Ἡ ἱστορία τοῦ γαλλικοῦ προτεσταντισμοῦ εἶχε, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, τηρήσει διάφορον γλῶσσαν. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἐκ καλῆς τινος πράξεως προκύπτει βραδύτερον καλὴ ἐπιχείρησις, δὲν εἶνε τοῦτο ἐπαρκῆς λόγος διὰ νὰ ἐξευτελίσωμεν τὴν καλὴν πράξιν.

Ἐπὶ πλέον ἰδοὺ ἢ συνέχεια τῆς ἱστορίας ταύτης καὶ τῆς ἡθικῆς αὐτῆς, ὡς λέγουσιν. Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀνωτέρω ἐπιστολῶν ἔκαμνε τὴν ἐμυράνισίν της καὶ τρίτη, ὑπογεγραμμένη ὡσαύτως ἐκ μέρους σημαινουσῶν προσωπικότητων προτεσταντῶν καὶ ἣτις ἐγράφη ἐπίσης ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν προτεσταντῶν προσφύγων, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι αὕτη ἀπηυθύνετο πρὸς τὴν Βασίλισσαν τῆς Ὁλλανδίας. Παραθέτομεν

τὸ κείμενον αὐτῆς: «Ἐπεκαλέσθημεν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ πρόγονοί μας ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν προσφιλεῖ πατρίδα των, ἀλλ' εὔρον εἰς τὰς Ἠνωμένας Ἐπαρχίας (Provinces Unies) τοιαύτην ἀδελφικὴν ὑποδοχήν, ἣτις ὑπῆρξε δι' αὐτοὺς ἡ κιβωτὸς τῆς ἐξορίας. Ἡμεθα ἀπέναντι τῆς Μεγαλειότητός σας οἱ διάδοχοι τῆς εὐγνωμοσύνης των, ἐνοῦντες εἰς τὸ ὄνομά σας τὴν ἀφθαστον ἀγαθότητα τῆς περιγηπίσης Μαρίας τῆς Ὁράγγης, ἣτις ἔλεγε: «Πόσον μοῦ κινοῦν τὴν συμπάθειαν οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ πρόσφυγες.»

Τοιοιουτρόπως, ὅταν ὁ οἶκος τῆς Ὁράγγης ὑπεδέχετο τοὺς Οὐγενότους, ἐπρόκειτο περὶ ἀδελφικῆς ὑποδοχῆς διὰ τὴν ὁποίαν οἱ προτεστάνται ὀφείλουσαν νὰ εἶνε αἰωνίως εὐγνώμονες· ἀλλ' ὅταν ὁ οἶκος τῶν Χοεντζόλερ ἦτο ὁ ὑποδεχόμενος αὐτούς, ἐπρόκειτο περὶ ὑποδοχῆς ποταπῶς συμφεροντολογικῆς διὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμία εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται! Ἄς σημειωθῇ ἐν τούτοις ὅτι οἱ πρόσφυγες τῆς Ὁλλανδίας, δὲν ἦσαν ὀλιγώτερον φιλόπονοι καὶ ἐργατικοὶ ἀπὸ τοὺς καταφυγόντας εἰς Πρωσίαν, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ αὐτοῦ θρησκευματος διὰ τὸν οἶκον τῆς Ὁράγγης, ὅπως καὶ διὰ τὸν οἶκον τῶν Χοεντζόλερ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ βλέπη τις τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον διὰ τὴν αὐτὴν πράξιν νὰ ἐπαινῇ τὸν ἕνα καὶ νὰ μέμφεται τὸν ἄλλον. Εἶνε πράγματι προφανές ὅτι οὐδεμία ἄλλη ὑπάρχει διαφορὰ ἢ ὅτι ὁ οἶκος Χοεντζόλερ εὐρέθη εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον, ἐνῶ ὁ οἶκος τῆς Ὁράγγης ἦτο οὐδέτερος. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήσσεται τις. Δὲν πρόκειται ἢ περὶ μικροῦ συμβάντος τὸ ὁποῖον θὰ προστεθῇ εἰς τὰ ἄπειρα τοιαῦτα καὶ τὰ ὁποῖα, ὡς οἱ ὑπογράψαντες τὸ προτεσταντικὸν μανιφέστον, ἀποκαλοῦσιν «ἀμερόληπτον Ἱστορίαν».

ΚΑΡΟΛΟΣ ΖΙΔ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΠΟΙΑΙ ΑΙ ΑΡΧΑΙ ΑΦ' ΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΠΝΕΥΣΘΗ Η ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Ἀνάγκη προοδευτικῆς πολιτικῆς ἰδεολογίας

Τριτοῦ πηγῆς-1909-1920

A

Τὴν ἀπολύτρωσιν ἐκ τῆς ἐφιαλτικῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς καταστάσεως πάντες ἀγαμένομεν, ἀνεξαρτήτως ἀποχρώσεων ἢ φρονημάτων, ἐκ τοῦ μέλλοντος ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν νὰ ἐκλεγῇ κοινοβουλευτικὸν σῶμα.

Εἶνε ἀληθῶς ὄνειρώδες εὐτύχημα δι' ἑλληνικὴν ψυχὴν νὰ ἔχη τὴν συνείδησιν ὅτι ὁ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ ἀνατέλλων ἥλιος θὰ φωτίζῃ ἑλληνικὰς ἀκτὰς, ἀλλὰ εἶνε ἐπίσης ἀληθέστατον ὅτι ἡ κρατοῦσα ἐσωτερικῆ καταστάσις εἶνε τόσον ἀνυπόφορος καὶ τόσον σκληρῶς καταπιέζει πᾶσαν ἐκδήλωσιν ἐθνικῆς ζωῆς, ὥστε ἀναγκάζει πάντα ἐχέφρονα καὶ ἐλεύθερον πολίτην νὰ ἔχη ὡς μοναδικὴν μέριμναν καὶ φροντίδα τὴν ἔξοδον καὶ ἀπολύτρωσιν ἐκ τῆς ἀποικτικτικῆς ταύτης ἀτμοσφαιρας. Μετ' εὐλόγου λοιπὸν ἀνυπομονησίας ἀποβλέπει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πρὸς τὴν μέλλουσαν νὰ ἐκλεγῇ ἀντιπροσωπείαν, ἡ ὁποία ἀπὸ ἐσονδήποτε ἀριθμῶν βουλευτῶν καὶ ἐὰν ἀπαρτίζεται καὶ ὁποσδήποτε καὶ ἐὰν ὀνομάζεται θὰ ἀποτελέσῃ, ἀρκεῖ φυσικὰ νὰ προέλθῃ ἐξ ἐλευθέρων ἐκλογῶν, κυρίαρχον σῶμα, ἔχον τὴν κύριαν ὀργανωτικὴν τοῦ πολιτεύματος καὶ νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ θέτον ὁριστικῶν τέρμα εἰς τὴν κρατήσασαν ἀνώμαλον κατάστασιν καὶ τὰς βάσεις τῆς μελλούσης ἐθνικῆς ζωῆς. Ἡ ἐργασία τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως θέλει περιστραφῇ ἰδίως περὶ τὴν ἀναθεώρησιν καὶ ἐρμηνείαν τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν Χάρτου, καὶ εἶνε μὲν σκόπιμος ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐπενεχθέντων διαφόρων τροποποιήσεων. σκολιματικῆς ὅμως θεωροῦμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προβλήματος περὶ τοῦ γενικοῦ πολιτικῶν πνεύματος τὸ ὁποῖον θὰ κρατήσῃ ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, τὴν σφίξην δηλαδὴ ἐπὶ τῶν γενικωτάτων ἀρχῶν τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ δικαίου ἢ Ἐθνοσυνέλευσις θὰ βασίσῃ τὸ ὅλον τῆς ἔργον. Ἄνευ τοιοῦτου καθορισμοῦ τῶν γενικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς πολιτικῆς ἰδεολογίας, ἄνευ σαφῶς ἀντιλήψεως τῆς ὁδοῦ καὶ τοῦ ἐπιζητουμένου σκοποῦ, τοιαύτη εὐρεία νομοθετικῆ καὶ ἀναμορφωτικῆς ἐργασίας, οἷα εἶνε ἡ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ὀριστικὰ καὶ ὁμοιοειδῆ ἀποτελέσματα, καὶ νὰ

προσδώσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς τὸ γνῶρισμα τοῦ ἐναίου καὶ τοῦ συμπαγοῦς, προσόντων ἀπαραιτήτων, ὅπως τοῦτο στεφθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Ἴσως ὅπως ἤθελέ τις ὑπολάβῃ τὴν τοιαύτην περιττῆς πολιτικῆς ἰδεολογίας, ἣτις μέλλει νὰ κρατήσῃ ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, συζήτησιν, ὡς περιττὴν καθόσον τὴν πολιτικὴν τῆς ταύτης ἰδεολογίας (doctrine politique) θέλει προσλάβῃ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐκ τῆς λαϊκῆς θελήσεως, ἐκ τῆς πίεσεως τῆς κοινῆς γνώμης, ἐκ τῆς πολιτικῆς πεποιθήσεως καὶ τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν διευθυνόντων τὰ κόμματα πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιφανῶν πολιτευομένων. Νομίζομεν ὅτι τοιαύτη γνώμη εἶνε πεπλανημένη. Κατ' ἀρχὴν ἡ συζήτησις ἐπὶ παντὸς ἰδεολογικοῦ ζητήματος δὲν δύναται εἶναι νὰ προαγάγῃ τὸ ζήτημα, νὰ διασαφηνίσῃ τὰ προβλήματα καὶ νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν πίσιν εἰς τὰς πρεσβευομένας ἀρχάς.

Ἀλλὰ, διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐρεῦνης ὅπως ἡμεῖς τὴν ἐννοοῦμεν, δὲν πρόκειται νὰ ἐπιζητηθῇ ἡ ἐφαρμογὴ καὶ πραγματοποίησις δογματικῶν θεωριῶν ἐκ τῶν προτέρων μορφωθεισῶν, ἀλλὰ νὰ ἐξετασθῇ ποῖα εἶνε τὰ ἐκ τῶν πραγμάτων προκύπτοντα συμπεράσματα, ποῖα εἶνε ἡ περὶ πολιτικῆς διδασκαλία ἢ ἀπορρέουσα ἐκ τῆς πολιτικῆς ἐξελίξεως τοῦ τόπου μας, καὶ ποῖα ἡ γενικὴ πολιτικὴ κατεύθυνσις καὶ ἰδεολογία ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐνσυνειδήτως ἢ ἀσυνειδήτως ἐτάχθη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ τῆς ὁποίας ἐπομένως ἡ συνέχισις ἐπιβάλλεται. Συμφώνως λοιπὸν πρὸς ταῦτα, θέλομεν κατωτέρω προσπαθῆσαι νὰ ἐρευνήσωμεν ποῖα εἶνε ἡ πολιτικὴ κατεύθυνσις τὴν ὁποίαν ὁ σύγχρονος καὶ πρόσφατος ἑλληνικὸς πολιτικὸς βίος ἐπιβάλλει εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν νὰ ἀκολουθήσῃ.

B

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἡ ὁποία ἐν τῇ σφαίρᾳ πάσης ἐξωτερικῆς κοινωνικῆς δράσεως καὶ ἐνεργείας, κυμαίνεται ἀπὸ τῆς ἄκρας τόλμης καὶ τοῦ ἄκρου νεωτεριστικοῦ πνεύματος μέχρι τοῦ ἄκρου ἐνδοιασμοῦ καὶ τῆς ἄκρας συντηρητικότητος, ἦτο ἐπόμενον ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτικοῦ βίου νὰ δημιουργηθῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτονον καθαρῶς διαγεγραμμένα, δύο ἀντίθετα πολιτικὰ ρεύματα, τὸ μὲν μᾶλλον φιλελεύθερον καὶ προοδευτικόν, τολμηρότερον, ἐπιχειρηματικώτερον, δραστηριώτερον εἰς τὴν πολιτικὴν του, μὴ φειδόμενον χρησίμων δαπανῶν χάριν ἀπωτέρου σκοποῦ, ἐπιζητοῦν τὸν ταχύτερον συγχρονισμόν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν ἐν τῇ δύσει πεπολιτισμένον κόσμον, τὸ δὲ μᾶλλον συντηρητικόν, ἐχόμενον στερεώτερον τοῦ παρελθόντος ἐφαρμόζον πολιτικὴν οικονομῶν, ὀλιγώτερον τολμηρὸν καὶ μᾶλλον ἀναβλητικὸν ὡς πρὸς τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προόδων. Ἀμφότεραι αἱ κατευθύνσεις αὗται, ἔχουσαι ἀναμφισβήτητα πλεονεκτήματα, θὰ ὑπάρχωσι μὲν βεβαίως πάντοτε καὶ πανταχοῦ, καὶ ἐν τῇ ἰσορροπίᾳ τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς διαπάλης τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων τάσεων, εὐρηται ἡ ἐπιτυχέστερα καὶ ἀσφαλεστέρα πολιτικὴ, ἀναλόγως ὅμως τῶν ἱστορικῶν σαγμῶν τὰς ὁποίας διέρχεται ἔθνος τι καὶ ἀναλόγως τῶν ἐμφανι-

ζομένων ἐθνικῶν ἀναγκῶν, εἶνε ἐπωρελῆς κάποτε μὲν ἡ ὑπεροχή ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἀκολουθοῦν δραστηρίαν μεταρρυθμιστικὴν πολιτικὴν, κάποτε δὲ ἡ ὑπεροχή τῶν συντηρητικωτέρων.

Καὶ παρ' ἡμῖν ἦτο μοιραῖον σὺν τῷ χρόνῳ νὰ διαπλασθῶσιν ἐν τῇ πολιτικῇ αἱ δύο αὐταὶ τάσεις, κατ' ἀρχὰς ἀσαφέστεροι καὶ συγκεχυμένα, ἐπὶ τέλος δὲ κάπως καθαρότεραι, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ρεῖμα, τὸ τῶν μεταρρυθμιστῶν, ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, τὸ δὲ δεύτερον τὸ τῶν συντηρητικῶν, ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου Δηλιγιάννη. (1) Ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος βασιζέται ἐπὶ γενικῆς ἀντιλήψεως τῆς πολιτικῆς τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν· ἔχομεν μὲν τὴν πεποιθήσιν ὅτι λεπτομερεστέρα μελέτη τῶν νομοθετικῶν μέτρων καὶ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀγορευῶσεων τῶν δύο τούτων πολιτευτῶν θέλει πλήρως δικαιώσῃ καὶ βέβαιον ἀποδείξῃ τὴν ἀντίληψιν ταύτην, πρὸς τὸ παρὸν ὅμως ἀρκούμεθα εἰς τὰ γενικὰ αὐτά, παρατρέχοντες τὰς λεπτομερείας καθὼς καὶ τὸ ζήτημα κατὰ πόσον ὁ Τρικούπης ὡς ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν ἦτο ἀνώτερος τοῦ Θεοδ. Δηλιγιάννη ὡς συντηρητικοῦ. Τὸ ὅτι δὲ οἱ δύο οὗτοι ἀρχηγοὶ δὲν ἀπεκρυστάλλωσαν τὰς ἀρχὰς τῶν ἐν ἐνιαίῳ προγράμματι ὀφείλεται ἰδίως εἰς τὴν ἐν γένει κατάστασιν τοῦ τόπου, ἥτις ἐξήτει ἐπαίγουσαν τὴν λύσιν τῶν κατὰ μέρος ζητημάτων καὶ δὲν παρεῖχε εὐκαιρίαν πρὸς ἰδεολογικὰς καὶ προγραμματικὰς συζητήσεις.

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα ποῖα ἐκ τῶν δύο τούτων πολιτικῶν ἦτο ἡ μᾶλλον ἐνδεδειγμένη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν τῷ τόπῳ μας.

Ἡ Ἑλλάς διανύει εἰσέτι τὸ στάδιον τῆς ἐθνικῆς τῆς διαπλάσεως. Ἐν κράτει ἀριθμοῦντι ὀλίγων δεκαετηρίδων ἐλεύθερον ἐκ νέου βίον, τὰ πάντα ἦτο καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ διαμορφῶσι, τὰ πατρόθεν παραδεδομένα νὰ συγχρονισθῶσι πρὸς τὰς νέας τοῦ πολιτισμοῦ ἀνάγκας, ἀγνωστοὶ ὄν γαυάσεις καὶ πρόδοι νὰ εἰσαχθῶσι καὶ ἐφαρμοσθῶσι. Εἰς κράτος διανύοντα περίοδον δημιουργίας, θεμελιώσεως, (*Die Grunderperiode* ἢ ἔλεγον οἱ Γερμανοὶ), ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῇ πολιτικὴ δυναμένη νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς τοιαύτας ἀνάγκας, καὶ τοιαύτη εἶνε ἀσυζητητὴ ἡ προοδευτικὴ πολιτικὴ, ἡ μᾶλλον φιλελεύθερος, δραστηρία, ἐπιχειρηματικὴ, ὅποια ἡ ὑπὸ τοῦ Χαρ. Τρικούπη ἀκολουθηθεῖσα. Ὡς προείπομεν, ἀπολύτως κρινόμενα, τόσον ἡ προοδευτικὴ ὥσον καὶ ἡ συντηρητικὴ πολιτικὴ ἔχουσι προτερήματα καὶ ἐλαττώματα, ὥστε νὰ εἶνε δύσκολος ἡ ἐκ τῶν προτέρων ἐπιλογή.

(1) Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις τῆς προηγουμένης περιόδου παρέλκει ἐνταῦθα καὶ δὲν θὰ ἀπέφερε καὶ πολλοὺς καρποὺς ἐν σχέσει πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παρούσης μελέτης. Δὲν εἶνε δὲ ἄσκοπον ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς δημιουργίας ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν κομμάτων ἀρχῶν, νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ δύο ταῦτα κόμματα δὲν ἦσαν ἀποκλειστικῶς προσωπικὰ κόμματα ἀλλὰ ἐνεῖχον τὰς βάσεις κομμάτων ἀρχῶν, ἂν καὶ οὐδέποτε δὲν ἐλήφθη τότε φροντιστὴ πολιτικῆς ἰδεολογίας ἐκάστου ἐκ τῶν κομμάτων τούτων νὰ διατυπωθῇ συστηματικῶς καὶ νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ εἰς ἐνιαῖον πολιτικὸν πρόγραμμα, τῆς πολιτικῆς συζητήσεως περιστροφόμενης ἰδίως περὶ λεπτομερειῶν.

αἱ πραγματικαὶ ὅμως περιστάσεις δύνανται νὰ ὑποδείξωσι ποῖα ἐκ τῶν δύο τούτων πολιτικῶν εἶνε προτιμότερα. Ἐφασιζόμεθα λοιπὸν τὴν κριτικὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ συγχρόνου ἑλληνισμοῦ ἀναγκαζόμεθα νὰ κηρύξωμεν ἀδιστακτως ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶχε καὶ ἔχει εἰσέτι ἀνάγκη ἡ πολιτικὴ τῆς ζωῆς νὰ διέπεται ὑπὸ προοδευτικῶν καὶ μεταρρυθμιστικῶν ἀρχῶν ἐπιτροπυῶν τὴν συντέλειαν τοῦ μαρφωτικοῦ καὶ ἀναπλαστικοῦ ἔργου τοῦ ὁποίου εἶχε καὶ ἔχει ἀκόμη ἀπόλυτον χρεῖαν. Φυσικὰ ἡ προοδευτικὴ ἐξέλιξις ἑνὸς ἔθνους δὲν συντελεῖται ἄνευ διακοπῶν, τὰς περιόδους τοῦ προοδευτικοῦ ἀγῶνος διαδέχονται περίοδοι συντηρητικῆς περισυλλογῆς, ἀμφότεραι ἐξ ἴσου πολύτιμοι καὶ ἀπαραίτητοι· ὥστε ὅταν καὶ ἡμεῖς ὡς ἔθνος συμπληρώσωμεν τὴν δημιουργικὴν καὶ ἀναπλαστικὴν μας δρᾶσιν καὶ ἀνάγκη θὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν ἐφαρμογὴν συντηρητικῶν ἀναπλαστικῶν, (1) ἀλλὰ ἡ σαιγιμὴ αὕτη δι' ἡμᾶς εἰσέτι δὲν ἐπέστη, καὶ τὸ πρὸ ἡμῶν δημιουργικὸν ἔργον εἶνε μέγα καὶ ποικιλοχιδές. Τὸ ὅτι δὲ ἡ προοδευτικὴ πολιτικὴ εἶνε ἐκείνη ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται κόλλιον πάσης ἄλλης πρὸς τὰς παρούσας ἀνάγκας τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς δὲν προκύπτει μόνον ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἀνασκόπησεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως, ἐκ τῆς λαϊκῆς ἐτυμιογορίας, ἥτις τώρα πλέον σαφῶς ἐκδηλώθη ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τοῦ Τρικούπη, βραβεύουσα οὕτω τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιχειρηθέν μεταρρυθμιστικὸν ἔργον καὶ διαβλέπουσα ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸ φροτεινότερον σύμβολον τῆς προοδευτικῆς τοῦ ἔθνους ἐξελίξεως.

Γ

Ἐκλιπόντος τοῦ Τρικούπη τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀνεστάλη. Ἐπῆλθε καὶ τὸ ἀτύχημα τοῦ 1897 καὶ ὁ ἐκ τῆς ἐπιχειρηθείσης ἀναδιοργανώσεως τῆς Τουρκίας ἐπαπειλούμενος ἐξωτερικὸς κίνδυνος. Ὁ λαὸς ἤρξατο ἀνυπομονῶν. Ἐξήτει τὴν συνέχισιν τοῦ Τρικουπικοῦ μεταρρυθμιστικοῦ ἔργου, καὶ μὴ συκταντῶν τὴν πραγματοποίησιν τῶν πῶτων του, ἀνυπομονῶν ὑπὲρ τῶν ἐνδομύχων ἰδανικῶν του, τὰ ὅποια μόνον διὰ τῆς ἐφαρμογῆς φιλελευθέρου (2), προοδευτικῆς καὶ μεταρρυθμιστικῆς πολιτικῆς ἠδύναντο νὰ ἐξυπηρετηθῶσι, ἐξεδήλωσε τὴν ἀνυπομονησίαν του διὰ τοῦ κινήματος τοῦ Γουδί. Τὰ ὑπὸ τοῦ κινήματος δὲ τούτου αἰτούμενα ἐγένοντο ἀσπαστὰ ὑπὸ τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ σχεδὸν ἄνευ ἀνταρρήσεως, καὶ τὸ κίνημα τοῦτο δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀκραφνῆς ἐκδήλωσις τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος, καὶ ὄχι ὡς κατὰ μέρος στρατιωτικὸν μόνον κίνημα.

(1) Τοιαύτας περιόδους πολιτικῆς περισυλλογῆς διήνυσεν τὸ ἔθνος μας ἀπὸ τοῦ 1845 μέχρι τοῦ 1863 μετὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὸ νομοθετικὸν ἔργον τὸ συντελεσθὲν μέχρι τοῦ 1845, καὶ ἀπὸ τοῦ 1865 μέχρι τοῦ 1875 ὅτε ἤρξατο ἡ νέα προοδευτικὴ περίοδος, ἥτις ὁμοῦς ὑπέστη διακοπὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χ. Τρικούπη.

(2) Τὴν λέξιν μεταχειριζόμεθα ἀσχετῶς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ οὗτω ἐπονομαζομένου ἑλληνικοῦ πολιτικοῦ κόμματος.

Τὸ κίνημα τοῦ Γουδί ἐμφανίζεται πράγματι, ὄχι ὡς βίαια καὶ τιμωρὸς ἐξέγερσις κατὰ τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ ὡς λαϊκὴ ἐκδήλωσις ὑπὲρ τῆς ταχύτερας συνεχίσεως τοῦ ἐν τῷ παρελθόντι ἀρξάμενου ἤδη ἔργου, ἰδίᾳ διὰ τῆς Τριζουπατικῆς πολιτικῆς. Βεβαίως κατὰ τὸ κίνημα τοῦ Γουδί, καὶ κατόπιν, καὶ τότε ἀκόμη ἐν ὀνόματι τοῦ κινήματος τούτου, πολλὰ ἐλέγησαν καὶ ἐγράψαν κατὰ τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν καὶ κομμῆτων, ἀλλ' εἶνε φανερόν ὅτι αἱ διαμαρτυρίαι περιεῖχον πλείστας ὑπερβολάς, ὅπως συμβαίνει πάντοτε εἰς τοιαύτας λαϊκὰς ἐκδηλώσεις, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσουν ἀσφαλὲς κριτήριον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κινήματος. Ἐκείνα ὅμως τὰ ὅποια πρέπει ἰδίᾳ νὰ σημειώσωμεν διὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνιολογικὴν σημασίαν τοῦ κινήματος τοῦ Γουδί, εἶνε, πρῶτον, ὅτι ὁ στρατιωτικὸς σύνδεσμος ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἐνεργασίᾳ κατέχων τὴν ἐξουσίαν οὐδένα ἐκ τῶν προγενεστέρων πολιτευομένων ἢ δημοσίων λειτουργῶν ἐξήγησε νὰ δικάσῃ, ὑπὲρ ἀσφαλῶς ἢ ἀπειρητῶν εἰς τὴν συνείδησιν ὅτι σῆμας ὁ πρὸ αὐτοῦ πολιτικὸς κόσμος εἶχεν ἀκολουθήσῃ ἔνοχον πολιτικὴν, ἠρησθήναι δὲ μόνον εἰς ἀποδοκιμασίαν ἐπίσης ἐκ τῶν πολιτευομένων (1) καὶ εἰς ἐποουσιώδεις τινας ἐκκαθαρίσας, δεύτερον, ὅτι οἱ πολιτευόμενοι, καθ' ὅσον ἐστρέφετο δῆθεν ὁ σύνδεσμος, οὐδεμίαν κατ' αὐτοῦ σοβαρὰν ἀντίστασιν ἀνέταξαν, συνεργασθέντες κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον μετ' αὐτοῦ, καὶ πλείστοι ἀμερίστως παραδεχθέντες τὰς ὑπὸ τοῦ συνδέσμου κηρυττομένας ἀρχάς, τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ ὁ λαός. Ὅσοι πολιτευόμενοι καὶ ὁ λαὸς δὲν ἐτήρησαν βεβαίως τὴν στάσιν αὐτὴν ἐκ φόβου πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ συνδέσμου περὶ τούτου ἀρκεῖ νὰ μᾶς πείσῃ ἡ σημερινὴ στάσις τῶν πολιτευομένων καὶ τοῦ λαοῦ, οἱ ὅποιοι δὲν διστάζουν νὰ ἀντιταχθῶν κατὰ τοῦ σημερινοῦ κατεστηνός τὸ ὅποῖον ἐν οὗτοις διαδέχεται πολὺ σοβαρότερα πιστικὰ μέτρα ἐκείνων τὰ ὅποια διέθετε τότε ὁ στρατιωτικὸς σύνδεσμος. Ἐξουσιώδη ἀντιτάξιν συνείδησαν καὶ ἀντίληψιν ὅτι τὸ κίνημα τοῦ Γουδί ἦτο ἐκδήλωσις τοῦ κοινοῦ φρονήματος καὶ τῆς κοινῆς γνώμης, ὅτι ἦτο ἡ ὑπὸ τῆς λαϊκῆς ἀναπομονησίας ὑποδεικνυομένη συνέχισις τοῦ προηγουμένου ἀναστασιατικοῦ ἔργου. Τὴν συνέχισιν δὲ ταύτην ἀναλαβόντες νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὁ ἐκ Κρήτης πολιτικὸς ὡς ἀντικειμένου φιλιλευθέρων καὶ προοδευτικῶν ἀρχῶν περιβλήθη τῆς λαϊκῆς ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης καὶ διετήρησε ταύτας ἐφόσον παρέμεινε πιστὸς εἰς τὰς ἀρχάς ταύτας τὰς ὁποίας ἀληγηθῆναι κατόπιν.

Ἡ Ἑλλάς, ἐκ νέου, μεγεθυνομένη, ἔχει ἀνάγκην ἀνασυστάσεως, ὀργανώσεως, ἐσωτερικῆς διαμορφώσεως, καὶ τὸ ἔργον τοῦτο δύναται νὰ

(1) Κί: τὰ ἀποτελέσματα τῶν μετὰ τὸ κίνημα διεξαχθεισῶν ἐκλογῶν δὲν δυνάμεθα νὰ προσδώσωμεν ἀπόλυτον σημασίαν καὶ βαρύτητα, αἱ δὲ κατόπιν ἐκλογαὶ ἐδείχθησαν δικαιοτάται ἀπέναντι τῶν παλαιῶν πολιτευομένων καὶ δικαιολογῶν τὴν ἀντίληψίν μας ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

ἀρχῆ εἰς πέρας μόνον ὑπὸ πολιτικῆς ἐμπνευσμένης ὑπὸ προοδευτικῶν ἀρχῶν. Τὸ συντηρητικὸν πνεῦμα ἂν καὶ ἔχον ἀσυζήτητα πλεονεκτήματα εἶνε ἀκόμη πρόωρον διὰ τὸν τόπον μας, ὅπου χρειάζεται ἀκόμη νὰ γένη μεγάλη δημιουργικὴ ἐργασία, καὶ ὄχι νὰ περισσοῦν τὰ ἤδη δημιουργηθέντα, ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς ἔθνη διανύσαντα ἤδη μακρὰν πολιτικὴν ἐξέλιξιν καὶ μακροχρόνιον κοινωνικὴν ζύμωσιν. Ἡ πατρίς μας πρὸς τὸ παρὸν, δὲν ἔχει νὰ ἀποβλέψῃ πρὸς μέγα ἐκπολιτιστικὸν ἔργον, ἐν τῷ προσφάτῳ παρελθόντι ὥστε νὰ ἔλῃ ὡς πρόωτον καθήριον τὴν περιφρούρησιν καὶ διάσωσιν τοῦ ἔργου τούτου, νὰ διαίκεται δὲ δυσπίστως πρὸς πᾶσαν μεταρρύθμισιν, τοῦναντίον, ἔχει ἀκόμη ἀνάγκην, νὰ δημιουργήσῃ σχεδὸν τὸ πᾶν, παιδείαν πραγματικὴν, δικαιοσύνην ταχεῖαν καὶ πατρικὴν, διοίκησιν ποδηγετοῦσαν τὸν λαόν, διάδοσιν τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς καὶ τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς, ἴδρυσιν τῆς ὅλης ἀνυστάρκτου βιομηχανίας κτλ. καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν γίνονται εἰμὴ μόνον ἐὰν οἱ ἱδύοντες τὰ τοῦ κράτους ἐμπορῶνται ὑπὸ πνεύματος προόδου καὶ τόλμης. Ἐπομένως ὑπὸ τοιούτου πνεύματος πρέπει νὰ ἐμπορᾶται καὶ ἡ μέλλουσα νὰ συγκληθῇ ἐθνοσυνέλευσις ἵνα συνεχίσῃ τὸ ἤδη ἐπιτελεσθὲν προοδευτικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται ὡς ἐκ τῶν σημερινῶν περιστάσεων νὰ ἐπιτελεσθῇ.

Ἀλλά, ἴσως ἐρωτήσῃ τις, τί ἀκριβῶς ἐξήτει ὁ Τριζούπης; τί ἡ λαϊκὴ συνείδησις ἢ τὸ ἔργον αὐτοῦ βραβεύεσσα; τί ἐξήτει τὸ κίνημα τοῦ Αὐγούστου 1909; Νομίζομεν ὅτι τὸ ἴπ' αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν τῷ τόπῳ ἐφαρμοστέαν πολιτικὴν ἰδεολογίαν ὁμοιήμως ζητούμενον ἵκναιται δι' ὀλίγων νὰ διατυπωθῇ, ὡς ὁ σύντομος καὶ ἐνεργητικὸς ἀλλὰ καὶ λογιζόμενος συγχρονισμὸς τοῦ ἑλληνισμοῦ μετὰ τῆς πεπολιτισμένης δύσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηρηστικῶν τοῦ λαοῦ μας, καὶ τηρουμένης ἀνεπάφου καὶ ἀθλίτου τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας. Αὐτὸ εἶνε τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τὸ ὁποῖον μᾶς παρέδωκεν ἡ πολιτικὴ ἐξέλιξις τῆς χώρας μας, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιβάλλουν αἱ περιστάσεις, καὶ τὸ ὁποῖον ἴα ἔπρεπε νὰ ἐμπνεύσῃ τὰς ἐργασίας τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Δὲν πρέπει ἐπομένως ἡ Ἐθνοσυνέλευσις νὰ παρασυρῆται καὶ νὰ θεωρηθῇ, οἰαδίποτε καὶ ἐὰν εἶνε ἡ κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἐτυμηγορία τοῦ λαοῦ, ὡς κύριον αὐτῆς καθήριον τὴν κατ' ὀρισμένης μερίδος ἀντίδρασιν, ἔργον κατ' ἀνάγκην ἄγονον, οὔτε ν' ἀκολουθήσῃ ἐκ πνεύματος δυσπιστίας καὶ ἀντιδράσεως ἀκροῦς συντηρητικῆς πορείας. Ἀφ' οὗ ἐπαναφέρῃ διὰ τῆς δικαίας περὶ τῶν προχθέντων κρίσεως τὴν ἐν τῇ χώρα γαλήνην, ἀνεῖ τῆς ὁποίας οὐδὲν δύναται νὰ κατορθωθῇ, ὀφείλει νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς ἀνασυστάσεως, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῷ πρέπει νὰ ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τῶν προμνησθεισῶν γενικωτάτων ἀρχῶν. Πρέπει νὰ μεριμνήσῃ ὅπως ὁ καταστατικὸς χάρτης τῆς Χώρας βοηθήσῃ τὴν προόδον ταύτην, καὶ πρὸς τοῦτο νὰ τηρήσῃ μὲν τοὺς θεσμοὺς οἱ ὁποῖοι ἀπεδείχθησαν ὀφελιμοὶ καὶ ἀπαραίτητοι χάριν τῆς ἐθιμότητος τοῦ τόπου, (π. χ. ἡ Βασιλεία μετὰ τῶν προνομίων τῆς, ἡ Βουλὴ κτλ.), νὰ προσθέσῃ δὲ νέους τοιούτους οἱ ὁποῖοι θέλουν θεωρηθῇ ἐπωφελῶς συμπληροῦντες τὸ πολίτευμα, (π.

γ. Δευτέρα Βουλή, Λειτουργία Συμβουλίου 'Επικρατείας, τόνωσις τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἀνήρωσις τῆς θέσεως καὶ τῶν προσόντων αὐτῶν κτλ). Πρέπει ἐπὶ τέλος κατὰ τὴν διατύπωσιν ἐκείνων ἐκ τῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ὁποίων θὰ διεξαχθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐργατικὴ πολιτικὴ τοῦ κράτους, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς νεωτέρας τάσεις, τὰς νέας ἐλπίδας, ὅπως αὐταὶ διαγράφονται ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ δύσει, (ἰδίως ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ), καὶ ἐφόσον ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν φαίνεται χρήσιμος καὶ διὰ τὴν πατρίδα μας. Πρέπει ἡ Ἐθνοσυνέλευσις νὰ τείνῃ εὐήκοον οὕς πρὸς τὰς νεωτέρας κοινωνικὰς ἀπαιτήσεις, ἐξομαλύνουσα τὴν πραγματοποίησίν των καὶ ἀπαλλάσσουσα τὴν χώραν κοινωνικῶν περιστασιῶν.

Σήμερα ἡ οἰκουμένη ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐπίλυσιν ζωτικῶν κοινωνικῶν, πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν προβλημάτων καὶ δὲν εἶνε δυνατόν τὸ ἔργον τῆς ἐθνοσυνελεύσεως νὰ παρέχῃ ἐλπίδας ἐπιτυχίας ἐὰν παρῶν καὶ ἀγνοήσῃ πάντα ταῦτα. Ἡ πολιτικὴ τῆς προόδου καὶ τῶν μεταρρυθμίσεων, ἡ πολιτικὴ τῶν εὐρωτέρων καὶ τομηρῶν πολιτικῶν συλλήψεων, εἶνε ἐκείνη τῆς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἀκόμη καὶ πολλὴ ἀνάγκη ὁ τόπος, τῆς πολιτικῆς αὐτῆς τὴν ἐφαρμογὴν πρέπει ἐπιμόνως νὰ ζητήσωμεν, ἀδιάφορον ἐὰν ἐν ὀνόματι πολιτικῆς φρεούσης παρομοίους τίλους ἐγένοντο παρεκτροπαὶ καὶ ὑπερβολαί, τὴν πολιτικὴν αὐτὴν ἐφαρμόζουσα εἰλικρινῶς ἡ Μεγάλῃ Ἑλλάδι θέλει συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ ἐγγαίσιον μετὰ τοσοῦτου μίχθου ὑπὸ τῆς μικρᾶς πατρίδος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἠγωνίσθησαν οἱ πατριωτικώτεροι πολιτικοὶ τῆς ἀνδρῆς.

Κηφισιά Ἀπριλίος 1921.

Γ. ΧΑΡΙΤΑΚΗΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

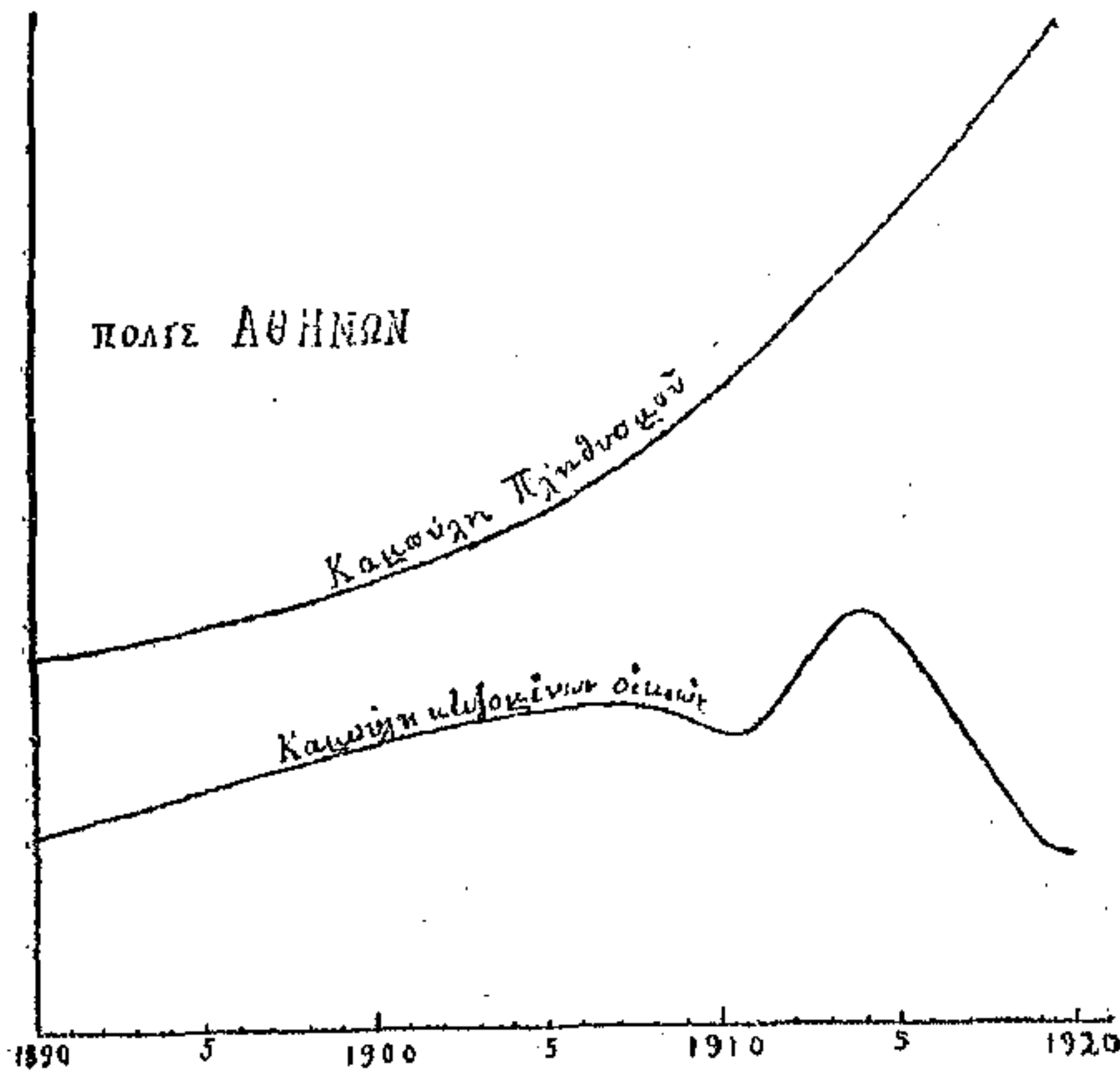
ΤΟ ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟΝ & Η ΑΚΙΝΗΤΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Εἶνε ἤδη γνωστὸν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας ἀπασχολεῖ ὄχι μόνον τὰς ἑλληνικὰς μεγαλουπόλεις ἀλλὰ καὶ πλείστας ἄλλας τῆς Εὐρώπης, εἰδικὰ δὲ μέτρα ἔχουσι πολλαχοῦ ληφθεῖ πρὸς ἀντιμετώπισίν του. Ἡ πρώτη πατριρχικὴ δὴν ὀργάνωσις τῆς κοινωνίας, ἡ διατηρηθεῖσα ὑπὸ διαφορετικὴν μορφήν ἐν τῷ φεουδαλισμῷ, ὑποχωροῦσα ὀσημέραι ἔνεκα ποικίλων αἰτίων ἐν τῇ ἐξελιγμένην σημερινῇ κοινωνίᾳ, μὲς ἐκκληρονόμησε δύο τινὰ, πρῶτον τὴν μεγάλην συγκέντρωσιν εἰς μεγαλουπόλεις, δεύτερον αὐξήσιν πληθυσμοῦ, ἣν ἠὺνόει ὁ φεουδαλισμὸς, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Malthus.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς φυσιολογικῆς οὕτως εἰπεῖν ἐξελίξεως ταύτης τῶν κοινωνιῶν, ἡ ἐπήρεια ἣν ἔσχεν ὁ πόλεμος ἐπὶ τῆς ἰσοπείρας τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τοῦ κόσμου, παρήγαγεν ἐπιπροσθέτους ἀποτόμους κοινωνικὰς μεταβολὰς, πόλεις δὲ πυκνῶς ἄλλοτε κατοικημέναι, ἤδη κατοικοῦνται ἔτι πυκνότερον, ἐνῶ ἔξ αὐτῆς τῆς φύσεώς του ὁ πόλεμος, διενεργούμενος εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν, ἐνθα νεκρῶνει τὴν παραγωγὴν, καὶ ἐθίλων εἰς ὄρους ζωῆς διαφόρους τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν παραγωγὴν, ἀποστερεῖ τὴν ζωὴν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ τῶν θελητῶν της καὶ προκαλεῖ εἰς συγκέντρωσιν εἰς τὰς μεγαλουπόλεις ἐνθα ἡ ζωὴ ἀντιλεῖται ἐκ τῆς κοινωνίας μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Αἱ ἑλληνικαὶ ὅμως μεγαλουπόλεις, ἰδίᾳ δὲ αἱ Ἀθῆναι, ἐκτὸς τῆς γενικῆς ταύτης ἐπηρείας, ἔσχον καὶ ἑτέραν, ἑλληνικὴν ταύτην κυρίως, ἐπήρειαν. Πράγματι αἱ Ἀθῆναι δὲν εἶνε ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἑλληνικοῦ μόνον Βασιλείου, ἀλλὰ ὀλοκλήρου τοῦ ἀνὰ ὅλην τὴν ὑφήλιον ἐγκατεσπαρμένου δαφιλῶς ἑλληνισμοῦ, ὅστις πρὸς αὐτὴν ἀποβλέπει ὡς πρὸς κέντρον οὐ μόνον διοικήσεως καὶ οἰκονομικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ κέντρον μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς ἀποκαταστάσεως. Εἶνε ἐντεῦθεν δικαιολογημένη ἡ ὑπὲρ τὸ σύνθηδες μέτρον αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἐν Ἀθήναις, τὸ δὲ σύνθηδες τοῦτο μέτρον τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ παρέχει ἡ Στατιστικὴ ἐξ ἧς καταφαίνεται ἡ σχετικὴ κατ' ἔτος αὐξήσεως τῶν κατοίκων.

Θὰ ἔδει μάλιστα καὶ ἄλλας νὰ ἀναφέρωμεν αἰτίας τῆς ἀποτόμου ταύτης αὐξήσεως ὡς π. χ. τὴν συρροὴν τῶν προσφύγων λόγῳ τοῦ

πολέμου, τὴν σχετικὴν διεύρυνσιν τῶν δημοσίων, ὑπηρεσιῶν κλπ. Ἐνῶ ἔδει ὅμως ἐκ παραλλήλου νὰ αὐξάνηται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κτιζομένων νέων οἰκοδομῶν, παρατηρεῖται, τούναντίον ἐκ τῆς Στατιστικῆς ἐλάττωσις κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη. Ἡ παρατιθεμένη καμπύλη, γραφεῖσα κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ τῆ βάσει τῆς Στατιστικῆς

τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κτιζομένων ἐν Ἀθήναις οἰκιῶν, δεικνύει ὅτι ἐνῶ ἡ καμπύλη τῶν κτιζομένων οἰκιῶν βαδίζει φυσιολογικῶς παραλλήλως ἐκείνης τοῦ πληθυσμοῦ, ἐν τούτοις ὁσάκις ἐξαιρετικὰ γεγονότα ἔλαβον χώραν, ὡς ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1909, ὁ πόλεμος τοῦ 1912-1913, ὁ εὐρωπαϊκὸς πόλεμος

τοῦ 1914, ὑφίσταται αὕτη αἰφνυδίαν καμπὴν πρὸς τὰ κάτω, προκαλουμένου ἀποτόμου ἀποχωρισμοῦ τῶν δύο καμπύλων, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἀπὸ τοῦ 1917 ἡ καμπύλη τοῦ πληθυσμοῦ ὑπέστη ἀπότομον καμπὴν πρὸς τὰ ἄνω. Εἶνε φανερόν ὅτι ὁσάκις ἡ καμπύλη τῶν κτιζομένων οἰκιῶν παύσῃ νὰ παρακολουθῇ τὴν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἀπομακρύνηται αὐτῆς, γεννᾶται ζήτημα ἐλλείψεως κατοικιῶν, ἡ δὲ τοιαύτη ἀπομάκρυνσις παρίσταται ἐν τῷ διαγράμματι ἐξαιρετικὴ ἀπὸ τοῦ 1914 καὶ πέραν, βαίνουσα συνεχῶς αὐξουσα.

Καθίσταται ἐπομένως πρόδηλος ἡ ἀνάγκη ὅπως θεραπευθῇ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως κατοικιῶν δυσχέρεια καὶ πρὸς τοῦτο εἶνε ἀπαραίτητος εἴτε ἡ μείωσις τοῦ πληθυσμοῦ, εἴτε ἡ αὐξήσις τῶν οἰκοδομῶν, ὅπως αἱ δύο καμπύλαι καταστῶσιν ἐκ νέου παράλληλοι.

Ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐνάσκησις βίας πρὸς μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ ἀντιτίθεται βεβαίως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθερίαν ἐκλογὴν τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς αὐτοῦ, ἡ δὲ αὐξήσις τῶν οἰκοδομῶν ἀπαιτεῖ πρωτοβουλίαν ἣν καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος δυσκόλως θὰ ἠδύνατο ν' ἀναλάβῃ, εἰμὴ ἐφ' ὅσον παρίστανται, λόγοι δημοσίας ἀνάγκης, ὡς ἐκεῖνοι οὓς εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ Stuart Mill, δταν ἀνεγνώριζε τὴν ἀνάγκην τῆς παρεμβάσεως ἐνίοτε τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου.

Ἐπομένως τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ διττῶς, ἤτοι ὅπως α) περιορίσῃ προσωρινῶς τὴν ἄνευ ἀντικειμενικῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης συρροὴν πληθυσμοῦ εἰς τὰς μεγαλουπόλεις καὶ β) αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν κτιζομένων οἰκοδομῶν. Ἀλλὰ πρωτίστως ὀφείλει νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ὑπὸ δίκαιους καὶ λογικοὺς ὄρους προσφορὰν τῶν ὑπαρχουσῶν ἤδη κατοικιῶν, τοῦ μέτρου τούτου πρωτεύοντος ἀπὸ ἀπόψεως προχειρότητος καὶ ἀποτελεσματικότητος. Δικαίως, ἄρα, τὸ Κράτος ἐπενέβη ὡς ρυθμιστῆς τοῦ ζητήματος τῆς κατοικίας, οὐ μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ ἄλλαχού, ὅπου τοιαύτη ἀνάγκη παρέστη.

..

Ἡ πόλις κατὰ τὴν παλαιὰν ἀλλ' ἀλάθητον διδασκαλίαν τοῦ Ἀριστοτέλους παρήχθη ἐκ τῆς ἀνάγκης ὅπως οἱ ἄνθρωποι συγκεντρῶνται εἰς περιορισμένον τόπον, ἵναδύναται ἀνετώτερον νὰ ἐξυπηρετοῦν τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς, ἐντεῦθεν δὲ ἔχει προέλθει ἀρχικὴ ἀντίληψις τῆς κοινωνίας ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων. Ἐπομένως ἡ πρώτη αἰτιολογία ἐν τῇ ἐγκαταστάσει ἐν τινὶ πόλει ἀποτελεῖ τεκμήριον ὑπάρξεως κοινότητος συμφερόντων, ἣτις ἐνοῖ ἐν τῇ πόλει τοὺς κατοίκους αὐτῆς. Ἡ ἀκίνητος δὲ ἰδιοκτησία, συνδεομένη πρὸς τὸν κοινωτικὸν ὄργανισμὸν τῆς πόλεως, καὶ πρὸς τοὺς κατοίκους οὓς τὰ ἀμοιβαῖα συμφέροντα ἡγαγον εἰς τὴν συνεγκατάστασιν, πρέπει ἐπομένως νὰ ᾖ σεβαστὴ, ἐφ' ὅσον συνδέεται πρὸς ἄτομα ἀποτελέσαντα παράγοντα τῆς κοινωτικῆς ἐνώσεως ἣν ἀποτελεῖ ἡ πόλις.

Ἐξ ἄλλοῦ ἐφ' ὅσον πόλις τις ἐκλέγεται καὶ ὡς πρωτεύουσα, ἐνθα ἐδρεύει ὁ Κρατικὸς ὄργανισμὸς, ἔχει βεβαίως αὕτη συμφέρον, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ παρέχῃ ἄσυλον καὶ πρὸς τὴν κεντρικὴν διοίκησιν τοῦ Κράτους, καθόσον ἐκ τῆς προτιμήσεως τῆς πόλεως ταύτης συνάγονται παντοειδῆ κέρδη εἰς τὴν κοινότητα. Παρόμοιον συμφέρον ἔχει ἡ πόλις ὅπως παρέχῃ ἄσυλον καὶ εἰς τοὺς ξένους οἵτινες προτίθενται νὰ ἐκλέξωσιν ὡς μόνιμον αὐτῶν διαμονὴν τὴν πόλιν ταύτην, εἰσερχόμενοι καὶ οὗτοι εἰς τὴν κοινωτικὴν ἀμοιβαίότητα.

Ἐντεῦθεν συνάγεται ὅτι ἄμεσον ἁρμοδιότητα ὅπως διαρρυθμίσῃ τὰ τῆς προσελεύσεως νέων παραγόντων εἰς τὴν κοινότητα, εἴτε κρατικῶν εἴτε ἄλλων, ἔχει μόνον αὐτὴ αὐτὴ ἢ Κοινότης ἢ ὁ Δῆμος οὐχὶ δὲ τὸ Κράτος. Εἰς τὴν Κοινότητα ἐπομένως καὶ τὸν Δῆμον ἀποκαίεται καὶ εἰς μόνον ταύτην ἢ διαρρυθμίσεις καὶ τοῦ ζητήματος τῶν κατοικιῶν, αἵτινες ἀμέσως συνδέονται πρὸς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν κοινωτικῶν παραγόντων.

Εἶνε ἤδη βέβαιον ὅτι ἡ οἰκία ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν πάσης πόλεως καὶ ὅτι πᾶς κοινωτικὸς παράγων, ἐπανερχόμενος μεταγενεστέρως εἰς τὴν κοινότητα πρέπει νὰ φέρῃ ὡς τίτλον μίαν ἀκίνητον ιδιοκτησίαν ὡς τεκμήριον τῆς κοινωτικῆς του ὠφελείας ὅπως μὴ διαταραχθῇ ἡ κοινωτικὴ ἰσορροπία, πᾶς δ' ἀπαλλοτριῶν αὐτὴν σιωπηρῶς παραιτεῖται τῶν κοινωτικῶν του δικαιωμάτων.

Ἐχει ἄρα τὸ δικαίωμα ἢ κοινότης νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν προσέλευσιν νέων παραγόντων, ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν εἶνε εἰς θέσιν ν' ἀποκτήσουν μόνιμον συμμετοχὴν εἰς τὴν κοινότητα, τοῦθ' ὅπερ ἐνδείκνυται ἐκ τῆς ἐξασφαλίσεως ἀκινήτου ιδιοκτησίας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Καὶ οἱ διάφοροι ἐπομένως νέοι παράγοντες, οἱ ξένοι, θὰ ἠδύναντο νὰ γίνωσι δεκτοὶ εἰς τὴν κοινότητα, ἐφ' ὅσον θὰ ἠδύναντο νὰ κτίσωσιν οἰκίας ἢ ν' ἀγοράσωσι τοιαύτας, ὁπότε οἱ ἀπαλλοτριῶντες τὰς κατοικίας τῶν θὰ ὀφείλον νὰ παραιτηθῶσι τῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῆς προστασίας ἐκ μέρους τῆς κοινότητος. Εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν θὰ ὑπῆγοντο ἀκόμη καὶ οἱ παράγοντες τοῦ Κρατικοῦ ὄργανισμοῦ. Ἦν τοιαύτην ἀντίληψιν ἀπεδέξαντο καὶ Εὐρωπαϊκαὶ τινες μεγαλοπόλεις πρὸς ἀποσφύβησιν τῶν δυσχερειῶν ἐκ τῆς συρροῆς τῶν ξένων πρὸς τὴν κοινότητα νέων παραγόντων, θέσασαι περιορισμοὺς αὐστηροὺς εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ξένων εἰς αὐτάς. Εἶνε ἐξ ἄλλου αὐτονόητον ὅτι ὅπως θεωρηθῇ τις πράγματι ὡς κοινωτικὸς παράγων θὰ ἔδει νὰ παρέλθῃ χρονικὸν τι διάστημα ἀφ' ἧς ἀπέκτησε τὴν ιδιοκτησίαν, ἔστω 3 ἔτη, πρὸς πρόληψιν τῶν κερδοσκοπικῶν ἀγοραπωλησιῶν. Μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον θὰ ἀνεγνωρίζετο πλήρως τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ἢ Κοινότης ἢ ὁ Δῆμος, μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα, ὡς εἴπομεν, καὶ τὸ καθῆκον νὰ διαρρυθμίσῃ τὰ ἀφορῶντα τὴν κατοικίαν ζητήματα, καὶ νὰ ἀποδώσῃ εἰς πάντα παλαιὸν ιδιοκτῆτην τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἐκείνην ἧς ἔχει ἀνάγκην ἵνα διαβιοῖ ἐν τῇ πόλει, ἐνθα ἀνέκαθεν διέμενε. Τὸ δικαίωμα ἐπομένως τῆς χρήσεως παρὰ τοῦ ιδιοκτῆτου τῆς οἰκίας αὐτοῦ ὅπερ ἐπ' ἐσχάτων ἐτέθη ἐν ἀμφιβόλῳ, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ ἀνεγνωρισθῇ εἰς τοὺς ιδιοκτῆτας ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ιδιοκατοικίσεως, ἢ ἰδίας χρήσεως διὰ σκοποὺς ἰδίας ἐμπορίας, βιομηχανίας κλπ. Καθίσταται ἄλλως τε ἀστεῖον τὸ

σήμερον συμβαῖνον, δηλαδή ὁ ιδιοκτῆτης νὰ μὴ δύναται νὰ χρησιμποιήσῃ τὸ οἶκίον αὐτοῦ, ὃ δὲ ἐνοικιαστὴς νὰ ὑπεννοιάζῃ τοῦτο εἰς ὑπέρογκον μίσθωμα ἐπὶ ἰδία ὠφελείᾳ. (1) Ἐξ ἄλλου πρὸς ἀποσφύβησιν κοινωτικῶν ἀνωμαλιῶν τὸ δικαίωμα τῆς παρὰ τοῦ ιδιοκτῆτου ἰδίας χρήσεως πρέπει νὰ παρέχεται ἀναλόγως πρὸς τὴν θέσιν, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτόμων τῆς οἰκογενείας κλπ.

Πᾶσα πόλις ὅμως ἀποτελεῖται ἀπὸ πληθῆν ὄλων οἰκοδομῶν, ἀσυγκρίτως λόγῳ μείζονα τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν ιδιοκτῆτῶν. Ἦν πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τὰς πλεοναζούσας κατοικίας;

*
**

Προτοῦ αἱ μαρξικαὶ καὶ κομμουνιστικαὶ θεωρίαι αἵτινες ἐπ' ἐσχάτων λαμβάνουν σάρκα καὶ ὄσθα, ἀρχίσουν νὰ ἀπειλοῦν καὶ τὴν σύγχρονον ἑλληνικὴν κοινωσίαν, καίτοι αὐτὴ, ῥέπουσα ἀνέκαθεν εἰς τὴν μικρὰν ιδιοκτησίαν, εἶνε ἐλάχιστα ἐπιδεκτικὴ ἐπιτηρεασμοῦ ἐκ τῶν θεωριῶν τούτων, καθίσταται, τὸ γὰρ νῦν ἔχον, ἀπαραίτητον νὰ ἀναθεωρηθῇ ἢ ἀντιληφῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας, συμφώνως πρὸς τὰς νεωτέρας τάσεις καὶ τὰς συγχρόνους ἰδέας.

Τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας, οὗτινος ἢ ἀναγνώρισις ἀποτελεῖ μίαν τῶν σπουδαιωτέρων διατάξεων τῆς Declaration des Droits de l'Homme, ἀνέκαθεν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἀνεξαντλήτους θεωρίας καὶ συζητήσεις. Ἐντὶ ὅμως νὰ ἐμμένωμεν προσηλωμένοι εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Διαμαρτένου ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας ἀποτελεῖ θεῖον νόμον ἢ νὰ ἀνὰ μένωμεν νὰ πεισθῶμεν ἂν πράγματι ἢ ἐπιτυχία τοῦ σοσιαλισμοῦ ἀποτελῇ ἐπιτυχίαν τῆς δουλείας, ὡς νομίζει ὁ Spencer, ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν μέσῃν τινὰ ὁδόν, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη. Καὶ τὸ πρῶτον βῆμα, θὰ ἦτο, νομίζω, ἂν τὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας, ὅπερ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἦτο jus utendi, fruenti abutenti περιοριζέτο μόνον διὰ τὴν ἰδίαν παρὰ τοῦ ιδιοκτῆτου χρῆσιν, εἴτε πρὸς κατοικίαν, εἴτε πρὸς βιοπορισμὸν, τῆς κοινωτικῆς ἀρχῆς δικαιουμένης διὰ λόγον δημοσίας ἀνάγκης, ἧς ἢ παραδοχὴ ἀπέτελεσεν ἐν τῶν σημείων ἐφ' ὧν Stuart Mill ἔκαμε βήματά τινα πρὸς τὸν σοσιαλισμὸν, νὰ καθορίσῃ τὴν προσφοροτέραν διάθεσιν τῆς

(1) Συνέβη ἐν τούτοις 'πολλάκις ἀκόμη καὶ εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ ὑπομίσθωσις ἀτηγορεύετο ἐκ τοῦ μισθωτοῦ συμβολαίου, νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ὡς σιωπηρῶς δῆθεν ἐπιτραπείσα, οὕτω δὲ νὰ μένῃ ὁ ιδιοκτῆτης ἀστεγός, ἐνῶ χρόνῳ ὁ μισθωτὴς διὰ καταστρατηγήσεως τοῦ Δικαίου, ὑπεκμισθοῖ τὸ ἀκίνητον καὶ καρποῦται οὗτος τοῦ μισθοῦ.

ἀκινήτου ιδιοκτησίας, ἐκείνης ἢς ὁ ιδιοκτήτης δὲν ποιεῖται ἄμεσον χρῆσιν, καὶ τοῦτο ὁσάκις παρίσταται δημοσία ἀνάγκη. Κατὰ τὴν περίπτωσηιν ταύτην ἀπλῶς θὰ περιορίζηται ἢ ἐκμετάλλευσίς τῆς ἀκινήτου ιδιοκτησίας κερδοσκοπικῶς. Ὑπάρχουν λόγοι νὰ νομίζωμεν ὅτι εἰς ἀρχαιοτάτην τινὰ ἐποχὴν ἢ γῆ ἐθεωρεῖτο «κοινή», νομίζω δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ γῆς «ἀναδασμοῦ» δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν εὐκολώτερον περιορισμὸν τινὰ τῆς χρήσεως τῆς ἀκινήτου ιδιοκτησίας. Οὕτω κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἢ ἀκίνητος ιδιοκτησία θὰ ἦ σεβαστὴ μὲν ὅταν ποιῆται χρῆσιν αὐτῆς ὁ ιδιοκτήτης, δὲν θὰ ἀποτελῇ ὅμως ἀντικείμενον ἐλευθέρως κερδοσκοπικῆς ἐμπορείας, ἣτις ἀποτελεῖ ἄτοπον κοινωνικὸν κατὰ τὰς σοσιαλιστικὰς θεωρίας, καθ' ὅσον σ ο υ ν ι σ τ ᾱ κ ε φ ᾶ λ α ι ο ν σ τ α θ ε ρ ὄ ν ᾱ π ο φ ἔ ρ ο ν π ρ ὸ σ ο δ ο ν ᾱ ν ε υ σ υ μ μ ε τ ο χ ῆ ς τ ῆ ς ἔ ρ γ α σ ί α ς. Ἡ πολιτεία ἄλλως τε καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἐπεμβαίνει ὅπως κανονίξῃ τὴν πρέπουσαν χρῆσιν τοῦ κεφαλαίου, ὡς π. χ. εἰς τὰς βιομηχανικὰς, γεωργικὰς κλπ. ἐπιχειρήσεις.

* *

Κατὰ τίνα ὅμως τρόπον θὰ ἔδει νὰ ἐνασκηθῇ ἢ ἐπέμβρασις τοῦ Δήμου ἢ τῆς κοινότητος εἰς τὴν διάθεσιν τῆς μὴ ιδιοκατοικουμένης ἢ ιδιοχρησιμοποιουμένης ἀκινήτου ιδιοκτησίας;

Δεκτοῦ γενομένου ὅτι, ἐξαιρουμένων τῶν τελευταίων τούτων παρὰ τῶν ιδιοκτητῶν χρησιμοποιουμένων ἀκινήτων, τὰ λοιπὰ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς κοινότητος ἀκίνητα πρέπει νὰ ἐξυπηρευτοῦν κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰ συμφέροντα τῆς κοινότητος, εἰς ταύτην, δηλαδή, τὴν κοινότητα, ὁσάκις ἢ παρὰ τῶν ιδιοκτητῶν χρησιμοποιήσις δὲν ἐξυπηρετῇ κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰ συμφέροντα ταῦτα, ἀπόκειται τὸ καθῆκον νὰ ῥυθμίξῃ τὸν τρόπον τῆς χρησιμοποιήσεώς τινος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ γενικοῦ κοινωνικοῦ καλοῦ. Δὲν πρόκειται προφανῶς περὶ στέρησεως τοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας, ἀλλὰ μόνον περὶ παροχῆς κατευθύνσεως καταλλήλου εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ἀκινήτου ιδιοκτησίας συμφέρου πρὸς τε τὸ ἀτομικόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ γενικὸν κοινωνικὸν καλόν. Ὁ Ἀριστοτέλης ἄλλως τε καὶ οἱ δὲν ἀπεδέχοντο τὰς κομμουνιστικὰς θεωρίας τῆς Δημοκρατίας τοῦ Πλάτωνος, ἐδίδουσαν ἐν τούτοις ὅτι καὶ οἱ ὀ π λ ο ῦ τ ο ς εἶνε «ιδιωτικὴ ιδιοκτησία», ἐν τούτοις πρέπει νὰ τίθεται εἰς κ ο ι ν ῆ ν χ ρ ῆ σ ι ν, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κομμουνιστικῶν τάσεων τοῦ γ' μ. Χ. αἰῶνος. Τοιαύτη ἀνάγκη παρίσταται πολλάκις ὡς π. χ. ὅταν αἱ κοινωνικαὶ συνθήκαι ἐπιβάλλουν τὴν διάνοξιν νέων ὁδῶν ἐν τῇ πόλει. Ὅμοίως τὰς κοινο-

τικὰς ἀνάγκας δὲν θεραπεύει ἢ διατήρησις ἀκτίστων οἰκοπέδων ἐν τὸς τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ προβλέψει αὐξήσεως τῆς τιμῆς αὐτῶν, ἢ τὰ χάριν καθαρᾶς ἐμπορείας, οὔτε πενιχρῶν οἰκίσκων ἐκεῖ ἐνθά θὰ ἡδύνατο νὰ ἀνεγερθῶσαι μεγάλαι οἰκίαι πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινῶν συμφερόντων.

Δεδομένου ὅμως ὅτι ἄλλοι μὲν ιδιοκτῆται δὲν ἔχουν, ἢ ἤθελον προφασισθῆ ὅτι δὲν ἔχουν, τοὺς ἀπαιτούμενους χρηματικὸς πόρους ὅπως ἀνεγείρουν οἰκοδομὰς, μάλιστα ὑπὸ τὰς κρατούσας σήμερον δυσμενεῖς συνθήκας τῶν ἐργατικῶν χειρῶν, ὅσον καὶ τῆς ἐξευρέσεως τῶν πρώτων ὑλῶν, εἰς τὴν Κοινότητα ἢ τὸν Δήμον ταῦτοχρόνως ἀπόκειται τὸ καθῆκον τῆς ἐξευρέσεως τῶν καταλλήλων οικονομικῶν συνδυασμῶν ὥστε ἄνευ οἰκονομικῆς ζημίας τῶν ιδιοκτητῶν, νὰ θεραπευθῇ ἢ κοινοτικὴ αὕτη ἀνάγκη. Τὸ ἀνοιγμα νέων ὁδῶν ἐντὸς τῆς πόλεως ἔχει γὰρ μέγα πλεονέκτημα ὅτι παρέχει νέας ὁδοὺς κατοικίας ἀπὸ τῶν κατεδαφιζομένων πενιχρῶν οἰκίσκων, ἐντὸς τοῦ κέντρου τῆς πόλεως, τοῦθ' ὅπερ εἶνε προτιμητέον τῆς οἰκοδομήσεως εἰς ἀπομακρυσμένα οἰκόπεδα, λόγῳ τῆς εὐκολίας τῆς συγκοινωνίας. Εἶνε γνωστὴ ἡ μέθοδος ἣν ἐφήρμων ὁ Hassmann εἰς Παρισίους διὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν μεγάλων βουλευθῶν καὶ ἐκείνην τῶν βερολινέζων διὰ τὴν προέκτασιν τῆς λεωφόρου unter den Linden, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἐπιτυχέστατοι οικονομικοὶ συνδυασμοὶ ἐφ' ὧν ἢ διάνοξις τῶν ὁδῶν τούτων ἐστηρίχθη. Εἰδικῶς δὲ διὰ τὰς Ἀθήνας θὰ ἡδύνατο τις νὰ παρατηρήσῃ ὅτι καὶ οἱ ὑπάρχουσιν πολυάριθμα σχέδια διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἐν τούτοις ὑπάρχουν ὁδοὶ αἰτινές χρειάζεται νὰ διανοιχθῶσι κοινὰ διὰ πάντα σχεδὸν τὰ σχέδια ταῦτα, ἐξ ἀναμφισβήτητου ἀνάγκης.

Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ παύσωσιν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τοῦ Ρωμαίου δικαίου περὶ ιδιοκτησίας, καὶ νὰ ἰσχύσῃ ἢ κατ' ὄροφην ιδιοκτησία ἐν ὁλοκλήρῳ τῇ Ἑλλάδι, ἢ τοῦ Ἰονίου δηλαδή Κώδικος τοῦ Ἰσχυόντος ἐν Ἑπτανήσῳ ἣτις, στηριζομένη εἰς τὸν Κώδικα τοῦ Μ. Ναπολέοντος, ἔλκει τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν κατοικιῶν τῶν ὑπὸ φρουρίων περιβαλλομένων πόλεων, εἰς ἀνάγκην δηλαδή παρομοίαν πρὸς ἐκείνην τῆς ἀποφυγῆς ταραχῆς ἐκτάσεως διὰ τὰς σημερινὰς πόλεις χάριν τῆς εὐκολίας τῶν συγκοινωνιῶν. Ὁ Κώδικις οὗτος ἰσχύει γενικῶς, π. χ. ἐν Γαλλίᾳ, οὐδαμοῦ δὲ κατέστη δυνατὴ ἢ ἀποκατάστασις μεγαλοπόλεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Ρωμαίου δικαίου περὶ ιδιοκτησίας τῶν ἰσχυουσῶν παρ' ἡμῖν.

* *

Ἡ Κοινότης τέλος, ἔχουσα τὸ καθῆκον νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν προώγησιν τῶν κοινοτικῶν συμφερόντων, δύναται, ὅταν αἱ συνθήκαι εἶνε

νοιαῦται, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη ἰσορροπία ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἐμπορείᾳ, νὰ κανονίξῃ τὰς ἀνωτέρας τιμὰς εἰς ἃς δύνανται νὰ προσφέρονται τὰ ἀκίνητα πρὸς ἐμπορείαν μέχρις οὗ ἀποκατασταθῇ ἰσορροπία μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως.

Εἶνε φανερόν ὅτι τὸ ἀνώτερον ὄριον τῆς τιμῆς εἰς ἣν προσφέρεται ἐν ἀκίνητον ὑπερ ἀποτελεῖ πόρον ζωῆς διὰ τὸν ἰδιοκτήτην, ἐξαρτάται ἐκ τῶν τιμῶν εἰς ἃς προσφέρονται ἐν τῇ ἀγορᾷ τὰ λοιπὰ ἐπιτήδεια διὰ τὴν ζωὴν, δεδομένου δὲ ὅτι ταῦτα ὀσημέραι ὑπερτιμῶνται, φρεῖλει τις νὰ δεχθῇ παρομοίαν ὑπερτίμησιν καὶ εἰς τὰ ἐνοίκια. Ἴνα ὀριοθῇ ἐπακριβῶς ἡ ὑπερτίμησις αὕτη πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς index numbers ἢ τιμαριθμούς. Ἐπειδὴ δὲ σύμφωνα πρὸς τὰς σημερινὰς θεωρίας τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας δὲν ἀποδίδεται ἴση ἀξία εἰς προσόδους προερχομένας ἐκ καθαροῦ κεφαλαίου καὶ τοιαύτας ἐκ τῆς ἐργασίας, ἢ τὰς μικτὰς εἰς ἃς συμμετέχει κεφάλαιον καὶ ἐργασία, θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τιμαριθμοὶ ἐξηγημένοι διὰ τὸ καθαρόν κεφάλαιον, ἰδέαν δὲ τῆς σχετικῆς ὑπερτιμήσεως τῶν σχετικῶν τιμαριθμῶν θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχη ἡ σχετικὴ ὑπερτίμησις τῶν χρεωγράφων. Θὰ ἠδυνάμεθα ὅμως, τῆς μεθόδου ταύτης οὐσης ἐπισφαλούς, νὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ ἄλλην ὁδόν. Νὰ συγκρίνωμεν τοὺς τιμαριθμούς μεταξὺ κεφαλαίου κατὰ τὰς αὐτὰς ἐποχάς.

Δυστυχῶς δὲν ἔχουσι ποτὲ καταρτισθῆ τιμαριθμοὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐν τούτοις πρόχειρος χονδρικός λογαριασμός δεικνύει ὅτι λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν προπολεμικῶν τιμῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς σημερινὰς, αἱ τελευταῖαι αὗται εἶνε ἐν Ἑλλάδι τοῦλάχιστον ὡς 1:3. Λέγομεν «τοῦλάχιστον», διότι εἶνε βέβαιον ὅτι οἱ τιμαριθμοὶ ἐν Ἑλλάδι ἠξήθησαν περισσότερο ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐνθα ὡς παρατηρεῖ τὸ περιώνυμον ἀγγλικὸν περιοδικὸν «Economic», οἱ τιμαριθμοὶ ἀπὸ 2565 κατ' Ἰούλιον τοῦ 1914 ἠῤῥησαν εἰς 8352 κατὰ Μάρτιον 1920 ἢτοι ὑπάρχει ἤδη ἐν Ἀγγλίᾳ μεταξὺ τῶν τιμαριθμῶν τῶν δύο ἐποχῶν ἡ αὐτὴ σχέσηις περίπου, δηλαδὴ ὡς 1:3,25.

Ἐὰν ἤδη ἡ σχέσηις αὕτη ἀποδοθῇ εἰς τιμαριθμούς προερχομένους ἐξ ἐργασίας, θὰ ἠδυνάμεθα ἐκ τῆς σχετικῆς ἀξίας προσόδου ἐκ κεφαλαίου πρὸς προσόδον ἐξ ἐργασίας νὰ εὔρωμεν τὴν σχετικὴν ἀξίαν προσόδων ἐκ κεφαλαίου μόνον. Μελετῶν ἄλλοτε (Πλοῦτος ἀρ. 207 καὶ ἐφ. τοῦ 1919) ζητήματά τινα τῆς Δημοσιονομίας εὔρον ὅτι ἡ σχέσηις μεταξὺ ἀξίας προσόδου ἐκ κεφαλαίου πρὸς τοιαύτην ἐξ ἐργασίας εἶνε ὡς 4:6. Πρὸς τοῦτο ἐστηρίχθην εἰς τὴν θεωρίαν τὴν λεγομένην τῶν ἐτῶν ἐξαγορᾶς (years purchase), ἐφόσον δὲ γνωρίζω ἡ σχέσηις αὕτη, ἦν συγγήγαστον ἐπὶ τῇ βίᾳ τῆς ἀνωτέρω θεωρίας, εἶνε ἡ μόνη

διατυπωθεῖσα μέχρι τοῦδε ἐν τῇ Πολιτικῇ Οἰκονομίᾳ. Τοιαύτην σχέσιν, ὡς 4:6, δέχονται λεληθότως, ὡς ἔδειξα εἰς τὴν μελέτην μου ἐκείνην, καὶ οἱ αὐστηροτέρων ποιούμενοι διάκρισιν μεταξὺ προσόδου ἐκ κεφαλαίου καὶ τοιαύτης ἐξ ἐργασίας σύγχρονοι νόμοι περὶ φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου.

Ἐντεῦθεν ἀνευδοιάστως ἀγεται τις εἰς τὴν παραδοχὴν σχέσεως μεταξὺ ἐνοικίων προπολεμικῶν καὶ ἐνοικίων μεταπολεμικῶν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τιμῶν τοῦ 1914 καὶ τῶν σημερινῶν, ὡς $3,25 X^{4/6} = 2.16$. Ἐπομένως τὸ κατώτερον ὄριον εἰς ὃ θὰ ἠδύνατο νὰ γέλνῃ παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν δεκτὴ αὔξησις ἐνοικίου εἶνε μέχρι τοῦ διπλασίου τοῦλάχιστον. Λέγομεν τοῦλάχιστον, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι, πρῶτον οἱ τιμαριθμοὶ ἀφαιροῦν προϊόντα μικτὰ, ἐξ ἐργασίας δηλαδὴ καὶ κεφαλαίου, ὁπότε ἡ σχέσηις εἶνε περίπου ὡς 5:6, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ ἀξία μεταξὺ προσόδων μικτῶν καὶ προσόδων ἐκ κεφαλαίου, φορολογικῶς τοῦλάχιστον, σχεδὸν πολλαχοῦ δὲν ἀναγνωρίζεται κἄν, ὡς ἐν τῷ ἀγγλικῷ νόμῳ περὶ φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου (income tax). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἴσως ἦτο δικαιότερον νὰ λάβωμεν ὡς σχέσιν τὴν $3,25 X^{5/6} = 2,7$, συνεπαγομένην ὄριον αὔξεσεως ἐνοικίου δύο καὶ ἡμίσειαν φορᾶς τὸ ἀρχικόν. Ἐπομένως ἐνοίκιον 200 δρ. πρὸ τοῦ 1914 θὰ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ σήμερον μόνον τὰς 500 δραχμάς.

*
**

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι πρὸς διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τῆς κατοικίας εἶνε ἀνάγκη διὰ νομοθετήματος ἐν πρώτοις νὰ ἀναγνωρισθῇ γενικῶς εἰς τὸν Δῆμον ἡ ἀρμοδιότης ὅπως ρυθμίξῃ τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας ἐν αὐτῷ, εἰς δεῦτερον ἰδιοκτήτην, τὸδικαίωμα ὅπως πάντοτε δύναται νὰ χρησιμοποιοῖ τὴν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν του συνφθὰ τῷ Συντάγματι καὶ διαθέτῃ αὐτὴν κατὰ βούλησιν, ἐκτός ἐν περιπτώσει δημοσίας ἀνάγκης, ὀφειλομένης εἰς διάφορα αἴτια (πόλεμον, συρροὴν προσφύγων, μεταβολὴν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως κ.τ.λ.), ὁπότε ὁ δῆμος θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ στερῇ προσωκαίρως τὸν ἰδιοκτήτην τῆς κατὰ βούλησιν χρήσεως πάσης ἐκείνης τῆς ἰδιοκτησίας του, ἢτις δὲν εἶνε ἀπαραίτητος εἰς αὐτὸν πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ κατοικίαν ἢ χρῆσιν διὰ τὴν ζωὴν, ὀρίζων οὕτω ἀπλῶς τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς θὰ δύναται οὗτος νὰ καρποῦται τῆς ἰδιοκτησίας του. Ἡ ὑπομίσθωσις πρέπει συνεπῶς ἀπολύτως νὰ ἀπαγορευθῇ.

Ἐτερον μέτρον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐνασκή ὁ Δῆμος εἶνε ἡ ἀπαγόρευσις τῆς προσαλεύσεως νέων κατοικῶν κατὰ τὴν περίπτωσιν δημοσίας ἀνάγκης, ἢ δὲ ἄδεια πρὸς ἐγκατάστασιν πρέπει νὰ εἶνε ὑπο-

χρεωτική εις τούς αποκτώντας δι' αγοράς, κληρονομίας, δωρεάς, κοικίαν ἐν τῷ δήμῳ ἢ κτιζοντας νέαν οἰκίαν. Οὐδὲ πρέπει νὰ γίνηται ἐξαίρεσις τις ὑπὲρ τῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους, ὑπαλλήλων κ.λ.π., ἀπομένοντος εἰς τὸ Κράτος τοῦ καθήκοντος νὰ κτήσῃται ἢ οἰκοδομήσῃ κατοικίας καὶ δημόσια κτίρια πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν. Συναφῆς εἶνε, ὡς ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω, ἡ ἀνάγκη ὕπως τὸ δικαίωμα τῆς ἰδίας χρήσεως ἀναγνωρίζεται μετὰ 2 ἢ 3 ἔτη ἀπὸ τῆς προσκτήσεως τοῦ κτήματος καὶ ὅπως τὸ δικαίωμα τοῦτο γενικῶς ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην εἰς ἔκτασιν ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν, τὴν οἰκογένειαν κ.λ.π. αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἐνῶ ὑπάρχουν πόλεις σχεδὸν ἡρημωμέναι, οἱ ἀπανταχόθεν πρόσφυγες συλλέγονται ἐν Ἀθήναις.

Εἰς τὸν Δῆμον τέλος δύο ἄλλα δικαιώματα πρέπει νὰ ἀναγνωρισθοῦν, ἥτοι νὰ διαθέτῃ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ τελευταίου πᾶσαν μὴ παρ' αὐτοῦ χρησιμοποιουμένην ἰδιοκτησίαν τοῦ καὶ νὰ ὀθῆ εἰς κατασκευὴν νέων κατοικιῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς οἰκοδομικῆς ἐπαρκείας τῆς πόλεως. Νὰ ἔχῃ ἐπίσης δικαίωμα νὰ ὀρίξῃ μέγιστον ἐνοίκιον ἐκάστοτε συμφώνως πρὸς τὰ ἐκτεθέντα καὶ ἐπὶ τῆ βᾶσει τῶν τιμαριθμῶν, καὶ νὰ καθορίξῃ τὰ τῆς διαθέσεως τῶν μὴ παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν χρησιμοποιουμένων ἀκινήτων, ὡς θέλομεν ἴδῃ. Ὁμοίως θὰ δύναται νὰ προκαλῆ τὴν ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν ἐπὶ τῶν ἐν τῇ πόλει ἀκτίστων οἰκοπέδων ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῶν μᾶλλον κεντρικῶν καὶ συμφώνως πρὸς κατάλληλα σχέδια οἰκοδομῶν ὅταν οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν δυστροπῶσι, νὰ κηρύσῃ ἐτοιμορρόπους μικρὰς σεσαθρωμένας κεντρικὰς οἰκίας ἐπὶ δυσαναλόγου ἐκτάσεως οἰκοπέδων, οἰκοδομῶν ἐπ' αὐτῶν οἰκίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ οἰκοπέδου καὶ τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπὶ τούτῳ μελέτην τοῦ μηχανικοῦ κ. Τραπάντζιλη.

Διὰ νομοθετήματος ἐπίσης πρέπει νὰ ἰσχύσῃ ἢ κατ' ὄροφον ἰδιοκτησία, τῇ μερίμνῃ δὲ τοῦ Δήμου οἰκοδομαὶ ἔχουσαι ὀλίγους ὁρόφους ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ οἰκοπέδου, τὴν ἀντοχὴν τῶν θεμελίων καὶ τὸ πλάτος τοῦ δρόμου, καὶ δεχθῶσι νέους ὁρόφους ἐπ' αὐτῶν, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῶν μᾶλλον κεντρικῶν. Ταῦτοχρόνως νέα οἰκοπέδα νὰ ἐξευρεθοῦν καὶ νέα μεγάλα οἰκοδομαὶ νὰ ἀνεγερθοῦν ἐπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ἀνοίγματος νέων δρόμων συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον τῆς πόλεως.

Ἡ τρανωτέρα ὁπωσδήποτε ἀπόδειξις ὅτι παρίσταται πράγματι δημοσίᾳ ἀνάγκῃ ὅπως παρέμβῃ ὁ Δῆμος, παρέχεται ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῆς σχετικῆς ἀναλογίας τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως πρὸς τὴν αὐξήσιν τῶν κτιζομένων νέων οἰκοδομῶν. Εἶνε φανερόν ὡς εἶδομεν, ὅτι ἐπ' ὅσον αἱ δύο καμπύλαι τηρῶνται παράλληλοι, δὲν παρίσταται δημοσίᾳ ἀνάγκῃ, τοιαύτη δὲ παρίσταται τοῦναντίον ἅμα

ὡς ἤθελε παύσῃ ἡ παραλληλότης αὕτη, ἐκλείπει δὲ πάλιν ἅμα ὡς ἤθελε ἀναφανῆ ἐκ νέου ἡ παραλληλότης μετὰ διάστημα μεταξὺ τῶν δύο καμπύλων ἴσον περιπέου πρὸς τὸ ἀρχικὸν τοιοῦτον.

*
**

Ἀπομένει ἤδη ἕτερον ζήτημα πρὸς ἐξέτασιν, τὸ ζήτημα δηλαδὴ τῆς οἰκονομικῆς ἐπαρκείας τῶν ἰδιοκτητῶν ὅπως ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν δαπάνην τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως τῶν οἰκοδομικῶν ἔργων, ἅτινα ἤθελον ἀπαιτηθῆ, εἶνε δὲ φανερόν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τούτων πρέπει νὰ γείνη ἴσον τὸ δυνατὸν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ οὐδόλως διμευτικὸν χαρακτήρα.

Πρὸς τοῦτο ὁ Δῆμος ὀφείλει εἴτε νὰ συστήσῃ αὐτὸς οἰκοδομικὴν ἑταιρείαν, εἴτε νὰ διαπραγματευθῆ σύμβασιν μετὰ τοιαύτης εὐρωπαϊκῆς. Τὸ κράτος κατὰ τὴν περίοδον τῆς δημοσίας ταύτης ἀνάγκης θὰ ἔλθῃ ἀρωγόν, ἐπιτρέπον τὴν ἀτελεῆ εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν, καὶ ἀπαλλάσον τοῦ φόρου οἰκοδομῶν τὰς νέας οἰκοδομάς. Διὰ πᾶσαν νέαν οἰκοδομὴν ἢ ὄροφον τὸν ὁποῖον ὁ ἰδιοκτήτης θὰ ἡρνεῖτο νὰ ἀνεγείρῃ ἰδίαις δαπάναις, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπελαμβάνηται ἡ ἑταιρεία, ἐπὶ ὑποθήκῃ προνομιούχῳ ἐπὶ τῆς οἰκίας μετὰ τοῦ οἰκοπέδου, ἢ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ἐπιφανείας τῆς ἐκτισμένης οἰκοδομῆς, ἥτις θὰ ἦτο ἐπιδεκτικὴ νέου ὁρόφου. Ἐξ ἄλλου πρὸς οἰκονομίαν ἐργατικῶν χειρῶν καὶ πρώτων ὑλῶν πᾶσα ἀσκοπος πολυτέλεια θὰ ἀπηγορεύετο. Τὰ εἰσοδήματα θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, μέχρις ἀποπληρωμῆς ἐντόκως. Ἡ διατύπωσις τῶν σχετικῶν ὄρων πρέπει νὰ γείνη μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Τὰ ξύλινα σπίτια θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθοῦν μόνον προσωρινῶς πρὸς στέγασιν τῶν ἐνοίκων ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ μετοικήσουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν οἰκοδομικῶν τούτων ἐργασιῶν.

Ἐξ ἄλλου γεννᾶται τὸ ζήτημα τοῦ τρόπου τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν μὴ ἰδιοκατοικουμένων ἢ μὴ ἰδιοχρησιμοποιουμένων οἰκιῶν.

Ἐν πρώτοις εἶνε φανερόν ὅτι δὲν πρέπει ὁ περιορισμὸς τῆς χρήσεως παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἀκινήτου νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ λάβῃ προσωπικὸν χαρακτήρα, οἷον ἀπέδωκαν εἰς αὐτὴν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐνοικιοστασίου, αἵτινες, ὅπως ἐπαρκέσουν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον ἀποφυγῆς τῶν μεριμνῶν μετακομίσεων, ἐπροστάτευσον τοὺς τότε ἐνοίκους. Καὶ αὕτη εἶνε μὴ δημοσίᾳ ἀνάγκῃ, ἐφ' ὅσον διατηρεῖται πολεμικὴ κατάστασις, ἥτις θὰ ἀπησχόλει πράγματι πᾶσαν φροντίδα τοῦ κοινοῦ, ὥστε νὰ μὴ πρέπη νὰ ἐπιβαρύνηται τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἐπιπρόσθετον μερίμναν τῶν

μετακομίσεων, οὔτε ἐπίσης οἱ ἰδιοκτῆται μὲ τὴν τῆς ἀνευρέσεως νέων ἐνοικιασίων. Ἐντεῦθεν, συνάγεται ὅτι μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ τοιοῦτον προσωπικὸν χαρακτήρα ὁ περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος τῆς χρήσεως τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ τοῦτο ἂν παρίστατο πράγματι ἀνάγκη. Ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν παρίσταται τοιαύτη ἀνάγκη, ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν πολεμικῆς καταστάσεως, δὲν ἐπιτρέπεται τοῦτο, ἀλλ' ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς χρήσεως, τῆς ἰδιοκτησίας πρέπει νὰ γίνεται ἀπροσώπως, ὅποτε δὲν προσιατεύεται ὁ ἐνοικιαστής ὅστις ἤθελε δειχθῆ κακὸς, ὅπως μὴ ὁ περιορισμὸς οὗτος καθίσταται ἐπαχθής.

Ἄλλὰ ἡ ἀπρόσωπος χρῆσις, ἣτις ἐξασφαλίζει τὸν ἰδιοκτήτην, πρέπει νὰ ἦ τοιαύτη καὶ διὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ὅπως οὗτος μὴ ὑπόκειται εἰς ἐκβιασμόν. Ἡ καλλιτέρα κατὰ τὴν γνώμην μου λύσις θὰ ἦτο ἐκείνη καθ' ἣν ἡ ἐνοικίασις θὰ ἐγείνετο δι' ἐπιτροπῆς ὁριζομένης παρὰ τοῦ Δήμου καὶ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν. Ὁ θέλων νὰ μισθώσῃ οἰκίαν τινα, θὰ ἔδει νὰ δηλώσῃ τοῦτο πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ νὰ ὑποδείξῃ ἀριθμὸν τινα, πέντε ἕως δέκα οἰκιῶν ἃς εὕρισκει καταλλήλους, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ θὰ ὀρίξῃ ἀναλόγως τὴν μίαν ἐκ τῶν οἰκιῶν, ἣτις θὰ παρέρχεται παρ' αὐτῆς εἰς τὸν μισθωτὴν. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ὄριζε ἐνοίκιον μέχρι τοῦ τριπλασίου, περίπου ἐκείνου ὅπερ ἦν κατὰ τὸ 1914, ἠδὲ ἠξιμένον κατὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὑδρεύσεως, ἅτινα πρέπει νὰ βαρύνουν τὸν μισθωτὴν, θὰ καθόριζε δὲ ὁμοιομόρφως καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐνοικιάσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν οἰκιῶν τῶν μετὰ τὸ 1914 κτισθεισῶν, αἵτινες ἔχουσιν ἤδη ἐνοικιασθῆ εἰς ὑπέρογκα ἐνοίκια, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν θέσιν τῆς οἰκίας, τὸν ἀριθμὸν τῶν δωματίων, τὰς εὐκολίας τῆς διατηρήσεως κλπ. Ἡ ἀθέτησις τῶν ὅρων τῆς ἐνοικιάσεως, κρινομένη ἀυστηρῶς παρὰ εἰδικοῦ τινος Δικαστηρίου, θ' ἀπειτέλει λόγον ἐξώσεως καὶ θὰ συνεπήγεται ἀναγραφὴν τοῦ κακοῦ ἐνοικιαστοῦ ἐπ' οὐράς τοῦ καταλόγου τῶν μισθωτῶν.

Δεδομένου ὅμως ὅτι ὁ πληθυσμὸς ἔχει ὑπεραυξηθῆ δυσανάλογως πρὸς τὰς οἰκίας, θὰ παρίστατο ἀνάγκη προτιμήσεως διὰ τὴν αὐτὴν οἰκίαν μεταξὺ πλειόνων ὑποψηφίων μισθωτῶν. Τάξις τις πολιτῶν ἔχει ἀσφαλῶς δικαίωμα προτιμήσεως, εἴνε ἡ τάξις τῶν δημοτῶν τοῦ δήμου τούτου, προτιμωμένων πάλιν μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτέρων δημοτῶν. Ἐὰν ὑπάρξουν ἐπὶ πλεόν διαθέσιμοι κατοικίαι, πρέπει νὰ προτιμηθοῦν οἱ ἐνασκοῦντες ἐπαγγέλματα ἐπωφελεῖ εἰς τὴν κοινότητα, ἰατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, συμβολαιογράφοι κλπ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξευρεθῆ τάξις τις μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων μισθωτῶν.

Τοιαῦτα εἶνε τὰ μέτρα δι' ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ διαρρύθμι-

σις ὁπωσοῦν δικαία τοῦ ζητήματος τῆς κατοικίας, μὴ καταργοῦσα τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' ἀπλῶς κανονίζουσα τὴν σκοπιμότητα τῆς χρήσεως τῶν ἀκινήτων καὶ ἐξασφαλίζουσα δικαίαν χρῆσιν αὐτοῦ καὶ τοῦτο, ἐννοεῖται, ἐφ' ὅσον παρίσταται δημοσία ἀνάγκη.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων τούτων πρέπει νὰ γείνη τμηματικῶς καὶ βαθμιαίως ὅπως μὴ ἐπέλθῃ γενικὴ ἀναστάσις ἐν τῇ πόλει.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Δ. ΡΕΔΙΑΔΗΣ

ΤΟ ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟΝ

Τὸ προηγούμενον τῶν γραμμῶν τούτων ἀρθρον τοῦ κ. Ρεδιάδου, οὗτινος ἀκροθιγῶς ἔλαβον πρὸ τῆς δημοσιεύσεώς του γινῶσιν ἀνάγει διὰ τῆς διακρινούσης τὸν συγγραφέα του ἐμδριθείας τὸ ζήτημα τῆς ἐλλείψεως κατοικιῶν καὶ ἐνοικιοστασίου, εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν τοῦτο ἐπιστημονικὴν ἀποψιν καὶ δόξιν.

Ἴσως ὅμως νὰ μὴ τονίζεται ἐν αὐτῷ δεόντως ἡ σοβαρότης τοῦ θέματος ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς πλουτολογικῆς του ἀπόψεως. Τὸ κράτος ἀπὸ τῆς ἐμφάνισεως τοῦ ζητήματος τῆς ἐλλείψεως δηλ. ἐπαρκῶν κατοικιῶν, δὲν ἔλαβε, ἰδιαίτερος δὲ κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον χρόνον σαφῆ συναλοθῆσιν τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνεπειῶν τῶν ἀποτόκων τοῦ ζητήματος. Ἐκ τούτου δὲ δὲν ἔλαβεν εἰσέτι τὰ ἀνάλογα πρὸς τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος μέτρα, ἀρκεσθὲν εἰς τὰ διαβόητα πλέον καταστάντα θέσφατα καὶ ἀκατάληπτα καὶ εἰς νομικοὺς ἔτι ἀόριστα Βασ. Διατάγματα περὶ ἐνοικιοστασίου, δι' ὧν ἤλπισε καὶ θὰ ἔλπισῃ ἴσως καὶ ἐν τῷ ἀμεσοτάτῳ μέλλοντι τὴν θεραπείαν ἐνὲς κοινωνικοῦ ἐφιάλτου. Αἱ παικιδώρυμοι κρατικαὶ ἀρχαὶ συναγωνίζονται καὶ νῦν. ἔτι ὅπως διὰ τῶν ἐπιτάξεων ἢ πλειοδοτικῶν μισθώσεων οἰκημάτων, συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐπιδείνωσιν τοῦ κακοῦ.

Ἡ αἰσχροκέρδεια δὲν ὠργίλασε παρ' οὐδενὶ ἄλλῃ κερδοσκοπικῇ κλάδῳ ὅσον ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τῶν ἀκινήτων. Τοῦτο δὲ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀρχῶν, αἵτινες ἐξ αὐτῶν ἔτι τῶν σχετικῶν διαφημίσεων εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν δῆθεν ἐπιπλωμένων κατοικιῶν, ἠδύνατο νὰ ἔχουσιν ἐλα τὰ στοιχεῖα πρὸς ἐλίξιν τῆς ἀναισχυντοτέρας αἰσχροκερδείας, ἣτις ἐκμυζᾷ καὶ τὴν τελευταίαν ἰκμάδα τοῦ αἵματος ἐνίων ἐνοι-

κιαστών, εδρισκομένων εις ἀπαρέγκλιτον ἀνάγκην νὰ ἀνεχθῶσι τὴν ἐκμύζησιν ταύτην καὶ δὴ ἄνευ σοβαρᾶς δυνατοῦτος ἀμύνης.

Ὑπὸ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐνοικιαστῶν ὑπεδείχθησαν τῇ Κυβερνήσει δι' ὑπομνήματος ὑποβληθέντος τῇ Βουλῇ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ μηνῶν ἤδη (καὶ ριφθέντος βεβαίως εἰς τὸν γνωστὸν κάλαθον) διάφορα μέτρα δι' ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ ἄμεσός τις ἀνακούφισις. Καὶ τὴν σχετικὴν ἀνακούφισιν ταύτην διὰ προσωρινῶν μέτρων δυναμένων νὰ ἐξοικονομήσωσι ἀριθμὸν τινα ἔστω κατοικιῶν θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀξιῶσιν καὶ ἀναμένῃ παρὰ τῶν ἀρχῶν.

Νῦν ἐν Ἀθήναις ἰδιαιτέρως δύναται τις νὰ διακρίνῃ τοὺς μισθωτὰς καὶ ἰδιοκτητὰς εἰς δύο τάξεις.

Ἐπάρχουσιν 1) οἱ εὐτυχεῖς μισθωταὶ οἱ ἔχοντες ἀπὸ πολυετίας ἐν τῇ μισθωτικῇ κατοχῇ αὐτῶν μίσθια μὲ χῶρον μέχρις ἐπιμέπτου σπατάλης δυσανάλογον πρὸς τὰς ἀτομικὰς ἢ οἰκογενειακὰς ἀνάγκας αὐτῶν ἀπὲρ γλισχροτάτου γελοίου μισθώματος καταβαλλομένου μετὰ εἰρωνείας μάλιστα πρὸς τῶν πλείστων νεοπλοῦτων ἐκ τούτων, εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἰδιοκτητὰς, δι' οὓς πολλάκις τὸ μίσθωμα τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον ἐν μὴ μοναδικὸν πόρον ζωῆς, ἐν ᾧ οἱ μετὰ τὸ 1917 ἰδίᾳ μισθωταὶ καταβάλλουσι ὑπέρογκα ποσὰ ἐνοικίου.

2) Οἱ εὐτυχεῖς ἰδιοκτῆται τὰ ἀκίνητα τῶν ὀπῶν ἐκ τύχης ἢ ἐκ διαφόρων τεχνασμάτων τῶν ἐκκενώθησαν καὶ ἐκμισθοῦνται ἀπὸ διείας ἰδίως ἀπὲρ χρυσοῦ βαρυτέρου καὶ τῶν ὀγκολίθων τῶν οἰκδομημάτων τῶν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἐκείνους, οἵτινες στεροῦνται ἀπὸ τοῦ 1916 τῆς ἐλευθέρως διαθέσεως τῆς ἰδιοκτησίας τῶν.

Ἐπάρχει ἄλλη τάξις εὐτυχῶν μισθωτῶν οἵτινες καὶ ἐν ἔτι ἔχῃ ἀπαγορευθῆ ἀὐτοῖς πολλάκις συμβατικῶς ἢ ὑπεκμισθωσις, χάρις εἰς τὴν ἀπονεμομένην εἰς τοὺς μισθωτὰς σχεδὸν ἀδιακρίτως δικαστικὴν εὐνοϊαν καὶ προστασίαν, ὑπεννοικιάζοντες—συνήθως μετὰ τῶν βαρῶν καὶ μικροεπιφορέων μόνον δῆθεν ἐπίπλων ἑαυτῶν ἢ τρίτων προσώπων—ἀπὲρ μισθῶν μισθωμάτων τὰ ἐμπιστευθέντα αὐτοῖς ἀκίνητα ζῶσιν ἐν εὐμαρείᾳ—γνωρίζω πολλοὺς προτιμῶντας ἐνεκεν τοῦ λόγου τούτου καὶ τὴν ἐν Παρισίοις ζωὴν—ἐκ ταύτης καὶ μόνης τῆς ἀθεμίτου πηγῆς, σκώπτοντες τὸν πενόμενον ἴσως ἰδιοκτῆτην τοῦ ἀκινήτου.

Ἐπάρχει τάξις μισθωτῶν ἐπαγγελματιῶν ἀποτελούντων τὰ νεῦρα τοῦ πλουτοπαραγωγικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς κινήσεως τῆς πρωτευούσης, ἢ ἐργασία τῶν ὀπῶν δέον νὰ διεξαχθῇ ἐν γραφείῳ κειμένῳ εἰς μέρος τῆς πόλεως προσιτὸν τοῦλάχιστον διὰ τὸν μετ' αὐτοῦ εἰς ἐπαγγελματικὴν εὐρισκόμενον ἐπικοινωνίαν κόσμον οἵτινες ληστεύ-

ονται κυριολεκτικῶς πληρώνοντες ἀφάνταστα ποσὰ ἐνοικίων δι' ὀλίγον τινα χρόνον.

Ἐξ ἄλλου εἶνε οὗτοι ὑπόχρεοι ἐξ ἀδυναμίας νὰ εὐρωσιν ἢ νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς πληρωμὴν ἀχαρακτηρίστων διὰ τὸ ὕψος τῶν ἐνοικίων, πρὸς διατήρησιν κατοικίας καὶ γραφείου ἐν σχετικῶς κεντρικῇ θέσει, νὰ κατοικῶσιν εἰς τὰ προάστεια ταλανιζόμενοι ἐκ τῶν ἀνεπαρκῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, χωριζόμενοι τῆς οἰκογενείας τῶν δι' ἑλθῆς τῆς ἡμέρας καὶ ὑποβαλλόμενοι εἰς πλείστα ἄλλα δυσάρεστα καὶ ἐξοδα.

Ἐν ᾧ ἀντιθέτως ὑπάρχουσιν μισθωταὶ, κατέχοντες ἀπὲρ πίνακίου φακῆς μίσθια κείμενα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς πόλεως χωρὶς ἐπαγγελματικὴ ἢ ἄλλη τις ἀνάγκη νὰ ἐπιβάλλῃ τοῦτο εἰς αὐτούς.

Ἐπάρχουσι μισθωταὶ καὶ ἡμεδαποὶ καὶ χιλιάδες ὄλαι ἄλλοδαπῶν προσφύγων ἰδίᾳ κατοικοῦντες ἐν Ἀθήναις ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπασχολήσεως ἐπαγγελματικῆς, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀνάγκης πρὸς τοῦτο, φυτοζωοῦντες καὶ φθίνοντες κυριολεκτικῶς ἐνεκα τῆς ἀκριθείας τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἐν ᾧ αἱ περιασώτεραι ἑλληνικαὶ ἐπαρχίαι ἀποτελοῦσι καὶ ὡς πρὸς τὴν κατοικίαν καὶ τὰ τρόφιμα παράδεισον ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλας εὐρωπαϊκὰς πόλεις.

Ἐκατοντάδες δολοκλήροι, χωρὶς ὑπερβολὴν, οἰκίων κατέχονται εἰς τὰ κεντρικώτερα ἔτι μέρη τῆς πόλεως ὑπὸ ἐκκολαπτηρίων τῆς ψυχικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐπιδιαφορᾶς δυσωνύμων οἰκῶν, χαρτοπαιγνίων καὶ τῆς ἀτέρμονος λεγεῖνος τῶν παλλακίδων, αἵτινες κατακλύζουσι τὴν πόλιν, στρατολογούμεναι συνήθως ἐκ τοῦ εἰς περιωπὴν μεταξωτῆς περικνημίδος ἀναχθέντος κόσμου τῶν ὑπηρετριῶν ἢ τῶν ἀποπλανηθειῶν διὰ τοῦ νῦν ῥέοντος ἀφθόνου χρήματος νεανίδων καλύτερων οἰκογενειῶν, τῆς τὴν κρηπίδα τῆς κοινωνίας ἀποτελούσης μικροαστικῆς τάξεως.

Ἡ ἐγκατάστασις νέων δημοτῶν κατοικῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, κομίζοντων νέον καὶ σφύζον πλουτοπαραγωγικὸν αἷμα, ἢ ἐγκατάστασις ἐπιχειρήσεων δι' ὧν θὰ ἐδίδοτο ζωὴ καὶ κίνησις ἀνταξία τῶν νέων ὀριζόντων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς πρωτεύουσῃς αὐτῆς, καθίσταται προβληματικὴ ἢ ἀδύνατος.

Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπαγγελματικαὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους διατελοῦσιν ἐν ἀνισότητι συνθηκῶν παραγωγῆς, καθ' ὅσον ὁ μὲν εἰς ἐπιβαρύνεται διὰ γλισχροτάτου, ὁ δὲ ἕτερος δι' ὑπερογκοτάτου ἐνοικίου.

Ἐθεώρησα σκόπιμον, ὅπως σκιαγραφηθῶσι μερικὰ μόνον ἐκ τῶν γνωστῶν μὲν, πλὴν οὐχὶ καὶ παρὰ τῶν ἀρμοδίων συναισθητῶν περιστατικῶν τούτων ἵνα καταφανῆ ἢ ἀδυναμία τοῦ καρονισμοῦ τούτων

δι' ενός άορίστου και άπολύτου μέτρου όσον τώ από τινών έτών καθιερωθέν ένοικιοστάσιον.

Διά τούτου έν τή γενικότητί του, έδημιουργήθησαν άνέκαθεν ιδιαίτερος έμως κατά τά δύο τελευταία έτη λίαν δεδικαιολογημέναι άφορμαι παραπόνων παρ' άμφοτέρων τών τάξεων, τών τέ μισθωτών έν μέρει και τών έκμισθωτών.

Από τοῦ Μαΐου 1918 ήδη, δι' άρθρου μου έν ήμερησίῳ φύλλῳ τών Ἀθηνῶν επέστησα τήν προσοχήν τῆς Κυβερνήσεως επί τοῦ θέματος τούτου. Ἐτόνισα ὅτι ὁ θεσμός τοῦ ένοικιοστασίου ὡς θέσπίσθη και με μερικάς τροποποιήσεις του εφαρμόζεται έκτοτε παρ' ήμίν ήτο και έμιαίξει πρὸς τὸν Προκρούστην, έξαπλῶν πάσας τὰς πραγματικάς περιπτώσεις και επί τῆς αὐτῆς ἀποκαλοβατικῆς κλίνης και ιδρύων τρομερὰς ἀδικίας και ἀνισότητος. "Ὅτι ή ἡ πρῖορί λύσις ζητήματος τσαύτης—νῦν δὲ και τόσον επειγούσης—κοινωνικῆς σημασίας διά νομοθετικῶν γενικῶν, ἀκαλύτων, αυθαίρετων διατάξεων εἶνε δυσχερεσιτάτη, ἀποδειχθεῖσα ήδη και ὡς αδύνατος, ἀποτυγχάνουσα τοῦ σκοποῦ, ὅστις οὐδέποτε ἔπρεπε νὰ εἶνε μονομερῆς, ἵνα μή ή, ὡς κατέστη, και ἄδικος.

Ἐχων ὑπ' ὄψει μου τότε τὸν Ἑλλετικὸν νόμον (τῆς 18 Ἰουνίου 1917), ὃν λεπτομερῶς εξέθεσα, συνέστησα τήν δι' επιτροπῶν εξέτασιν έκάστης εἰδικῆς περιπτώσεως.

Ἀντετάχθη τότε κατά τῆς συστάσεώς μου έκείνης ή έωλος ὄσσι και ἀποχαρδιωτικῆ διὰ πάντα φιλότιμον Ἑλληνα ἀντίρρησης τῆς ἐλλείψεως πεποιθήσεως επί τήν κρίσιν τοιαύτων επιτροπῶν, ήτοι ή δυσκολία τῆς εξέυρέσεως τῶν καταλλήλων και ὑπερτέρων παντός επηρασμοῦ προσώπων !!

Τὸ Βασ. Διάταγμα περί ένοικιοστασίου τοῦ παρελθόντος έτους κατέφυγε διά τινὰ μόνον ζητήματα εἰς σύστασιν επιτροπῶν, χωρὶς ὅμως οὔτε ή σύνθεσις αὐτῶν οὔτε αἱ νομικαὶ έξουσιοδοτήσεις των νὰ καθορισθῶσι κατ' ἄψογον τρόπον, οὔτως ὥστε και τὸ κῦρος τῶν αποφάσεων και ή ἐνέργεια ἐπι αὐτῶν ἐτέθησαν ἐξ ἀρχῆς έν ἀμφιβολῳ. Τὸ χείριστον δὲ πάντων, ὅτι συνέστη διὰ τήν λύσιν τοῦ κυριωτέρου ζητήματος, τῆς ἰδιοκατοικησίας μία και μόνη επιτροπή παρὰ τῷ Πρωτοδικεῖῳ Ἀθηνῶν, με χρονικὰ ὄρια ἐνεργείας ἐλαχίστων μόλις ήμερῶν. Πλήν και παρὰ ταῦτα ἔσχον και ἔχω τήν ἀντίληψιν, ὅτι και αὐτή ή μοναδική Ἐπιτροπή ή προωρισμένη έν και μόνον νὰ λύσῃ ζήτημα δὲν απέτυχε τοῦ προορισμοῦ τῆς, ὅσον ἀνεμένετο τοῦλάχιστον, ή ὅσον θὰ ἀπειύγχανε γενικῆ και άόριστος κατ' ἀνάγκην νομοθετικῆ διάταξις.

Ὁ ἄνω μνησθεὶς Ἑλλετικὸς νόμος καθιερώνει Ἐπιτροπήν, ήτις

ἀποφασίζει, έν ἐκάστῃ δεδομένη περιπτώσει συντρέχῃ λόγος ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως τοῦ εκμισθωτοῦ περί αὐξήσεως τοῦ μισθώματος. Καὶ ὅταν ἐπι ὑπάρχῃ τοιαύτη έξωτερικῆ δικαιολόγησις (λ. χ. ἐνεκα τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπι τοῦ ἀκινήτου δημοσίων, φόρων ὑποθηκικῶν τόκων κλπ) δὲν επιτρέπει τήν αὐξήσιν, έν ή οικονομικῆ κατάσταση τοῦ εκμισθωτοῦ εἶνε τοιαύτη ὥστε νὰ δύναται ν' ἀναλάβῃ τὸ νέον βάρος ταῦτο καταβαλλόμενον έν ἐναντίῳ περιπτώσει ἐκ δημοσίων ή ἐκ δημοτικῶν μέσων.

Ἀηγούσης τῆς συμβατικῆς διαρκείας τῆς μισθώσεως (δὲν ὑφίσταται γενικὸν ένοικιοστάσιον) ὁ εκμισθωτῆς έχει κατά τὸν νόμον, τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιόσῃ τήν παράδουσιν τοῦ μισθίου, ή ν' ἀξιόσῃ μεγαλύτερον μίσθωμα διὰ τήν ἀνανέωσιν αὐτῆς.

Ὁ μισθωτῆς δικαιούται νὰ προσφύγῃ εἰς τήν αὐτὴν Ἐπιτροπήν, ήτις κρίνει και περί τῶν λόγων οὓς προβάλλει ὁ εκμισθωτῆς διά τήν λύσιν τῆς μισθώσεως.

Παρ' ήμίν έκτός τοῦ θέματος τῆς ἰδιοκατοικησίας δι' ὃ συνέστη ή Ἐπιτροπή τὰ ἄλλα δύο ἀνωτέρω θέματα ἐρρυθμίσθησαν διά γενικῶν κανόνων τοῦ Βασ. Διατάγματος περί ένοικιοστασίου, αἱ διατάξεις τοῦ ὅπου περί Ἐπιτροπῶν προσδιορίζουσιν τὸ ἀμφισβητούμενον μίσθωμα τῶν επιπλωμένων διαμερισμάτων, ήσαν τόσον άόριστοι ὥστε, ἐφ' ὅσον γνωρίζω, οὐδὲ ἐφημερίσθησαν κἄν.

Τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας δέον νὰ προκαλέσῃ τήν άμεσον και ένδελεχῆ μέριμναν τοῦ Κράτους.

Νομίζω ὅτι επιβάλλεται ή άμεσος σύγκλησις συμβουλίου ἐκ μεγάλου ἀριθμοῦ προσώπων, δημοσίων ὑπαλλήλων, ἰδιοκτητῶν και επαγγελματικῶν μισθωτῶν, ήτις νὰ μελετήσῃ νῦν άμέσως τὰ ληπτέα μέτρα.

Ἡ ἀλφνηδιαστικῆ δημοσίευσις ένδὲς θρυλλουμένου, ὀμείου περίπου τοῖς προηγουμένοις έν κρυπτῷ και παραδύστω μαγειρευθέντος και διά ποικίλων κοχλιαρίων ἀναδευθέντος Βασ. Διατάγματος περί ένοικιοστασίου διά τὸ ἐρχόμενον έτος θὰ ήτο αὐτόχρομα ἐγκληματικῆ πληγώνουσα βαθύτατα και αὐτὸ ἐπι τὸ περί δικαίου αἶσθημα και τὸ κῦρος τοῦ Κράτους έναντι τῶν πολιτῶν.

Ἡ καταλληλοτέρα κατά τήν γνώμην μου ρύθμισις τοῦ ζητήματος, δι' τῆς θὰ ἐπήρχετο σχετικῆ τις ἀνακούφισις (λαμβανομένων συνάμα μέτρων δι' ἐλέγχου ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ βουλευτῶν, δημοσίων ὑπαλλήλων και ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν) πρὸς περιορισμὸν τῶν ὑπὸ τῶν δημοσίων ἀρχῶν κατεχομένων ἀκινήτων κλπ), εἶνε ή δι' εξέτάσεως έκάστης εἰδικῆς περιπτώσεως μισθωτικῆς σχέσεως.

Κατ' ἀρχήν θὰ ἔπρεπε νὰ μή θεσπισθῇ ή ἀνυγκαστικῆ ἀναμίσθωσις, έννευ ἀποφάσεως τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, έξουσιοδοτουμένης ὅπως

ἐπιτρέψη και αύξησιν μισθώματος μέγρι και τοῦ τριπλασίου πολλάκις τοῦ ἐνοικίου, ὅπερ ἀπέφερε τὸ μίσθιον κατὰ τὸ ἔτος 1915.

Οὕτως ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη θὰ εἶχε διακριτικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ἐντὸς ὁρίων τινων ἐλαστικῶς τιθεμένων ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἐπιτρέψη και τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως και τὴν αύξησιν τοῦ μισθώματος ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν περιπτώσεων. Εὕρισκομένη λ. χ. πρὸ τῆς ὄντως ὑπαρκτῆς περιπτώσεως καθ' ἣν μοναδικὴ εὐπορος κυρία ἀνευ συγγενῶν συγκατοίκων αὐτῇ και ἀνευ ἐπαγγέλματός τινος κατέχει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας Ὁμονοίας οἰκίαν ἐξ 9 δωματίων, καταβάλλουσα μίσθωμα μόνον δραχ. 300 περίπου, ἀσφαλῶς ἔπρεπε και ἤθελεν ἀποφασίσῃ, ὅπως λυθῇ ἡ μίσθωσις και ἡ οἰκία διατεθῇ εἰς τοὺς ὑποβαλόντας αἰτήσιν μισθωτάς, ἀντὶ τοῦ μισθώματος ὅπερ και εἰς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τοῦ μισθίου ν' ἀνταποκρίνηται, κἄπως τοῦλάχιστον, προτιμωμένων ἐκείνων ἐκ τῶν ὑποψηφίων μισθωτῶν τὸ ἐπάγγελματῶν ὁποίων ἐπιβάλλει τὴν κατοικησίαν των ἐν τῷ κεντρικῷ ἐκείνῳ μέρει τῆς πόλεως. Ἡ ἐξωσθησομένη κυρία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξοικονομηθῇ κάλλιστα ἐν μικροτέρῳ διαμερίσματι, ἐνάπτωτέρῳ ἔστω συνοικίᾳ τῆς πόλεως.

Ἡ σπατάλη γενικῶς και ἡ τοῦ μισθουμένου χώρου εἰδικώτερον δέον νὰ περιορισθῇ αὐστηρότατα μέχρις οὗ τοῦλάχιστον κανονικαὶ ἐπανέλθωσι βιωτικαὶ σχέσεις.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν εὐκαιρίαν ὅπως ἐπιτρέπουσα τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως εὐεργετήσῃ, ἔστω και παρὰ τὴν θέλησιν των, χιλιάδας ὄλας κατοίκων τῆς πρωτεύουσης μηδένα ἔχοντας λόγον διαμονῆς των, ἐν αὐτῇ και ἐξαναγκαζομένων οὕτω νὰ κατοικήσωσιν ἐν ἐπαρχίᾳ τινὶ τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἧς πλειστάκις και κατάγωνται ἢ ἐν τοῖς προαστείοις τῆς πρωτεύουσης.

Ἐπίσης θὰ ἐπέτρεπε τὴν λύσιν πασῶν τῶν μισθώσεων ἐκείνων, αἵτινες συνήφθησαν ἀπὸ τινος χρόνου δι' ἐπιπλωμένας δῆθεν κατοικίας προσδιορίζουσα τὸ πληρωτέον ὡς λογικὸν μίσθωμα εἰς τὸν ἰδιοκτήτην διὰ τὸ μίσθιον και τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῶν ἐπιπλων, ὅστις οὐδέποτε θὰ ἔπρεπε νὰ δικαιούται νὰ ἀξιῶσῃ μίσθωμα δι' αὐτὰ ὑπερβαῖνον τὸ τοῦ μισθίου.

Ἐπίσης τῶν μισθώσεων χαρτοπαιγνίων και οἰκων ἀνοχῆς ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν ὑποψηφίων μισθωτῶν και παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ μισθωτῶν των. Θὰ ἔλυε τὸ ζήτημα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ξένων ἀκινήτων ὑπὸ τῶν ὑπεκμισθούστων μισθωτῶν, προστατεύουσα βεβαίως τῶν κάτοχον ἐφ' ὅσον εἶνε προστατευτέος. Ἐπίσης θὰ ἐπέβαλλε τὴν ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν ἐνέργειαν τῶν ὑπὸ ὑγεινῶν τοῦλάχιστον λόγων ἀπαιτουμένων ἐπισκευῶν τῶν μισθίων, τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων εἶνε νῦν εἰς σταυλοειδῆ κατάστασιν.

Ἡ δικαιοδοσία ἐν γένει και ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ἐκτεθῶσι λεπτομερῶς διὰ τοῦ παρόντος. Εἶνε πάντως ὁ προσδιορισμὸς τούτων οὐχὶ ἀδύνατος, ἔστω και ἂν ἤθελεν ἐνέχη ἀτελείας τινάς.

Δεδομένου ὅτι μία τοιαύτη Ἐπιτροπὴ θὰ ἦτο ἀνεπαρκῆς πρὸς λεπτομερῆ και εὐσυνείδητον ἐπιτόπιον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξέτασιν τῶν αἰτήσεων και περιπτώσεων, δέον νὰ συσταθῶσιν ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπιτροπαὶ τόσαι ὅσαι και τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα τῆς πόλεως Ἀθηνῶν (ἀνάλογα δὲ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις και περιφερείας).

Τὰς πρὸς συγκρότησιν τῶν Ἐπιτροπῶν κατάλληλα πρόσωπα θὰ ἐξευρεθῶσι εὐχερέστατα ἐκ τε τοῦ δικαστικοῦ κόσμου και τῶν λοιπῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἐφαρμοζομένων διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν τούτων ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης διατάξεων παρεμφερῶν πρὸς τὰς περὶ ἐνόρκων και ἀντικαθιστάμενα διὰ κλήρου καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἢ ἐβδομάδα.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι διὰ τοιούτου τινος μέτρου θὰ παρεδιάζοντο τὰ δῆθεν ἀπαράγραπτα δικαιώματα τῆς ἐλευθέρως κινήσεως και συναλλαγῆς τοῦ ἀτόμου, θὰ ἦτο οὐ μόνον αὐτόχρημα ἀστείον ἀλλὰ και ὄχι ἀκριβὲς και ἀναχρονιστικόν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐποχὴν, ἣν διέρχονται αἱ κοινωνίαι και τὰ ἄτομα νῦν, παρ' ἡμῖν ἰδιαίτερος. Ὅχι μόνον εἰς ἄλλα Κράτη, ἐνθα ὁ κυρίως πολιτισμὸς ἐξεπροσωπεῖτο διὰ τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας τῶν ἀτόμων, γινωσκόντων ἐπακριβῶς τὰ δικαιώματά των και ἐκπληρούντων ἐξ ἄλλου εὐλαβῶς τὰ καθήκοντά των ἐλήφθησαν μέτρα ἀναγκάζοντα τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ μισθωτάς τοὺς κατέχοντας μεγαλύτερον τοῦ ἀπαιτουμένου δι' αὐτὰ χώρον νὰ δεχθῶσι και ἄλλους συνοίκους. ἀλλὰ και παρ' ἡμῖν ἐγένετο ἤδη τοῦτο διὰ τοῦ ἰσχύοντος νῦν ἐνοικιοστασίου, καθ' ὃ ὁ ἰδιοκτήτης ὁ δικαιούται δικαστικῶς ὅπως κατοικήσῃ εἰς τὴν ἰδιόκτητον οἰκίαν του, ὑποκαθιστᾶ εἰς τὴν ἀκριτοῦδε μίσθιον κατοικίαν του ἀνευ τῆς θελήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἰδιοκτήτου τῆς τῶν μισθωτῶν, ὅστις ἐξώσθη ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πρώτου.

Παράλληλος πρὸς ταῦτα δέον νὰ εἶνε βεβαίως ἢ πρὸς ριζικώτεραν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς κατοικίας και τῆς στεγασεῶς τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἐν ἰδιοκτητοῖς κτιρίοις μέρημα τοῦ Κράτους.

Ὅ,τι δὲν ἐπιδέχεται πλέον ἀνάδοχὴν και ἡμίμετρα νομοθετικὰ εἶνε ἡ ἀμεσος ἀνάγκη τῆς ρυθμίσεως τῶν μισθωτικῶν σχέσεων τοῦ ἐπερχομένου μισθωτικοῦ ἔτους, κατὰ τὸν ἀνωτέρω περίπου τρόπον, ὅστις ὑπόσχεται πλειοτέραν δικαιοσύνην και ἀσφαλῆ τὴν ἀνακούφισιν και τῶν ἐχόντων ἀνάγκην στέγης και τῶν ἐντίμων ἐκμισθωτῶν.

Η ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟΥ

Τὸ ζήτημα τῆς ἐκ νέου ρυθμίσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶνε βεβαίως μεγάλου ἐνδιαφέροντος καὶ εἰδικὴ δέον νὰ καναβληθῆ ἡμέρινα πρὸς ἐπιτυχεστέραν διακανόνισιν αὐτοῦ.

Ἡ κατοικία κατὰ τὴν σύγχρονον ἰδίαν ἐποχὴν τῶν ραγδαίων κοινωνικῶν μεταβολῶν καὶ μεταμορφώσεων, ἢ ἄμεσος συνέπεια τῶν ὁποίων εἶνε ἡ συγκέντρωσις πολυαρίθμου πληθυσμοῦ εἰς τὰς πρωτεύουσας πόλεις καὶ τὰ μεγάλα ἐν γένει κέντρα, προσλαμβάνει ἐξόχως ἐνδιαφέρουσαν μορφήν κοινωνικοῦ προβλήματος πρωτίστης σημασίας, ὡς ὀρθότατα χαρακτηρίζει τοῦτο ὁ κ. Siegfried γράφων : « ἡ κατοικία δὲν ἀνυποκρίνεται μόνον εἰς φυσικὴν ἀνάγκην, δὲν ἔχει ὡς ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ προστατεύσῃ τὸ σῶμα ἐναντίον τῶν καιρικῶν μεταβολῶν καὶ τῶν κινδύνων τοῦ ὑπαίθρου· χρησιμεύουσα ὡς στέγη τῆς οἰκογενείας, καθίσταται οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ζωῆς ».

Ἀλλὰ δὲν προέχει ὁ κοινωνικὸς μόνον χαρακτήρ τῆς κατοικίας· συμπαρομαρτεῖ ἐξ ἴσου καὶ ὁ οικονομικὸς αὐτῆς χαρακτήρ. Οἱ κ. κ. Ρεδιάδης καὶ Νικολετόπουλος εἰς προτασσομένης μελέτης αὐτῶν ἐξετάζουν εὐρύτατα τὸ ζήτημα τοῦτο ὥστε νὰ μὴ ἔχωμεν ἢ ὀλίγα τινα νὰ προσθέσωμεν. Ἐν Ἑλλάδι εἶνε λίαν ἀνεπτυγμένον τὸ πνεῦμα τῆς μικρᾶς ιδιοκτησίας. Τὸ ὄνειρον παντὸς σώφρονος οἰκογενειάρχου εἶνε νὰ ἀποκτήσῃ ἰδιόκτητον οἶκον πρὸς κατοικίαν του, καὶ εἰ δυνατόν, ν' ἀπολαμβάνῃ καὶ μικροῦ τινος εἰσοδήματος ἐξ αὐτοῦ διὰ τῆς ἐνοικιάσεως μιᾶς ἢ δύο κατοικιῶν ἢ καὶ ὀλίγων διαθέσιμων δωματίων. Αἱ μεγάλα οἰκοδομικὰ ἐπιχειρήσεις εἶνε σπάνια παρ' ἡμῶν ὡς ἐπίσης καὶ ὀλίγοι εἶνε οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος κερδοσκοποῦντες ἐπὶ τῶν ἀκινήτων. Ἀντιθέτως τὸ κράτος εὐρίσκον πάντοτε πρόχειρον καὶ εὐχερῆ τὴν τοποθέτησιν φορολογικῶν βαρῶν ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ιδιοκτησίας ἐξακολουθεῖ νὰ προβαίνει εἰς τὴν αὐξήσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο καὶ μόνον. Οἱ ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου περιορισμοὶ τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως τῆς ἀκινήτου ἀστικῆς ιδιοκτησίας ἐπὶ σιεράν ἤδη ἐτῶν ἐδημιούργησαν, ἀνευδοιάστως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, οὐ μόνον μίαν κρίσιν αὐτῆς ἀλλὰ καὶ τὴν μεγαλειτέραν ἀδικίαν καὶ ἀνισότητά. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἰδιοκτῆται οἱ ὅποιοι εἶχον μισθώσει τὰς οἰκίας των

ἀπὸ τοῦ 1916 ἐξακολουθοῦν νὰ λαμβάνουν πενιχρότατα μισθώματα, καταπληκτικῶς δυσανάλογα πρὸς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῶν οἰκοδομῶν, τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως αὐτῶν καὶ τοὺς ἐπιβληθέντας φόρους. Εἶνε παγκοίνως γνωστὸν, ὅτι παρ' ἡμῶν, λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ πνεύματος τῆς μικρᾶς ιδιοκτησίας, ὑπάρχει μεγάλη μερὶς μικροαστῶν ἀποζῶσα ἀποκλειστικῶς ἐκ τῶν εἰσοδημάτων μικρᾶς διοσώφου ἢ τριωσώφου οἰκοδομῆς εἰς τὸ ἐν πάτωμα τῆς ὁποίας κατοικεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἰδιοκτῆτης! Ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς πολεμικῆς περιόδου ὑπῆρχεν σχετικὴ ἀναλογία μεταξὺ τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων προϊόντων καὶ τῶν ἐνοικίων, οἱ μικροῖδιοκτῆται οὗτοι ἠδύναντο διὰ τῶν εἰσοδημάτων των ν' ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Ἀλλ' ἐνῶ ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν ὑπέστησαν τεραστίαν αὐξήσιν αἱ τιμαὶ τῶν διαφόρων προϊόντων, τοῦναντίον διὰ τῶν διαφόρων περιορισμῶν τοῦ ἐνοικιοστασίου αἱ τιμαὶ τῶν ἐνοικίων ὑπέστησαν ἐλαχίστην αὐξήσιν ἢ καὶ οὐδεμίαν τοιαύτην, ἂν ὑπῆρχε καὶ παρ' ἡμῶν τὸ σύστημα τῶν τιμαρίθμων ἢ τοιαύτη διαφορὰ θὰ κατεδεικνύετο ἐπακριβῶς.

Εἰς βάρος ὅμως τῶν ἰδιοκτητῶν διαπράττεται καὶ ἄλλη μεγάλη ἀδικία. Εἶνε τὸ ζήτημα τῶν ὑπεκμισθώσεων κατὰ τὰς ὁποίας ὀργιάζει ἡ αἰσχροζέρδεια. Οἱ πλείστοι τῶν ἐνοικιαστῶν, εἴτε ἔχουσι δικαίωμα ἐκ τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως εἴτε οὐ, καταχρόμενοι τῆς ἐπιεικοῦς ὑπὲρ αὐτῶν λύσεως τῶν τοιούτων ζητημάτων ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ὑπενοικιάζουσιν ἐν μέρει πολλάκις δὲ καὶ ἐν ὅλῳ τὰς κατοικίας των, ἀπολαμβάνοντες συχνάκις διπλοῦ ἢ καὶ τριπλοῦ μισθώματος ἐκείνου τὸ ὅποιον αὐτοὶ πληρώνουν εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην.

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν ἀπείρους τοιαύτας περιπτώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν ἐνδεικτικῶς μίαν. Τετραμελὴς οἰκογένεια κατέχουσα κατοικίαν ἐκ τεσσάρων δωματίων καὶ πληρώνουσα δι' ἐνοίκιον δραχ. 145 μηνιαίως, ὑπενοικιάζει τὰ δύο μεγαλιότερα δωματῖα τῆς ἐν λόγῳ κατοικίας, περιορισθεῖσα εἰς τὰ ἄλλα δύο. Ἐκ τῆς ὑπενοικιάσεως ἐκάστου τῶν δύο αὐτῶν δωματίων, μὲ ἐλάχιστα κατ' εὐφημισμὸν ἐπιπλα, πρὸς δραχ. 150 κατὰ μῆνα, εἰσπράττει δραχμὰς 300. Ἐπομένως πληρώνουσα εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην δραχ. 145 μηνιαίως, κάθεται δωρεὰν κερδίζουσα καὶ δραχμὰς 155 κατὰ μῆνα, χωρὶς νὰ ὑφίσταται ἄλλην δαπάνην ἢ νὰ πληρῶνῃ φόρον τινα εἰς τὸ Δημόσιον.

Τὴν θεραπείαν ὅλων τούτων τῶν ἀδικιῶν καὶ τῶν ἀνισοτήτων ὀφείλει νὰ ἐπιδιώξῃ τὸ νέον περὶ ἐνοικιοστασίου διάταγμα μετ' ἀκριβῆ στάθμισιν τῶν ποικίλων ζητημάτων καὶ περιπτώσεων. Αἱ αὐξήσεις τῶν ἐνοικίων δέον νὰ εἶνε μεγάλα, ἀνάλογοι πρὸς τὰς ὑπερτιμήσεις τῶν διαφόρων προϊόντων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ζωὴν. Ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς παραγωγοὺς καὶ τοὺς μεταπω-

λητὰς νὰ ὑψώνουν τὰς τιμὰς τῶν, εἶνε δίκαιον καὶ οἱ ἰδιοκτῆται ν' ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι νὰ κανονίζουσιν ἀναλόγως καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἐνοικίων. Πρὸ παντὸς ἢ ὑπεκμισθώσεις δέον ν' ἀπαγορευθῆ, καὶ τὰ ὑπεκμισθούμενα διαμερίσματα ν' ἀναλάβῃ ἐφ' ὅσον θέλει ὁ ἰδιοκτῆτης, ἢ τὰ ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως εἰσπραττόμενα νὰ λαμβάνῃ ἐν ὅλῳ, ἢ ἐν μέρει ὁ ἴδιος ἐφ' ὅσον εἶνε ταῦτα ἐπιπλωμένα καὶ ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν ἐπίπλων. Κερδοσκοπεῖα τοιαύτη, διεξαγομένη εἰς βᾶρος τῶν ἰδιοκτητῶν, οἵτινες ὑφίστανται ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως καὶ καθαριότητος τῆς οἰκίας, φθειρομένης ταχύτερον ἐκ τῆς συγκεντρώσεως πολλῶν ἀτόμων, πληρώνουσι φόρους πρὸς τὸ Δημόσιον, τόκους ὑποθηκῶν κ.λ.π., εἶνε ἀσύγγνωστος καὶ δέον ἀμειλίχτως νὰ παταχθῆ.

Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὑστερικών κραυγῶν ὀλίγων φρονασκούντων τὰ ἐκάστοτε διατάγματα τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπροξένησαν σοβαρὰς ζημίας εἰς τὴν ἀκίνητον ἀστικὴν ἰδιοκτησίαν, ἐλπίζομεν ὅτι τὸ νέον διάταγμα θέλει ἀποκαταστήσῃ τὸ δίκαιον.

I. A. ΣΠΕΤΣΙΩΤΗΣ

Η ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΘΗ ΤΟ ΚΑΚΟΝ

Ἐκπλησσομεθα πάντες διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ζωῆς καὶ καταφερόμεθα εἰλόγως κατὰ τῶν αἰσχροκερδῶν, οἵτινες μετ' ἀκορέστου δίψης ἐπιζητοῦσιν ἀκόπως καὶ εἰς βᾶρος τῆς κοινωνίας νὰ πλουτίσωσι. Διὰ τῆς παρατάσεως τῆς κακοήθους αἰσχροκερδείας ταύτης, δὲν ὑπάρχει ἀμριβολία ὅτι θὰ ἐξαντληθῶσι ταχέως πᾶσαι αἱ μικραὶ οἰκονομίαι τῶν βιοπαλαιστῶν. Ἀλλὰ καὶ λησιμονοῦμεν ὅτι ἐπὶ τετραετίαν ὅλην εἴκοσιν ὀλόκληρα ἑκατομμύρια στρατιωτῶν, ἐμιύχοντο οὐ μόνον πρὸς ἀλληλοσπαραγμὸν καὶ λεηλασίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξολόθρευσιν πλείστων ὅσων πραγμάτων χρησίμων καὶ ἀναγκαίων διὰ τὴν ὑπαρξίν μας. Δὲν ἀγνοοῦμεν ὡσαύτως ὅτι τὰ 20.000.000 ταῦτα τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῶν ἐμπολέμων κατηνάλισκον μόνον καὶ οὐδὲν ἀπολύτως παρήγον καθ' ὅλον τὸ μακρὸν χρονικὸν διάστημα τοῦτο.

Ἡ στέρησις ὅμως τῶν ἐξαφανισθέντων ἢ χρησιμοποιηθέντων πραγμάτων τούτων, μετὰ τῆς μειώσεως τῆς ἐν γένει παραγωγῆς, ἐπέφερον τὴν ἔλλειψιν τῶν καναναλωσίμων ἀντικειμένων, ἢ δὲ σπάνις αὕτη ἤγαγεν ἀναγκαιῶς εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς πάντων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ζωὴν μας εἰδῶν.

Ἡ ἔλλειψις ἀφ' ἑτέρου τῶν μέσων τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τῶν διαφόρων Κρατῶν ἐτηύξησε τὸ κακόν. Ἀτιμόπλοια πολλῶν ἑκατομμυρίων τόννων ἐπετάχθησαν πρὸς μεταφορὰν στρατευμάτων, ἀπεκλείσθησαν, κατὰ τὸν πόλεμον, εἰς διαφόρους λιμένας, καὶ ἄλλα, οὐκ ὀλίγων ἑκατομμυρίων τόννων, ἐτορπιλλίσθησαν, μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὑποβρυχιακοῦ πολέμου. Τοιοῦτοτρόπως δὲ περιορίσθησαν σημαντικῶς τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς ἐκ τῶν χωρῶν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν οἱ ναῦλοι τῶν πρὸς τοῦτο χρησιμευόντων ἀτμοπλοίων, ἔξ οὗ τεραστίᾳ ἐπῆλθεν ἐπαύξησις τῆς τιμῆς τῶν πραγμάτων.

Παρατηρεῖται προσέτι ὅτι ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ, μετὰ τὸν τρομερὸν τοῦτον πόλεμον, κατέπεσε τὸ ἠθικὸν τῶν λαῶν καὶ ἐγεννήθη πανταχοῦ μία κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ κρίσις πρωτόφανής. Μία μεταπολεμικὴ νάρκη ἔχει καταλάβει τοὺς πολλούς. Ὑπάρχουσι τάξεις ἀνθρώπων οἵτινες σπαταλῶσιν ἀσυλλογίστως πᾶν ὅ,τι ἐκέρδισαν κατὰ τὸν πόλεμον. Εἰς ἄλλα Κράτη ἐπικρατεῖ εἶδος ἐργατικοῦ καμάρ-

του και η μια απεργία διαδέχεται την άλλην. Πάντες οι εργαζόμενοι ζητοῦσι διηνεκῶς αὔξῃσιν τῶν ἡμερομισθίων των και ἐλάττωσιν τῶν ὠρῶν τῆς ἐργασίας. Ἔπονται δ' ἐκ τούτου ὀξείαι αἱ συνέπειαι. Τὰ τρόφιμα πανταχοῦ σπανίζουσιν, αἱ πρώται ὕλαι ἀποβαίνουσι δυσεύροτοι, τὰ μεταφορικά μέσα ἀπονοῦσι, τὸ νόμισμα τῶν πλείστων Κρατῶν συνεχῶς ἐξευτελλίζεται, νέοι φόροι καθ' ἐκάστην ψηφίζονται, οἱ δὲ προῦπολογισμοί, κατόπιν τῶν κολοσσιαίων πολεμικῶν δαπανῶν, ἐκατοντάδων δισεκατομμυρίων, κατέστησαν ὑπερφουσκωμένοι ἄσκοι, ἐπαπειλοῦντες διάρρηξιν, ἢ, διὰ τὸ νὰ κυριολεκτήσωμεν, αὐτὴν τὴν γενικὴν χρεωκοπίαν τῆς Εὐρώπης.

Μεθ' ὅλα ταῦτα, πῶς νὰ μὴ ἐγκαθιδρούσῃ πανταχοῦ τὴν βασιλείαν τῆς ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς :

*
* *

Οἱ κυβερνῶντες κατανοοῦσι βεβαίως τὰς φρικαλέας συνέπειας τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου και ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἡ ἐκ τοῦ τρομεροῦ τετραετοῦς ἀλληλοσπαραγμοῦ καταστροφή δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπανορθωθῇ ἐν μικρῷ χρονικῷ διαστήματι. Αἱ ἐπακολουθοῦσαι τοὺς τοιοῦτους πολέμους μεγάλαι οἰκονομικαὶ τῶν Κρατῶν δυσπραγίαι δὲν εἶνε ὄντως εὐχερῆς νὰ ἀρθῶσι διὰ μᾶς. Ἄλλ' ἔχουσι καθῆκον ὑπερτατον αἱ Κυβερνήσεις νὰ μελετῶσι τὴν κατάστασιν, νὰ διασκέπτονται ἐπὶ τῶν ληπτέων μέτρων και νὰ λαμβάνωσιν ἀποφάσεις τεινούσας πρὸς περιορισμὸν τοῦ κακοῦ και βαθμιαίαν ἄρσιν αὐτοῦ.

Δὲν κατενοήθη φαίνεται παρ' ἡμῶν ἀκόμη οὐδὲν, διὰ τὸ νὰ ζήσωμεν, ἔχομεν ἀνάγκην πλείστων ὕσων πραγμάτων, τὰ ὅποια ὀφείλομεν νὰ παραγάγωμεν. Τὸ κρέας, και τὸν ἄρτον, τὸν οἶνον και τὸν τυρόν, τὰ φορέματα και τὰ ὑποδήματα, ὧν ποιούμεθα χρῆσιν, δέον ἀπαραιτήτως νὰ τὰ προμηθευθῶμεν, εἴτε παράγοντες ταῦτα, εἴτε ἀγοράζοντες παρὰ τῶν παραγόντων αὐτά. Ἐὰν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὰ παραγάγωμεν ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ, ἀναγκαίως τὰ θὰ προμηθευθῶμεν παρ' ἄλλων ἐτέρας χώρας. Ἀλλὰ θὰ ἐπιτύχωμεν εὖωνον τὴν προμηθειαν αὐτῶν, εἰὰν προσφέρωμεν και ἡμεῖς πρὸς τοὺς παράγοντας τὰ εἶδη ἐκεῖνα, ἕτερα προϊόντα, φυσικὰ ἢ τεχνητά, τὰ ὅποια εἴτε τὸ ἕδαφος ἡμῶν εἶνε πρόσφορον νὰ παράγῃ, εἴτε ἡ ἰδιοφυία βοηθεῖ ἡμᾶς νὰ προσφέρωμεν εἰς τὴν κατανάλωσιν ὑπὸ κρείσσονας ὄρους ποσότητος και ποιότητος.

Ὅποτε διὰ τὸ νὰ κατορθώσωμεν και ἡμεῖς νὰ μεταβάλλωμεν ἐπὶ τὸ εὐμενέστερον τοὺς τραχεῖς ὄρους τοῦ σημερινοῦ βίου ἀπαιτεῖται πρωτίστως ἐργασία πρὸς αὔξῃσιν τῆς παραγωγῆς τῆς χώρας ἡμῶν και διδασχὴ πρὸς κατανόησιν τῶν ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐπερχομένων

ἐκ τῆς συνδιαλλαγῆς κεφαλαίου και ἐργασίας. Ὅταν μάθωσι και οἱ ἐργάται ὅτι πᾶν μέτρον περιοριστικὸν τῆς ἐργασίας συντελεῖ ἐμμέσως εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῆς ζωῆς ἐν γένει, τότε θὰ ἀντιληφθῶσι και οὗτοι ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐργασίμων ὠρῶν και αἱ ἀπεργίαι μειοῦσι τὴν παραγωγὴν και αὐξάνουσι τὰς τιμὰς τῶν καταναλισκομένων εἰδῶν. Ἐνῶ τούναντίον διὰ τῆς ἐπαυξήσεως τῆς ποσότητος τῶν παραγομένων και διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος αὐτῶν ἐπιτυγχάνεται και ἡ μείωσις τῶν τιμῶν και ἡ εἰς ἀλλοδαπὰς χώρας ἐξαγωγή τῶν πλεοναζόντων, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, τοῦ μοναδικοῦ τούτου φαρμάκου διὰ τὰς παραπλησίας φύσεως οἰκονομικὰς ἀσθενείας.

Ἐχει δ' ἡ Ἑλλὰς μεγίστην ἀνάγκην ἐπεκτάσεως τῆς καλλιεργείας τοῦ ἐδάφους αὐτῆς και τῆς δι' ἐπιστημονικῶν μεθόδων ἐπαυξήσεως τῆς ἐν γένει παραγωγῆς της, διότι εἶνε πράγματι λυπηρὸν νὰ βλέπωμεν φέρ' εἰπεῖν τὴν τοῦ σίτου ἀπόδοσιν ἀνερχομένην παρ' ἡμῖν κατὰ στρέμμα εἰς 0,55, ἐνῶ ἐν Δανιμαρκίᾳ ἀναβιβάζεται αὕτη εἰς 3,26, ἐν Βελγίῳ εἰς 2,68, ἐν Γερμανίᾳ εἰς 2,13 κτλ. Δὲν θὰ ἠδυνάμεθα ἄρα γε και ἡμεῖς, βελτιοῦντες τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς και ἐφαρμόζοντες τὰς παραδεδεγμένας καλλιεργικὰς μεθόδους, νὰ προσεγγίσωμεν εἰς τὸ ποσοστὸν τῆς παραγωγῆς τῶν Κρατῶν ἐκείνων :

Τούτ' αὐτὸ δ' ἴσως συμβαίνει και ἐπὶ πλείστων ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων, ὧν ἡ παραγωγή μειονεκτεῖ παρ' ἡμῖν, ἐνῶ ἠδύναντο ταῦτα κάλλιστα νὰ εὐδοκιμήσωσιν ἐν τῇ χώρᾳ, ἣτις θὰ κατώρθου τότε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας της ἐξ ἰδίων και θὰ συνετέλει διὰ τῆς ἐξαγωγῆς της εἰς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν και ἄλλων ἀκόμη.

Ἐπάρχει δ' εὐτυχῶς ἱκανὸς ἀριθμὸς προϊόντων, διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν ὁποίων ἐπρόβλεψεν ἡ φύσις τὴν χώραν ἡμῶν οὕτως εἰπεῖν μονοπωλιακῶς και τὰ ὅποια δύναται νὰ προσφέρῃ αὕτη εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν κατανάλωσιν. Καὶ ἀναφέρωμεν τὴν σταφίδα, τὰ καπνά, τὸν οἶνον, τὸ ἔλαιον, τὴν μέταξαν, τὰ μέταλλα, τὰ δέρματα, τοὺς ξηροὺς καρπούς, τὰ κτηνοτροφικὰ εἶδη κτλ. ἅτινα εὐχερῶς ἤδη ἐξάγονται και καταναλίσκονται, ἀλλὰ δύναται και νὰ καταστῶσι περιζήτητα, βελτιουμένης τῆς ποιότητος αὐτῶν.

Ἐξάγοντες δὲ τὰ προϊόντα ἡμῶν ταῦτα και ἀνταλλάσσοντες αὐτὰ μετ' ἄλλων, τὰ ὅποια δὲν παράγομεν, οὐ μόνον διευκολύνομεν σημαντικῶς τὴν ὑπὸ κρείσσονας ὄρους πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν, ἀλλὰ και τὰς ἄλλας χώρας, μεθ' ὧν εὐρισκόμεθα τυχόν ἐν ἀλληλεγγύῃ, κατὰ τὸ δυνατόν ὠφελοῦμεν, και εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς προσπορίζομεν μέγα κέρδος, διότι συντελοῦμεν τοιοῦτοτρόπως εἰς ἐπαύξῃσιν τοῦ πλούτου τῆς χώρας ἡμῶν.

Ὅταν δὲ τὰ διδάγματα ταῦτα καταστῶσι κοινὸν κτήμα, δὲν πι-

στεύομεν ὅτι θὰ εὐρεθῶσιν ἄνθρωποι μὴ ἀναγνωρίζοντες τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν, ἣν θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ταῦτα ἐπὶ τῆς μεγάλης μερίδος τῶν ἐργαζομένων Ἑλλήνων.

..

Ἐκτὸς τῆς συστηματικῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου δέον, κατὰ δεύτερον λόγον, νὰ περιορίσωμεν, διὰ τινα χρόνον, καὶ τὰς καταναλώσεις ἡμῶν, διότι ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἐμμένωμεν ἐπὶ τῆς χρήσεως πάντων τῶν πραγμάτων ὅσα ἄχρι τοῦδε εἴχομεν τὴν συνήθειαν νὰ καταναλίσκωμεν καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον, τότε βεβαίως καὶ περίσσεια δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἐξαγωγή τῶν περιττευόντων δυσχερῶς θὰ ἐπιτευχθῇ, καὶ ἐλάττωσις τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων εἰδῶν εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπακολουθήσῃ ταχέως, ἀφοῦ τὰ ἐν τῇ χώρᾳ παραγόμενα θὰ ζητῶνται καὶ θὰ καταναλίσκονται παρ' ἡμῶν ἐντὸς αὐτῆς.

Καὶ ὄντως δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τίνα λόγον ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι δὲν κατορθοῦμεν νὰ ἀλλάξωμεν τὰς συνήθειας καὶ νὰ περιορίσωμεν τὰς ἀπολαυστικὰς ἡμῶν ἕξεις, ἀπομιμούμενοι καὶ ἐν τούτοις τοὺς λαοὺς τῶν ἄλλων χωρῶν, ὅσαι εὐρέθησαν ὑπὸ τὰς αὐτὰς μὲ ἡμᾶς συνθήκας; Διατί παραδείγματος χάριν οἱ κάτοικοι τῶν Παρισίων, ἢ τῆς Ρώμης ἀναπαύονται κατὰ τὴν 10ην ὥραν τῆς νυκτός, κλειομένων τῶν θυρῶν πάντων τῶν δημοσίων κέντρων, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Ισπεφάνου-Ἰστεως θεατρίζονται μέχρι τῶν πρώτων ὥρῶν τῆς πρωΐας, ἢ ροφῶσιν τὸν ζῦθον τῶν ἐν τοῖς διαφόροις κέντροις καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον; Δὲν εἶνε ἀρὰ γε εὐκόλον νὰ κατανοηθῇ ὅτι, ἐπιτρεπομένων τούτων παρ' ἡμῖν, καὶ ὁ σπάνιος καταστάς γαιάνθραξ, ὁ διὰ τὸν ἠλεκτροπρωτισμὸν χρησιμῶν, καταναλίσκεται ἀσκόπως καὶ ἡ σπανιωτέρα ζάχαρις, ἢ τὰ ποικίλα ἐδέσματα καὶ ποτὰ ἐξοδεύονται χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ θναπότερατος ἀνάγκη τοιαύτης σπατάλης; Ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ἐξασφαλίζεται ἡ οἰκονομία τῶν εἰδῶν τούτων, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ἡ προμήθεια αὐτῶν θὰ δυσχεραίνεται καὶ αἱ τιμαὶ φυσικῶς θὰ ὑψοῦνται καὶ ὁ βίος ἡμῶν θὰ καθίσταται ἀκριβώτερος.

Ὅστε ὁ περιορισμὸς εἰς τὸ ἐλάχιστον ὄριον τῶν καταναλώσεων ἡμῶν ἐπιβάλλεται, ἐὰν ἐπιθυμοῦμεν νὰ βελτιώσωμεν τοὺς ὅρους τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου. Κυρίως δ' ὀφείλομεν νὰ ἀπαγορεύσωμεν ἐπὶ τινα χρόνον τὴν παρ' ἡμῖν εἰσαγωγὴν τῶν εἰδῶν πολυτελείας, διότι ἡ ἀκατάσχετος μανία τῶν ἐπιδείξεων, ἢ καταλαβοῦσα ἀτυχῶς μέγα μέρος τῆς κοινωνίας ἡμῶν, πολλὰ δεινὰ—ἠθικὰ καὶ ὕλικὰ—μέλλει νὰ ἐπι-

φέρῃ, ἐὰν δὲν τεθῶσι προσήκοντες φραγμοὶ εἰς τὸν κοινωνικὸν τοῦτον ἔκτροχιασμόν.

* *

Θεωροῦμεν τέλος ἀπαραίτητον νὰ περιορισθῶσι καὶ αἱ Κρατικαὶ ἀνάγκαι καὶ ὑπηρεσίαι ὅσο δυνατὸν πλειότερον καὶ νὰ ἀποκοπῶσι πάραυτα πᾶσαι αἱ περιτταὶ δαπάναι τοῦ Δημοσίου.

Ἐν Γαλλίᾳ συνέστη ἀπὸ τινος εἰδικῶν Συμβούλιον, τοῦ ὁποῦ σκοπὸς εἶνε ἢ εἰς τὸ ἀκρότατον ὄριον ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους. Τοιοῦτον Συμβούλιον σκόπιμον ἤθελεν εἶσθαι νὰ λειτουργήσῃ τάχιστα καὶ παρ' ἡμῖν. Ἐφ' ὅσον δὲ περιορίζομεν τὰς τοῦ Δημοσίου δαπάνας, ἐπὶ τοσοῦτον θὰ ὑψώσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ νομισματός καὶ θὰ μειώσωμεν τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτονομισμὰ μας, οὐτινος ἢ πληθωρικῆς κυκλοφορίας συντελεῖ καὶ αὕτη οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν παρατηρουμένην ἀκρίβειαν τῆς ζωῆς.

Δὲν νομίζομεν δ' ἐπάναγκες νὰ ὑποδείξωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα τίνες εἰσὶν αἱ περιτταὶ αὐταὶ δαπάναι τοῦ Δημοσίου, καθόσον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μακρὰ ἐγένοντο συζητήσεις ἐν τῷ τύπῳ καὶ αἱ γνώμαι ἔχουσιν ἀποκρυσταλλωθῆ.

Ἐξητάσθησαν ἐν ὀλίγοις διὰ τῶν ἀνωτέρω τὰ αἷτια τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸν βίον μας πραγμάτων. Δὲν πρέπει μονομερῶς ν' ἀποδώσωμεν ταῦτα εἰς τὴν παρατηρουμένην καὶ παρ' ἡμῖν ἀπλησίαν τῶν διαφόρων παραγόντων τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως, διότι ἔχουσι καὶ ἄλλας βαθυτέρας ῥίζας. Διατρέχουσι πάντα σχεδὸν τὰ Κράτη μεταπολεμικὴν φυσικῶς νοσηρὰν περίοδον, προκαλοῦσαν ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῶν οἰκονομολόγων. Τὰ μέσα τῆς θεραπείας εὔρηται ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Κυβερνήσεων. Ἄμα παύσωσιν αὐταὶ νὰ προκαλῶσι τὴν δυσπιστίαν τῶν κεφαλαίων δι' ἐσπευσμένων καὶ νευρικών μέτρων καὶ κινήσεων, ἄμα κατῖδωσιν ὅτι αἱ θωπεῖαι τῶν ἐργατικῶν τάξεων ἔχουσι καὶ αὐταὶ τὰ ὄριά των, ἄμα ἀντιληφθῶσιν ὅτι αὐστηραὶ οἰκονομίαι δέον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως, ἄμα κατανοήσωσιν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπ' ἀπειρον ἢ ὑπερφόρτωσις τοῦ λαοῦ διὰ φορολογικῶν βαρῶν ἀβυστάκτων, ὅταν παγιώσωσι τὴν τάξιν καὶ ὅταν συντελέσωσιν ὅπως λειτουργήσωσι καλῶς οἱ νόμοι, τότε θὰ τραπῶσι καὶ πρὸς ἄλλας λεωφόρους καὶ θὰ ἐπιδιώξωσι νὰ ἐπιτύχωσιν ἐπωφελεῖς διὰ τὸ Κράτος ἐμπορικὰς συνθήκας, ὀργάνωσιν τραπεζικὴν κρείσσονα, τελωνειακὰς ἀναγκαίας μεταρρυθμίσεις, ἐφαρμογὴν ἐπιστημονικῆς γεωργικῆς πολιτικῆς, ἐμψύχωσιν τῆς ἐμπορικῆς ἡμῶν ναυτιλίας, ἐπαγγελματικὴν καὶ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν ἀρίστην—ἔρεισμα στερεὸν τῆς αὐτοπεποιθήσεως τῶν ἐπαγγελματιῶν—καὶ

τέλος ἀφύπνισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀπὸ τῆς καταλαβούσης ἐν μέρει καὶ αὐτὸν μετὰ τὸν πόλεμον νάρκης καὶ ἐπίδοσιν εἰς τὰ παραγωγικὰ ἔργα τῆς εἰρήνης.

Ἄμα δὲ πάντα ταῦτα ἐπιτευχθῶσι, διανοιγομένων νέων ὀριζόντων, ἐν τῇ μεγεθυνθείσῃ χώρᾳ ἡμῶν, τότε οἱ ὄροι τῆς ζωῆς θὰ βελτιωθῶσι, θὰ καταπαύσῃ ἡ ἀκρίβεια τοῦ βίου, γενικῇ θὰ ἐπέλθῃ πρόοδος καὶ θὰ σταδιοδρομήσῃ εὐχερέστερον ἔτι ἢ Πατρίς, καθισταμένη πραγματικῶς ἰσχυρότατος ἐκπολιτισμοῦ παράγων, μέλλων ἀσφαλῶς νὰ πρωταγωνιστήσῃ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, διότι καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ θέσις αὐτῆς καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τοῦ εὐφυοῦς καὶ προοδευτικοῦ Λαοῦ τῆς θὰ τῇ ἐξασφαλίσωσι τὰ μέσα πρὸς πλήρη αὐτοῦ εὐδαιμονίαν, διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν.

ΕΠ. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΥΓΛΣΩΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝ. ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Πάντες ἀντιλαμβάνομεθα, Δημοκράται ἢ Ρεμπουπλικάνοι, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὴν δυσμενῆ τροπὴν τῆς ἐν Γαλλίᾳ κοινῆς γνώμης περὶ τοῦ Προέδρου Οὐίλσονος. Ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν διαπιστοῦται μόνον ἐκ τοῦ τόνου τοῦ τύπου, ἀλλὰ ἐκδηλοῦται καὶ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐκ τῆς Γαλλίας ἀλληλογραφίας, ἢ τὰς μετὰ Γάλλων συνομιλίας.

Ἐὰν πάντες, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποκύψωσι πρὸ τοῦ ἀναμφισβητήτου τούτου γεγονότος, οἱ φίλοι καὶ ἀντιπαλοὶ του—ὡς ἐννοεῖται—διαφωνοῦσιν ἔτι ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν ταύτην τῆς μεταστροφῆς.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πᾶν ὅ,τι συνέβη ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἀποτελεῖ ἐκπληξιν διὰ τοὺς Ἀμερικανούς, διότι ἀνάλογόν τι μεταξὺ τῶν ἑλαθέ χῶραν πολὺ πρὶν τῆς συνδιασκέψεως τῶν Παρισίων.

Διὰ λόγους οὗς θὰ προσπαθήσωμεν ἐν συντομίᾳ νὰ ἐκθέσωμεν, ὁ Πρόεδρος ἀπώλεσεν ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν πόλεμον τοὺς πλείστους ἐκ τῶν φίλων του τῆς πρώτης στιγμῆς.

Πολυάριθμοι εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀπεδέχθησαν μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ὑπεστήριξαν τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Princeton ὡς διοικητοῦ τῆς Νέας Ἰερσέης καὶ εἶτα ὡς Προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας.

Συνετέλεσαν εἰς τοῦτο, αἱ γνώσεις του, ἡ ἀπλότης τῶν τρόπων του, προφανῶς ξένου πρὸς τὰς ἀγυρτείας τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος πολιτῶν. Κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς προεδρίας του, αἱ πράξεις ἤλθον εἰς ἐπίρρωσιν τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἐντυπώσεως. Ἡ μετὰ τῆς Γερουσίας συνεργασία εἶχε χαρακτηρὰ τόσον εἰλικρινῆ, ὡς ἰδιαιτέρος τρόπος του ν' ἀπαβάλλῃ ὠρισμένα προηγούμενα παραδόσεων τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ παρήγαγε τοιοῦτον ἀλοήγημα ἀνακακουφίσεως, ὥστε πάντες σχεδὸν ἐπιστεύσαμεν ὅτι ἐπανήλθομεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Γεφφερσονείου Δημοκρατίας.

Ὅταν ἐξερράγη ἡ Εὐρωπαϊκὴ κρίσις, ἐγεννήθη ποιά τις δυσφορία

* Ἐκ τῆς «Παγκοσμίου Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου. Ὁ διευθυντὴς τῆς ἑλληνικῆς Λογοκρισίας προχειρήσας ἑαυτὸν ὡς προστάτην τῆς ἀφηλίου εἶχε ἀπαγορεύσει τὴν ἀναδημοσίευσίν του.

ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰρηνηστικῶν τάσεων τοῦ Προέδρου ἄς καὶ αὐτοὶ οἱ φανατικώτεροι τῶν ὀπαδῶν δὲν ἠδύναντο ν' ἀποκρύψωσι· θὰ ἦτο δύσκολον, ἄλλως τε, ν' ἀρνηθῶσι τὸ γεγονός τοῦτο, ἀφ' οὗ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἦτο ὁ κυριώτερος ἱσχυρὸς τῆς Εἰρηνηστικῆς κινήσεως εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, αὐτὰ δὲ τὰ Ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν εὗρισκοντο εἰς χεῖρας, κατὰ τὸ 1914, ἀνθρώπων ἐναντιῶν πάσης στρατιωτικῆς προπαρασκευῆς.

Πολλοὶ εἶνε οἱ παράγοντες, αἵτινες συνετέλεσαν ὥστε νὰ προκληθῇ ἔκπληξις ἐν Ἀμερικῇ διὰ τὴν τριαύτην του πολιτικῆν.

Κατὰ πρῶτον, ἡ φράσις του ἡ ἀτυχῆς «ὅτι ἡ Ἀμερικὴ εἶνε ὑπερήφανος διότι θὰ πολεμήσῃ». Κατόπιν, ἡ ἐκ νέου ἐκλογή τοῦ Οὐίλσονος, ὀφειλομένη κατὰ πολὺ, εἰς τὸ ὅτι ἐθεωρεῖτο ὡς «ὁ Πρόεδρος ὅστις ἀπεσόβησεν ἀπὸ ἡμᾶς τὸν πόλεμον» καὶ ἔπειτα, ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀναποφασίστου, παρασχοῦσα ἀφορμὰς κατηγορίας ἐπὶ ἀνανδρία καὶ ἡττις, μετέτρεψεν ἐπὶ τὸ γελοῖον τὰς περιφρήσεις καὶ πολυαριθμοὺς «Διακοινώσεις τοῦ Οὐίλσονος», παρέστησε δὲ ἡμᾶς ὡς ἔθνος ἀπατεῶνων ἐμπόρων.

Ἀναγκαζόμεθα ὡς ἐκ τούτου, χάριν περισσοτέρως συντομίας καὶ σαφηνείας, νὰ ταξινομήσωμεν τὰς κατὰ τοῦ Οὐίλσονος μομφὰς τῆς πλειοψηφίας τῶν Ἀμερικανῶν.

Ἡ ἐναντιότης τῆς Γερμανίας ἀνάσει τοῦ.

ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἰδεαλιστικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἀντιλήψεων, ὁ κ. Οὐίλσον προσεφέρθη πρὸς τοὺς ἐχθροὺς του μετὰ πραότητος, ἡττις προεκάλεσε τὴν δυσαρέσκειαν εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ὑπηκόων του.

Τὴν καλλιτέραν ἀπόδειξιν τῆς παραδόξου αὐτῆς εὐμενείας, παρέχει αὐτῇ ἡ στάσις τῆς Γερμανίας ἐναντι αὐτοῦ. Γνωρίζομεν πάντες, ὅτι εἰς τὴν ἐκτίμησιν οἱ Γερμανοὶ ἐπὶ τῆς συμμετοχῆς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Εἰρήνης :

Ὅλιγοὶ γνωρίζομεν ἴσως, ὅτι ἐν Ἀμερικῇ, τὸ Γερμανικὸν στοιχεῖον προέβαλεν ἀξιώσεις παρὰ τῆς παρούσης Διοικήσεως ὅπως αὕτη συμπεριφέρεται ὡς πρὸς τοῦτο μετὰ περισσοτέρας ἐπιεικειᾶς, λόγῳ ὅτι ἡ ἐκλογή του, κατὰ τὸ 1916, ὡς Προέδρου ὀφειλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς ψήφους τῶν Γερμανῶν. Πράγματι, οἱ Γερμανο-Ἀμερικανοὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τοῦ Οὐίλσονος, καθ' ὅσον ἐθεωρεῖτο παρ' αὐτῶν ὡς ἐναντιὸς τῆς ἐξόδου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν πόλεμον.

Ἀφ' ἑτέρου, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, οἱ Γερμανοὶ ὑπήκοοι ὡς καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ οἱ φίλα φρονοῦντες τῇ Γερμανίᾳ ἐτύγχανον ἀκατανόητων περιποιήσεων. Ἐν πλήρη πολέμῳ ὁ κ. Οὐίλ-

σον ἠρνήθη κατηγορηματικώτατα τὴν λήψιν αὐστηρῶν μέτρων κατὰ τῶν κατασκόπων, προφασίζόμενος ὅτι, τὰ μέτρα ταῦτα θὰ ὑπεβίβαζον ἡμᾶς εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον μετὰ τὸ ἔθνος τοῦ ὀποῦ μεμφόμεθα τὰς μεθόδους. Ὁ σεβασμὸς οὗτος πρὸς τὴν θεωρίαν ταύτην τὴν τῶσον προσφιλή εἰς τὸν Πρόεδρον, ἀπεθράσυνε τοὺς πράκτορας τοῦ ἐχθροῦ· ἠνάγκασε δὲ εὐτὴν τοὺς ἀντιπάλους νὰ τὸν μεμφθῶσι διὰ τὸ πείσμα καὶ τὸν δογματισμὸν του, αἵτινα ἐστοίχισαν ἐμμέσως τὴν ζωὴν εἰς τινὰς τῶν στρατιωτικῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν ἐργοστασιῶν πυρομαχικῶν.

Ἀπήλαυνεν τριαύτης ἐμπιστοσύνης παρὰ τῆς διοικήσεως, ὅταν οὐδέποτε ἐφάντασθησαν ἐν Εὐρώπῃ τοὺλάχιστον οἱ Σύμμαχοι. Ἡ ἀνάκρισις ἡ γενομένη εἰς τὴν ἀεροπορικὴν ὑπηρεσίαν, ἡς τὰ πορίσματα ἐδημοσιεύθησαν περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου 1918, ἀπεκάλυψεν ὅτι, ἑκατοντάδες Γερμανῶν καὶ Αὐστριακῶν εἰργάζοντο εἰς ἐργοστάσια κατασκευῆς ἀεροπλάνων, ἔχοντες ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης· ὁ ἀρχηγὸς δὲ αὐτῶν τῆς ἀεροπορικῆς ταύτης ὑπηρεσίας, ὁ κατάσκοπος Lindbergh ἦτο ἐφωδιασμένος ἐπίσης διὰ τῆς περὶ αὐτοῦ λόγος ἀδείας.

Τὸ σημαντικώτερον εἶνε, ὅτι συνήψαν συμβόλαιον μετὰ Γερμανῶν διὰ σπουδαιότητας προμηθείας ὡς τὰς τῆς στρατιωτικῆς ἀεροπλοίας.

Ἄρκει, ὅπως ἀναφέρωμεν τὴν περιπτῶσιν τῶν ἀδελφῶν Roschewassers ὅτινες δωροδοκῆσαντες 4 ἐπιθεωρητὰς τοῦ Κράτους, ἐπέτυχον νὰ γείνουν ἀποδεκτὰ 3226 εἶδει, ἐκ τῶν ὀποῦ τὰ 2,683 εἶχον κατασκευασθῆ ἐκ προθέσεως, ἔλλιπῃ.

Μήπως δὲ εἶνε χαρακτηριστικὸν τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀτόμων τούτων τὸ γεγονός ὅτι ὁ ὑπάλληλος ὅστις ἀπεκάλυψε τὸν δόλον δὲν εἶχε τὴν τόλμην νὰ καταγγείλῃ τούτους εἰς τοὺς ἀνωτέρους, ἀλλὰ προετίμησε νὰ καταφύγῃ ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ νόμου;

Εὐνόητος εἶνε ἡ ἀγανάκτησις τῶν Ἀμερικανῶν ὄσων οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν ἐθαμβώθησαν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τοῦ Οὐίλσονος, διὰ τὰ γεγονότα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα, τῶν ὀποῦν ἡ ἀπαριθμησις των μόνη θὰ ἐχρειάζετο ὀλόκληρον τεῦχος.

Ἐὰν τὰ ὄργανα τῆς Κυβερνήσεως, εἶχον ὡς ἔργον τὴν ἐξέγερσιν τῆς κοινῆς γνώμης, βεβαίως δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐνεργῶσι διαφοροτρόπως ἀφ' ὅτι ἐνήργησαν εἴτε ὡς πρὸς τοὺς ἐγκαθηρέκτους, εἴτε ὡς πρὸς ἀξιωματικοὺς γνωστοὺς διὰ τὸ γερμανόφιλόν τους.

Ἐπὶ τῇ βάσει διαταγῶν ληφθεισῶν ἐκ Βασιγκτόνος, οἱ Γερμανοὶ φιλακισμένοι εἰς Hot Spung, μίαν λουτρόπολιν τῆς Βιργινίας, ἐλάμβανον ἀφθονὸν καὶ γευστικώτατον σιτηρέσιον, καθ' ὃν χρόνον ἡ Διό-

κησις διένειμε εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως δελτίον τροφῶν. Ἡ διαγωγὴ δὲ αὐτῆ τῆς διοικήσεως προεκάλεσε τοιαύτην ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς λουτροπόλεως, ὥστε οὗτοι ἠρνήθησαν νὰ ὑπογράψωσι συμφωνίας ἐξαικονομήσεως τῶν τροφῶν τῶν.

Ἐρωτᾶται εἰς ποίαν ἄλλην χώραν πλὴν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν ἀξιωματικοὶ ἐκδηλοῦντες τὴν συμπάθειαν των πρὸς τοὺς Γερμανοὺς ὑπὸ διοίκησιν Οὐίλσονικὴν οὐ μόνον θὰ διατηροῦντο εἰς τὴν ἐνεργὴν ὑπηρεσίαν ἀλλὰ καὶ θὰ ἀπεστέλλοντο εἰς τὸ μέτωπον. Ὁφείλομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὅταν ὁ στρατηγὸς Pörsching ἠρνήθη νὰ δεχθῆ τοὺς ἀντιδραστικούς τούτους ἀποστελλας ἐκ νέου αὐτοὺς εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, οὐ μόνον δὲν τοὺς διέγραψεν ἐκ τῶν στελεχῶν ἀλλὰ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς προπαγάνδας των μέχρι τῆς ἡμέρας, ὁπότε κατ' ἀπαίτησιν τῶν ἀνωτέρων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ὑφισταμένων των, ἠναγκάσθη νὰ τοὺς παραπέμψῃ εἰς τὸ Στρατοδικεῖον. Αἱ φιλόλαμπροι διαθέσεις τῶν ὀργάνων τοῦ κ. Οὐίλσονος προέβαινον καὶ ἔτι περαιτέρω, δηλαδὴ καὶ ἐπὶ ἐκείνων τῶν ὁποίων οἱ δισταγμοὶ τῆς συνειδήσεώς των, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψευδεῖς, ἀπηγόρευον αὐτοῖς οἰανδήποτε στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐν πολέμῳ.

Ὅταν αἱ ἀξιωματικοί, οἱ ἐντεταλμένοι τῆς στρατολογίας τῶν ἐλευθέρων τούτων ἀτόμων ἐπεχείρησαν νὰ ἐφαρμόσωσιν ἐπ' αὐτῶν τὸν νόμον, διετάχθησαν, ὅπως ὑπακρινόμενοι πλήρη ἀγνοίαν τῆς στάσεώς των, συμπεριφέρονται πρὸς αὐτοὺς μετὰ πραότητος.

Δύσκολον εἶνε ἐπομένως νὰ ἐννοήσῃ τις, οἶαν ἐντύπωσιν παρήγαγον πάντα ταῦτα εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς τῶν ὁποίων οἱ ἀδελφοὶ καὶ τὰ τέκνα εὗρισκαντο τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὰ χαρακώματα;

III.— Μὰ ἐλαττώματα τοῦ χαρακτήρου σου.

ἔχει τις τὸν χαρακτήρα ὃν δύναται. Ἐν τούτοις, ὅσον μεγαλειτέρα εἶνε ἡ θέσις ἣν κατέχει εἰς ἄνθρωπος, τόσοι τὰ ἐλαττώματά του προσλαμβάνουσι σπουδαιότητα. Ὅταν ὁ Οὐίλσον ἀπεστάλῃ εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον, πολλοὶ ἐκ τῶν ἐκλογέων του διερωτῶντο ἀνησυχῶς πως «Ἄρα γε δὲν εἶνε ὀλίγον τι λίαν δογματικός;» Ἡ ψυχὴ των ὅμως εὗρισκεν ἀνακούφισιν τινα, ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἐκεῖνος ὅστις ἐγνώριζε τόσοι θαυμασίως τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν, θὰ παρεκάμπετο τοὺς σκοπέλους οὓς ἀναφέρει εἰς τὰ ἱστορικά του συγγράμματα.

Δυστυχῶς, τὰ πράγματα ἐμελλον νὰ ἐπαληθεύσωσι τὰς ἀνησυχίας των. Ὁ κ. Οὐίλσον εἶνε εἰς ἐκ τῶν ἀδιαλλάκτων, Ἐκ καλῆς πάντοτε πίστεως ὀρμώμενος, ἐθεώρει ὡς δόγματα τὰ πορίσματα τῶν σκέψεών του. Ἐχων ἐκ τῶν προτέρων ἐσχηματισμένας ιδέας, ὑπελάμβανε ταύτας ὡς αὐτὴν ταύτην τὴν ἀλήθειαν. Καὶ ὅταν παρενεθάλλοντο

προσκόμματα εἰς τὴν πραγματοποιήσιν των, τότε πρὸς ἐνίσχυσιν των, προήρχετο εἰς συμβιβασμὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ, δίδων εἰς αὐτοὺς διαφόρους ἐρμηνείας πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀκρατηρίου του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐλάμβανον χώραν συνεχεῖς προστριβαὶ μετὰ τῆς Γερουσίας εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας ὡς καὶ μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν πάντοτε ἀδξανόμενον ἐκ τῶν ὁπαδῶν του. Εἰς τὸ στράτευμα, ἐπροκάλεσε τὴν δυσἀρέσειαν πλεῖστον ἀξιωματικῶν, διὰ τῶν παραδόξων του θεωριῶν περὶ τῆς πειθαρχίας, ἀρνούμενος νὰ παράσχῃ δείγματα τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐν καιρῷ πολέμῳ. Εἰς τὴν τοιαύτην του στάσιν δέον ν' ἀποδώσῃ τις τὰ ἀντιπειθαρχικὰ κρούσματα τῶν Ἀμερικανῶν στρατιωτῶν εἰς τὸν Ἀρχάγγελον καὶ τῶν φυλετικῶν στάσεων τοῦ Σικάγου καὶ εἰς τὰ νότια τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Ὁ Πρόεδρος ἠρέθισε τὴν Γερουσίαν, ἀρνήθεις νὰ ἀνακοινώσῃ αὐτῇ τὰ σχέδιά του κατὰ τὴν εἰς Παρίσιους ἀναχώρησιν του, ἐπέτεινε δὲ ἔτι τὸν ἐρεθισμὸν τῆς, ὅτε ἀπηγόρευεν εἰς αὐτὴν οἰανδήποτε συζήτησιν ἐπὶ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν μέχρι τῆς ἐπανόδου του. Ἐν τέλει, ἀπεξενώθη τῶν συμπαθειῶν μεγάλου μέρους τοῦ λαοῦ, πιστοῦ πρὸς τὰς Ἀμερικανικὰς παραδόσεις, ἕνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς θέσεώς του ἐπὶ ἑπτὰ ὀλοκλήρους μῆνας, διὰ μόνον τὸν λόγον τῆς ἐπικρατήσεως τῶν προσωπικῶν του ιδεῶν, εἰς στιγμὰς καθ' ἃς ἡ παρουσία του ἦτο ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν χώραν, ἕνεκα τῶν μεγάλων μεταπολεμικῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια ἀπησχόλουν τὴν χώραν.

Οὔτε αἱ ἐκ τῶν Ἐργατικῶν συνδικάτων ἀναφυσταὶ δυσχέρειαι, οὔτε τὸ μέγα ζήτημα τῶν σιδηροδρόμων, οὔτε ὁ φοβερὸς ἀγὼν κατὰ τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς καὶ κατὰ τῆς τακτικῆς τῶν αἰσχροκερδῶν, οὐδὲν, λέγομεν, ἀπὸ τὰ ζωτικὰ ταῦτα προβλήματα ἰσχυσαν, ὅπως τοῦ ἀποσπάσωσι τὴν προσοχὴν ἀπὸ τῆν μακαρίαν του ἐνατένισιν πρὸς τὴν προσφιλή του ιδέαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Δέον νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ παρατήρησις αὕτη ἐνέχει σπουδαιότητα, διότι ὁ Λαός, ὅστις ἤλπισεν ὅτι θὰ ἐδλεπεν ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ Οὐίλσονος τὴν ἀναδίωσιν τῆς ἀπλότητος τῆς Γεφφερσονελοῦ Δημοκρατίας, ἐταράχθη βλέπων τὸν Πρόεδρὸν του ἀναχωροῦντα εἰς Ἑὐρώπην ἀκολουθούμενον ὑπὸ τῆς συζύγου του καὶ τιμητικῆς φρευρᾶς, νὰ προσκαλῆται ἀπὸ γεῦμα εἰς γεῦμα, νὰ δέχεται τσαφτὰ δῶρα, καὶ νὰ ἀναγγέλλῃ ἡμιεπισήμως, οὐχὶ ἄνευ ποιᾶς τινος κενοδοξίας, ὅτι θὰ ἐχρειάζετο ἐν μέγα ἀτμόπλοιον ἵνα τὰ μεταφέρῃ εἰς Ἀμερικὴν. Γεγονότα ἀσήμαντα κατὰ τὸ φαινόμενον, ἱκανὰ ὅμως ὅπως προκαλέσωσι δυσἀρεστον ἐντύπωσιν παρὰ τῆ κοινῆ γνώμῃ, δεδομένου ὅτι τὰ γεγονότα ταῦτα προστίθεντο ἐπὶ ἄλλων πράξεων εἴτε σημερινῶν εἴτε μεταγενεστέρων, ἀποτελούντων δὲ πράξεις αὐθαιρέτους καὶ βιαίας, ἀντικρὺς ἀντικειμένων εἰς τὰ φιλελεύ-

θερα φρονήματα τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ ὡς ἡ ἐπιστροφή του εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας ἐπὶ μίαν μόνον ἑβδομάδα, ἢ ἐκ νέου ἀναχώρησις του πάντοτε οἰκογενειακῶς καὶ μετὰ τῆς τιμητικῆς του φρουρᾶς, ἢ ἐπιτακτικῶς γενομένη αἴτησις του πρὸς τὴν Γερουσίαν, ὅπως ψηφισθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου πᾶσαν, τὴν λόγῳ τῆς ἀπουσίας του, παραμείνασαν ἐκκρεμῆ νομοθεσίαν, ἢ εἰδησις ἕτι ἡ ὀριστικὴ του ἐπιστροφή ἀνεβλήθη ἐπὶ ἄριστον, ἢ ἔλλειψις ἐπισήμου διαφεύσεως τῆς δημοσιευθείσης παρὰ τῶν οἰκείων τοῦ οἴκου του ἀναγγελίας, ὅτι ὁ Διάδοχος τῆς Ἀγγλίας ἀφικνεῖται εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, οὐχὶ ὅπως ἐπισκεφθῆ τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν, ἀλλ' ἵνα ἴδῃ μόνον τὸν Πρόεδρον καὶ τὴν κ. Οὐίλσονος. Διὰ τὴν δὲ δμιλῆσωμεν σαφέστερον, ἡ Οἰκογένεια τοῦ Οὐίλσονος κατέστη φορτικὴ εἰς τὸν Ἀμερικανὸν λαόν, ἀπασχολοῦσα τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων μὲ τὰς κινήσεις καὶ τὰς πράξεις της, καὶ μὲ τοιούτας λεπτομερείας, ἃς μόνον οἱ προσκείμενοι τῷ οἴκῳ ἠδύναντο νὰ χορηγήσουν.

Οἰκτρὰν ἐντύπωσιν παρήγαγεν ἡ ἐξόγκωσις τῶν δαπανῶν τοῦ ταξειδίου του, αἵτινες ἀνήρχοντο εἰς 4 ἑκατομ. περίπου, συνεπεία τῶν μακρῶν διαπραγματεύσεων, αἵτινα τῶν ὁποίων ἦσαν αἱ δυσχέρειαι ἃς σκοπίμως προεκάλει ὁ Πρόεδρος, αὐθαιρέτως καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Κοινοβουλίου. Καὶ ἐν αὐτῇ τούτῳ τῷ Κοινοβουλίῳ ἐγένετο παρατήρησις ἐπὶ τῶν ὑπερβολικῶν ἐξόδων τοῦ Προέδρου. Εἶνε ὄντως ἀκατάληπτον εἰς τί τοῦ ἐχρησίμευσεν ὁ ὕψιμος θόλος ὃν κατασκεύασεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπεβίβασεν ὀλόκληρον τὴν ὀρχήστραν τοῦ ξενοδοχείου Riltmon ὅπως παιανίζῃ κατὰ τὸν πλοῦν, κατέβαλε δὲ εἰς ἓνα δῆθεν πραγματογνώμονα καὶ σύμβουλον κ. Baruch 750,000 φρ.

Αἱ ὑπερβολικαὶ αὗται δαπάναι ἠνείγκασαν τὸν γερουσιαστὴν Nollis νὰ διακηρύξῃ ὅτι ὁ Πρόεδρος κ. Οὐίλσον ἐσπατάλησε τὸ χρήμα ὡς οἱ διατελοῦντες ἐν ἐσχάτῃ κραιπάλῃ ναῦται.

Αὐστηρὸς ὑπὲρ τὸ δέον ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος, ἀλλ' ὅταν ὁ κ. Nollis κατέδειξε τὰς ἐκκεντρικότητας τοῦ Προέδρου ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὸν μέγαν ἀγῶνα ὃν διεξάγομεν κατὰ τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς, προὐκάλεσε τὰς ζωηροτέρας ἐπευφημίας.

III.—Ἡ στάσις του, ἡ πολιτικὴ.

Ὡς εἶπομεν, ὁ κ. Οὐίλσον θεωρεῖτο ὡς πρόσωπον τόσον ἀνεξάρτητον τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ὅσον δύναται νὰ εἶνε εἰς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Ἐπέτυχεν ὅμως, νὰ θεωρηθῆ σήμερον ὡς ὁ Πρόεδρος ὁ τὰ μάλα ἀφωσιωμένος εἰς τὸ κόμμα του, ὃν εἶχον αἱ

Ἑνωμένας Πολιτείας. Πρὸ αὐτοῦ, οὐδεὶς ὄντως ἐτόλμησεν, εἰς ἐπράξε κατὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ Ὀκτωβρίου 1918.

Τὴν προτεραίαν τῶν ἐκλογῶν, μετ' ἀπιστεῦτου ἀταραξίας, ὁ κ. Οὐίλσον διεκήρυττε πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν, ὅτι κατὰ τὸν Νοέμβριον, πᾶς ὅστις δὲν ἤθελε ψηφίσῃ τοὺς ὑποψηφίους τοῦ κόμματός ἐξετέλει πρᾶξιν κακοῦ πολίτου καὶ ὅα διεκύβευε τὴν τύχην τῶν ὄπλων. Ἀλλὰ, μήπως ὁ Πρόεδρος δὲν διεκήρυττε κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1917, «ἡ Πολιτικὴ δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοινὸν μετὰ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Πολέμου»; καὶ ὅτι ὅλαι πολιτικαὶ μερίδες εἶνε ἴσαι ἔναντι τοῦ ἐχθροῦ». Καὶ ἰδοῦ, ἐντὸς ἐνὸς ἔτους, οἱ ἀκλιτικὴ μεταστροφή.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐξῆς ἡ περίφημος του προκήρυξις τοῦ Ὀκτωβρίου, ἣτις διηλθεν ἀπαρατήρητος ἐν Ἑυρώπῃ ἀποτελεῖ τὴν πλέον ἀντιδημοτικὴν χειρονομίαν τοῦ κ. Οὐίλσονος. Τὸ μανιφέστο τοῦτο εἶνε ἐν εἶδος προνοουσιαμένου, παρομίου πρὸς τὰ τῶν δημοκρατιῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.

ὑπὸ τῶν πλειστίων πολιτικῶν συλλόγων, εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ διάστασις ἣτις ἐπῆλθε ὀλίγον τι βραδύτερον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης τοῦ ὑπουργοῦ του τοῦ μόνου ὑπευθύνου ἕνεκα τῆς ἀκλονήτου του προσκολλησεως εἰς τὰς θεωρίας του, καὶ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Προέδρου.

Κατὰ τὴν Συνδιάσκεψιν τῶν Παρισίων ὁ κ. Οὐίλσον, οἰκαιοποιήθη αὐθαιρέτως ἐξουσίας, ἃς οὐδεὶς ἀνέθεσεν εἰς αὐτόν, διότι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του δὲν συνεβουλεύθη οὔτε τὸ Κογκρέσον, οὔτε τὴν Χώραν. Δὲν ἐδίστασε νὰ ἐγγυηθῆ ἐνώπιον τῶν Συναδέλφων του τῆς Συνδιασκέψεως περὶ τῆς πλήρους ἀποδοχῆς παρὰ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν πάσης ἀποφάσεως ἐν τῷ μέλλοντι ὑπ' αὐτοῦ ληφθησομένης.

Ἐν τῷ διὰ πλειστους ἐκ τῶν ἐκλογέων του ἡ προκήρυξις τοῦ Ὀκτωβρίου ἦτο τρόπον τινὰ ἀποκάλυψις, διὰ ἄλλους ἦτο ἐνίσχυσις τῶν ὑπονοιῶν, ἃς εἶχον σχηματίσῃ ἐκ τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν τῆς Οὐίλσονείου Πολιτικῆς. Ὡς ἐπὶ παραδειγματι, ἡ ἐκ συστήματος ἀπαμάκρυνσις ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας στρατηγῶν γνωστῶν ὡς ρεπουμπλικάνων ἢ φίλων τοῦ Ροῦζβελτ.

Ὁ κ. Οὐίλσον, ἄλλως τε, δὲν ἐβράδυνε νὰ δείξῃ ὅτι εἶχον ἀδικον νὰ τὸν θεωρῶσιν ὡς ἀνθρωπίνῳ φιλοδοξίας, διότι οὐ μόνον ἤθελε νὰ συνδέσῃ τὸ ἄνομά του μὲ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν, — ὅπερ, ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶνε ἀνθρώπινον — ἀλλὰ καὶ ἐσπευδε νὰ καταρτίσῃ τὸ πολιτευμὰ της, πρὸ τῆς συνάψεως τῆς Εἰρήνης. Οὐ μόνον δέ, καθυπέβαλε τὰ πάντα εἰς τὴν Κοινωνίαν αὐτὴν — ὡς λέγουσιν οἱ ἀντίπαλοί του —

ἀλλὰ καὶ ἐσκόπει ὅπως τὴν χρησιμοποίησιν προφανῶς ὡς στήριγμα ἐκλογικόν· διότι ἔπρεπε νὰ συνήδρευεν εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον. Γεγονὸς ἀνευ προηγουμένου, ὅπερ δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ φαντασθῶσιν οὔτε ὁ Βάσιγκτων οὔτε ὁ Λίνκολν, ὁ πατήρ καὶ σωτήρ τῆς Ἑνώσεως.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν προέβαλεν ἔτι ὑποψηφιότητα, ἀποδέχεται ὁμως τὰς πρὸς τοῦτο ἐνεργείας τῶν φίλων ἀνευ οὐδεμιᾶς του ἀντιρρήσεως. Ἐν τῇ μεταξὺ προβαίνει εἰς ἀναψηλαφήσεις τοῦ ἐδάφους, ὑπὸ τὴν πρόφασιν δὲ τῆς προλαγάνδας ὑπὲρ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν διατρέχει τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας, καίτοι δύσκαλον εἶνε νὰ ἴδῃ τις τί θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα, ὅπερ εἶνε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κογκρέσου καὶ οὐχὶ ἐνὸς Referendum.

Ἐσκόπει δὲ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν περιοδεῖαν ταύτην, εὐθὺς ὡς ἐπανήρχετο ἐξ Εὐρώπης ἀφίνων ἐκκρεμεῖς τὰς πολυχρήμιους ὑποθέσεις τῆς Χώρας, ἀντέτεινε δὲ ὁμως, δικαίως, εἰς τοῦτο τὸ Κογκρέσον τοσοῦτῃ δὲ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐδικαιοῦτο πρῶτον αὐτὸ νὰ ζητήσῃ τὴν προσοχὴν ἐξηγήσεων παρὰ τοῦ Προέδρου ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως τῆς εἰρήνης.

Αἱ παρασχεθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις ἦσαν ἀξιοθρηνητῶς ἀνεπαρκεῖς.

Τὸ εὐμετάβλητον τοῦ κ. Προέδρου γνωρίζουσιν ἤδη οἱ Σύμμαχοι.

Μνημονεύομεν τοῦτο καθόσον ἔρχεται εἰς ἐπίρρωσιν ἐκεῖνου, ὅπερ ἡμεῖς ἀναφέραμεν, ὅτι ὁ Πρόεδρος εἶνε πάντοτε ἕτοιμος νὰ εἰδῇ οἰανδήποτε βούλεται ἔννοιαν εἰς τοὺς ἐν Παρισίους ἐκφωνουμένους λόγους τοῦ ἢ ἀλλαχοῦ, πάντοτε δσάκις ἐπιζητεῖ τὴν ἐπικράτησιν οἰασδῆποτε ἐκ τῶν δογματικῶν του θεωριῶν.

Οἱ Ἀμερικανοί, ὡς εἶνε γνωστὰ αἱ πρὸς τὴν Γαλλίαν συμπάθειαι, δὲν δύνανται ν' ἀφίσωσι νὰ παρέλθῃ τοῦτο ἀνευ διαμαρτυρίας. Κατεχόμενος δὲ ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως ὅτι μόναι αἱ ἰδέαι του εἶνε ἀγαθαὶ καὶ ἐπωφελεῖς διὰ τὸν Κόσμον, προέβη εἰς τὴν κατάσχεσιν ὡς «πολεμικοῦ δῆθεν μέτρου» ὄλων τῶν καλωδίων ἅτινα συνδέουν τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας μετὰ τῆς Εὐρώπης, μετὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀνακωχῆς, ὅπως μὴ παρενοχλῶσιν ἀτόπως τὰς συνεδριάσεις τῆς Εἰρήνης.

Προφανῶς ἕνεκα τῆς αὐτῆς αἰτίας, ὑπέβαλε ὑπὸ εἰδικὴν λογοκρισίαν τὰ ἀνακοινωθέντα τοῦ Ἀμερικανικοῦ τύπου ἐκ φόβου μήπως διεφωτίζοντο οἱ Γάλλοι, Ἀγγλοὶ καὶ Ἰταλοὶ διπλωμάται ἐπὶ τῶν ἀληθινῶν αἰσθημάτων τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τῶν ἀντιπάλων τοῦ κ. Οὐίλσον, ὑπάρχουν καὶ ἀδιάλλακται τινές, οἵτινες τὸν κρῖνουν μεθ' ὑπερβαλλούσης αὐστηρότητος.

Οὕτω, δημοσιόγραφος λίαν γνωστός, ὁ συνταγματάρχης Wattersson, χαρακτηρίζει τὸν Πρόεδρον ὡς «μάστιγα τιμωρὸν τῶν Ἑθν. ἁμαρτημάτων τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ». Κατ' αὐτὸν ὁ κ. Οὐίλσον δὲν ἔχει ἄλλην ἀποστολὴν εἰμὴ νὰ προκαλῆ τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ἀταξίαν, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἐμφανίζεται. Πολλάκις τὸν παρομοίασαν ὡς «Διδάσκαλον Ἀγροτικοῦ Σχολείου, πεισμονα καὶ ἐπαρθέντα ἀπὸ ἀνέλπιστον κληρονομίαν». Εἰς δὲ ἐκ τῶν πλέον του φανατικῶν ἐχθρῶν ἔγραψεν ὅτι «Γόνος φυλῆς φανατικῶν μοναχῶν καὶ ἀγροίκων παιδαγωγῶν, τὸ λίαν σύνηθές του πνεῦμα παρεξέκλινε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἰσχυρᾶς δόσεως πνευματικῆς ἀσκήσεως, ὅταν δὲ ἠνδρώθη μετεβλήθη εἰς ἐπικίνδυνον τυχοδιώκτην τῆς σκέψεως».

Ἀναφέρομεν τὰς ἐπιθέσεις ταύτας, χάριν περιεργείας, ἀλλὰ, καλῆ τῇ πίστει, χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ προχωρήσωμεν περαιτέρω, ἢ στάσις τοῦ κ. Προέδρου ἐπαναφέρει εἰς τὴν μνήμην τὸν μῦθον τοῦ Βατράχου ὅταν εἶδε τὸν Βοῦν.

Ὁ Πρόεδρος εἰς τὴν θέαν τῶν ἀνακτόρων τῶν Βερσαλλιῶν ἐθαμβιώθη ἰσως ἀπὸ τὸ ὄραμα τοῦ Μεγάλου Βασιλέως ὅστις ἔλεγε, «Τὸ Κρῆτος εἶμαι ἐγώ!»

Ἐὰν ὁ κ. Οὐίλσον ἔσχε αὐτὰς τὰς παρακρούσεις, ὁ λαὸς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν μέλλει νὰ τὸν ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς πλάνης του!

ΕΝ ΒΛΕΜΜΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΑΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ

Ίδωμεν καὶ διὰ παραδειγματικῶν κατὰ πόσον ἐπιτυγχάνεται ἐν τῇ πρακτικῇ ἐφαρμογῇ, ὁ διὰ τοῦ Νόμου ἐπιδικώμενος σκοπός. Πρὸς τοῦτο ἄς λάβωμεν πρῶτον, φορολογούμενον ἔχοντα συνολικὴν καθαρὴν πρόσοδον, μετὰ τὰς φορολογικὰς τοῦ νόμου ἐκπτώσεις, τοῦ ἐλαχίστου ὀρίου συντηρήσεως καὶ τῶν αἰσθητικῶν βαρῶν, δρ. 5 χιλ., καὶ ἐξετάσωμεν διαδοχικῶς ὅπως ἀναλυτικῶν φόρον ἀφείλει γὰρ πληρώσει, ἀναλόγως τῆς πηγῆς, ἐξ ἧς θὰ ἦνται τυχόν τὴν πρόσοδον αὐτῆν. Ἐξετάσωμεν δὲ μόνον τὸν ἀναλυτικόν, καθ' ὅσον ὁ συνολικὸς θὰ εἴνε πόντοις ὁ αὐτός, ἦτοι (δρ. 5.000 — 3.000 = 2.000, ὡς φορολογεῖται κατὰ τὸν Νόμον μόνον τὰ 25 ο)ο μὲν φορολογικὸν συντελεστὴν 8 ο)ο δραχ. 25, ἀδιαφόρος τῆς πηγῆς.

Πρώτη περίπτωση : Ἐάν ἡ πρόσοδος αὐτῆ τῶν 5 χιλ. δραχ. προέρχεται ἐξ οἰκοδομῶν, ὅποτε φορολογεῖται κατὰ τὸν Νόμον μόνον τὰ 87 1/2 ο)ο αὐτῆς ἦτοι δρ. 4.375, θ' ἀποδώσει φόρον μὲ τὸν φορολογικὸν συντελεστὴν 12 ο)ο, δραχ. 525.

Δευτέρα περίπτωση : Ἐάν ἡ αὐτὴ πρόσοδος ἀντλήται ἐκ κινητῶν ἀξιών, φορολογεῖται ὁλόκληρος ἀποδίδουσα μὲ τὸν συντελεστὴν 8 ο)ο, δρ. 400, ἦτοι κατὰ 125 δρ. ἐπὶ ἔλαττον τῆς πρώτης περιπτώσεως. Ἡ διαφορά αὐτῆ οὐδεμίαν καθ' ἡμᾶς τοῦλάχιστον, ἔχει δικαιολογίαν. Καθ' ὅσον κατ' ἀμφοτέραις τὰς περιπτώσεις καίτοι ἡ πρόσοδος προέρχεται ἐκ καθαροῦ κεφαλαίου, ἀνευ συμμετέχουσος τῆς ἐργασίας. Διαβιβασμένης μάλιστα ἐπ' ὄψιν τῆς σημερινῆς οἰκοδομικῆς κρίσεως, εἴαν διάκρισις τις ἦτο ἀναγκαία, θὰ ἔδει μᾶλλον γὰρ γίνη, ὡς παρατηρήσαμεν καὶ ἀνωτέρω, ἢ τὸ τῶν οἰκοδομῶν καὶ οἴχι κατ' αὐτῶν.

Τρίτη περίπτωση : Ἐάν πηγάζη ἐκ μισθώσεως γαιῶν, ὅποτε φορολογεῖται κατὰ τὸν Νόμον μόνον τὰ 50 ο)ο αὐτῆς, ἦτοι δραχ. 2.500, θ' ἀποδώσει φόρον μὲ τὸν νόμιμον συντελεστὴν 10 ο)ο, δρ. 250, ἦτοι ἐπὶ ἔλαττον κατὰ 275 δρ. τῆς α' περιπτώσεως καὶ κατὰ 150 τῆς β'. Καὶ τὴν διάκρισιν τῆς κατηγορίας ταύτης, ἧς ἡ πρόσοδος ἀφαιρῶν ἐπίσης ἔχει τὸ καθαρὸν κεφάλαιον, ἀνευ παρεμβολῆς ἐργασίας πινός, ἀδυνατούμεν γὰρ ἐννοήσωμεν. Ἡ καταβολὴ ἐπομένως ὑπερδικασίου φόρου κατὰ τὴν α' περίπτωσιν, εἴνε ὅπως ἀδικαιολόγητος. Τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον πρωτεύων σκοπὸς τοῦ Νόμου εἴνε ὁ καθορισμὸς τῆς φορολογικῆς ἀντοχῆς τῶν πολιτῶν, καὶ ἡ κατὰ ταύτην δικαιοτέρα κατανομὴ τῶν βαρῶν.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 418.

Πρόσοδοι δὲ ἔχουσαι τὴν αὐτὴν περίπου πηγὴν, δὲν εἴνε δυνατὸν γὰρ παρεῖναι τῶν προσοδούχων διάφορον βαθμὸν οικονομικῆς ἀντοχῆς.

Τετάρτη περίπτωση : Ἐάν ἡ αὐτὴ πρόσοδος ἀπορρέη ἐκ βιομηχανικῶν ἢ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ὅποτε φορολογεῖται ἐπίσης μόνον τὰ 50 ο)ο αὐτῆς, ἀποδίδει φόρον, μὲ τὸν συντελεστὴν 6 ο)ο, δρ. 150, ἦτοι ἐπὶ ἔλαττον κατὰ 375 δρ. τῆς α' περιπτώσεως, κατὰ 250 τῆς β', καὶ κατὰ 100 τῆς γ' περιπτώσεως.

Τὸ ὅτι αἱ πρόσοδοι τῆς κατηγορίας ταύτης, (ὡς καὶ τῆς ἐπομένης), εἴνε γὰρ φορολογεῖται ἐλαφρύτερον τῶν προηγουμένων, δὲν δύναται γὰρ ὑπάρχει ἀντίρρησης. Διότι ἡ πρόσοδος τῆς κατηγορίας ταύτης προέρχεται ἐξ ἐργασίας, ἴστω καὶ ἐν συμμετείξει μετὰ τοῦ κεφαλαίου, ἐνῶ εἰς τὰς προηγουμένας περιπτώσεις ἡ πρόσοδος ἀντλεῖται ἐκ μόνου τοῦ κεφαλαίου, ἀνευ προσωπικῆς ἐργασίας τοῦ προσοδούχου. Ἐξηγήσαμεν δ' ἀνωτέρω τοὺς λόγους δι' οὓς αἱ τελευταῖαι αὐταὶ πρόσοδοι δέον γὰρ πλήττονται ἐλαφρύτερον.

Πέμπτη περίπτωση : Ἐάν ἀναβλύζη ἐκ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁ φόρος εἴνε ὁ αὐτός, οἷος καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ περιπτώσει. Ἡ ἀφομοίωσις τῶν δύο τελευταίων περιπτώσεων, εἴνε βεβαίως ὀρθὴ ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως. Διότι κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ πρόσοδος εἴνε σήμεριος, καθ' ὅ ἀπορρέουσα ἐκ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, καὶ κατ' ἀκολοιούσαν θὰ ἦτο θεωρητικῶς ἀδικαιολόγητος διάκρισις τις μετὰ αὐτῶν. Ἐάν ὅμως λάβωμεν ἐπ' ὄψιν, ὅτι ἐν τῇ πρακτικῇ ὁ ἔμπορος καὶ ὁ βιομηχανὸς μεταξὺ τῶν γενικῶν δαπανῶν τῆς παραγωγῆς τῶν προϊόντων τὸν ὀλολογίζουσι καὶ τοὺς καταβαλλομένους φόρους, οὓς εὐχερῶς ἐπιρροῦνται, ἐκτός εἰς ὅπως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἐπὶ τῶν καταναλωτῶν, πράγμα τὸ ὅποσον δὲν δύναται γὰρ γίνη ἐν ταῖς γεωργικαῖς ἐπιχειρήσεσι, βλέπομεν ὅτι διαπρόττεται ἀδικία τις εἰς βάρος τῶν γεωργῶν.

Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ ἐνασχόλησις τοῦ ἐμπόρου καὶ τοῦ βιομηχανοῦ ἐνέχει αὐτὸ ἐλευστικόν, ἐνῶ ἡ τοῦ γεωργοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ κτηνοτρόφου, εἴνε συνήθως ἀχαρῆς. Διάκρισις τις ἐπομένως μεταξὺ ἐμπόρων καὶ βιομηχανῶν ἀφ' ἑνός, καὶ γεωργῶν, ἀφ' ἑτέρου, εἴνε οὐκ ἀδύνατος τοὺς δευτέρους, θὰ ἦτο πλέον ἢ δεδικαιολογημένη. Τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον οἱ πρῶτοι ἔχουσι καὶ μείζονα τὴν ἐπιτηδεύματα καὶ εὐκολίαν εἰς τὸ ἀποκρῦπτειν μέρος τῶν κερδῶν των.

Ἐκτὴ περίπτωση : Ἐάν ἡ πρόσοδος τῶν 5 χιλ. δρ. λαμβάνηται ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ὅποτε φορολογεῖται, τοῦ μὲν πρώτου τμήματος ἐκ δρ. 4.800, τὰ 50 ο)ο, ἦτοι δρ. 2.400, τοῦ δὲ δευτέρου ἐκ δρ. 200 τὰ 75 ο)ο ἢ δρ. 150, ἦτοι φορολογητέα ἐν ὅλῳ πρόσοδος εἴνε 2.550, ἀποδίδει φόρον μὲ τὸν συντελεστὴν 4 ο)ο, δρ. 102, ἦτοι ἐπὶ ἔλαττον τῆς μὲν α' περιπτώσεως κατὰ 423 δραχ., τῆς β', κατὰ 298, τῆς γ', κατὰ 148, τῆς δὲ δ', καὶ ἐ. κατὰ 48 δρ.

Αἱ ἐπὶ ἔλαττον διαφοραὶ τῆς κατηγορίας ταύτης, ὡς πρὸς πάσας τὰς προηγουμένας, εἴνε βεβαίως ἐπαρκῶς δικαιολογημέναι, καθ' ὅσον αἱ πρόσοδοι ταύτης προέρχονται ἐκ μόνης τῆς ἐργασίας, ἀνευ συμμετοχῆς τινος τοῦ κεφαλαίου, αἱ ἐκ τοῦ ὁποίου πρόσοδοι, δέον, δι' οὓς λόγους ἀνεπίψυξαιμεν ἤδη, γὰρ πλήττονται βαρύτερον.

Ἐβδόμη περίπτωση: Ἐάν τέλος εἶνε ὁμοιβή ἐλευθερίου ἐπαγγέλματος, ὅποτε φορολογοῦνται μόνον τὰ 50 ο)ο ἤτοι 2.500 δρ., ἀποδίδει φόρον μὲ τὸν συντελεστὴν 4 ο)ο, δρ. 100, ἤτοι ἐπὶ ἐλαττον τῆς προηγουμένης περιπτώσεως κατὰ δρ. 2, ἐνῶ οὐδεμία τοιαύτη διαφορά δικαιολογεῖται, ἐφ' ὅσον κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας πρόκειται περὶ προσόδου ἐξ ἐργασίας μόνον προερχομένης. Ἐάν μάλιστα εἶδει γὰ γείνη διάκρισις τις, ἢ δ' εἶδει γὰ γείνη ἢ προτίμησις, ὑπὲρ τῆς σ' κατηγορίας, ἢς αἱ πρόσοδοι ἐμφανεῖς τοῖς πᾶσι, δὲν δύνανται ν' ἀποκαλυφθῶσιν, ὑπερ δὲν συμβαίνει ἐπὶ τῶν προσόδων τῆς ζ' κατηγορίας, αἱ ὅποια δυσχερέστερα δύνανται ν' ἀποκαλυφθῶσιν.

Ἐπεκτείνουμεν γῶν τὴν ἔρευναν ἡμῶν καὶ ἄνω τῶν 5 χιλιάδων δραχ., ἤτοι ὡς λάβομεν καθαρὰν πρόσοδον 10 χιλιάδας δραχμῶν. Ἡ πρόσοδος αὕτη κατὰ μὲν τὴν α' περίπτωσιν θ' ἀποδώσῃ φόρον 1200, καθ' ὅσον, ὡς ὑπερβαίνουσα τὰς 7.200 δρ., θὰ φορολογηθῇ ὁλόκληρος. Κατὰ δὲ τὴν β'. 800 δρ., ὡς ὑποκειμένη ὁλόκληρος εἰς τὴν φορολογίαν, κατὰ τὴν γ'. 625, (τοῦ α', τμήματος μέχρι 5 χιλ. δρ. φορολογεῖται μόνον τὸ ἡμισυ, τοῦ β'. τμήματος, ἀπὸ 5—10 χιλ., τὰ 75 ο)ο, ἤτοι θὰ φορολογηθῶσι μόνον 6.250 δρ. πρὸς 10 ο)ο), κατὰ τὴν δ'. καὶ ε'. 375 (φορολογοῦνται μόνον τὰ κατὰ τὴν γ'. περίπτωσιν τμήματα, ἤτοι δρ. 6.250 πρὸς 6 ο)ο), κατὰ τὴν στ' 252,40, (τοῦ α'. τμήματος μέχρι 4.800 φορολογεῖται μόνον τὸ ἡμισυ, τοῦ β'. τμήματος ἀπὸ 4.800—9.960 τὰ 75 ο)ο, καὶ τοῦ γ' τμήματος, ἤτοι τὰ ἄνω τῶν 9.960 δρ. ποσὰ φορολογοῦνται ὁλόκληρα ἤτοι θὰ φορολογηθῇ πᾶσιν 6.310 πρὸς 4 ο)ο), καὶ κατὰ τὴν ζ'. 250 δρ., καὶ ὅσον φορολογοῦνται μόνον τὰ τμήματα τῆς γ' περίπτωσης, ἤτοι πᾶσιν 6,250 πρὸς 4 ο)ο. Ἐάν εἰς τοὺς ἀναλυτικὸς τούτους φόρους προσθέσωμεν καὶ τὸν συντελεστὴν, ἐκ δραχ. 112,50 (φορολογητέα πρόσοδος 10,000—3000=7000, ὡν τοῦ μὲν α'. τμήματος μέχρι 5 χιλ. φορολογοῦνται μόνον τὰ 25 ο)ο ἤτοι δρ. 1250, τοῦ δὲ β'. ἀπὸ 5—7000, τὸ ἡμισυ ἤτοι 1000, ἢ ἐν ὅλῳ φορολογητέα πρόσοδος 2250 μὲ συντελεστὴν 5 ο)ο), ἔχομεν σύνολον φόρου κατὰ μὲν τὴν α'. περίπτωσιν δρ. 1312,50 κατὰ τὴν β' 912,50, κατὰ τὴν γ'. 737,50, κατὰ τὴν δ' καὶ ε' 487,50 κατὰ τὴν στ' 364,90 καὶ κατὰ τὴν ζ'. 362,50 δρ.

Ἐάν λάβομεν καθαρὰν πρόσοδον 20 χιλ. δρ., θὰ ἔχομεν φόρον κατὰ μὲν τὴν α'. περίπτωσιν 2400 δρ., καὶ δὲ τὴν β'. 1620, κατὰ τὴν γ'. 1625, καθ' ὅσον ὁλόκληρος ἢ ὑπερῖνω τῶν 10 χιλ. δρ. φορολογεῖται, κατὰ τὴν δ'. καὶ ε'. 975, διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον. κατὰ τὴν στ' 652,40, καὶ κατὰ τὴν ζ'. 650 δρ.

Ὁ συντελεστὴς φόρος κατὰ τὴν νέαν ταύτην περίπτωσιν εἶνε διὰ πᾶσας τὰς κατηγορίας 687,50 δρ. Καθ' ὅσον φορολογητέα πρόσοδος εἶνε ὁλόκληρος, ὡς ὑπερτέρα τῶν 12,000 δρ., ἀλλὰ τοῦ μὲν α'. τμήματος μέχρι 5 χιλ. δρ. φορολογοῦνται μόνον 1250 δρ., τοῦ β'. τμήματος ἀπὸ 5—10 χιλ. τὸ ἡμισυ, ἤτοι 2500, καὶ τὸ ὑπερῖνω τῶν 10 χιλ. ἤτοι 10 χιλ. ὁλόκληρον, ἄρα φορολογητέα πρόσοδος εἶνε 13.750.

Τὰ πορίσματα τῶν νέων τούτων ἐρευνῶν εἶνε τὰ ἐπόμενα :

α.) Ὅσον ἀυξάνεται ἡ πρόσοδος, τοσοῦτο ἀσυμμέτρως μεγεθύνεται καὶ ἡ διαφορά τοῦ ἐπιβαλλομένου φόρου εἰς τὰς τρεῖς πρώτας ἰδίως κατηγορίας. Οὕτω λ. γ. διπλασιαζομένης τῆς προσόδου, ἐν μὲν τῇ α'. περιπτώσει, διπλασιαζεται ἀκριβῶς καὶ ὁ φόρος, ἐν δὲ τῇ β'. γίνεται ὀλίγον τι ὑπέρτερος τοῦ διπλασίου, ἐνῶ ἐν τῇ γ'. σχεδὸν τριπλασιαζεται.

β.) Ἐπὶ καθαρᾶς προσόδου 5 χιλ. καὶ 10 χιλ. δρ., ὁ φόρος τῆς γ' περίπτωσης εἶνε ὑπερδιπλάσιος τῆς α., ἐνῶ ἐπὶ προσόδου 20 χιλ. δρ., ἡ διαφορά αὕτη εἶνε πολὺ ἐλάσσων τοῦ διπλασίου. Ἦτοι ἐνῶ κατὰ τὰς δύο πρώτας περιπτώσεις ἡ διαφορά εἶνε πλεόν τῶν 100 ο)ο, κατὰ τὴν τελευταίαν μόλις εἶνε 50 ο)ο. Πᾶσαι δ' αἱ διαφοραὶ αὗται οὐδένα ἔχουσαι λόγον, ἀποδεικνύουσι τὸ ἀμελέτητον τοῦ Νόμου. Διότι ἐάν υποθέσωμεν ὅτι ἐσκόπει γὰ εὐνοήσῃ κατηγορίαν τινὰ προσόδων, ὃν σκοπὸν ἡμεῖς δὲν διαβλέπωμεν, ἐφ' ὅσον πᾶσαι αὗται πηγὴν ἔχουσι μόνον τὸ κεφάλαιον, ἢ εὐνοία αὕτη εἶδει γὰ βαλῆναι παράλληλος καὶ σύμμετρος πρὸς τὴν αὔξησην τῶν προσόδων, χωρὶς γὰ παρουσιάζῃ τὰς παρατηρηθείσας δυσαναλόγους διακυμάνσεις.

γ.) Ἐν τῇ φορολογίᾳ τῆς καθαρᾶς προσόδου ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, παρατηροῦμεν σπουδαίαν διαφοράν καταβαλλομένου φόρου, μηδαμῶς δικαιολογημένην, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὕτω λ. γ. ἰδιώτης ἐπιχειρηματίας φορολογεῖται πολὺ ἐπαχθέστερον ὁμορρυθμίου ἐταιρίας πραγματοποιήσεως τὰ αὐτὰ κέρδη, καὶ αὕτη πάλιν πολὺ βαρύτερον ἄνωνύμου ἐταιρίας.

Ἐπὶ πραγματικῆς κέρδων 160 χιλ. δρ. ἐπὶ παραδείγματι, ὁ μὲν ἰδιώτης ἐπιχειρηματίας θὰ καταβάλλῃ 20.934 δρ. ἢ ὁμόρρυθμος ἐταιρία ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐταίρων περὶ τὰς 14—16 χιλ. δρ., ἤτοι κατὰ 50 ο)ο πρὸς τὸ ὀλιγότερον, καὶ ἡ ἄνωνυμος ἐταιρία, ἀναλόγως ἐπίσης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετόχων τῆς, περὶ τὰς 10—14 χιλ. δρ.

δ.) Εἰς τὰς δύο τελευταίας κατηγορίας ἐξακολουθεῖ μὲν ἡ πρὸς ἀλλήλας μικρά, ἀλλ' ἀδυναμιολόγητος, διαφορά τοῦ φόρου, παρατηροῦμεν ὅμως, ὅτι ἐνῶ ἐπὶ προσόδου 5 χιλ. δρ. ὁ φόρος εἶνε 100 δρ., ἐπὶ προσόδου 20 χιλ. ὁ φόρος ἀνέρχεται εἰς 650 ἤτοι τετραπλασιαζομένης τῆς προσόδου, ὁ φόρος ὑπερδιπλασιαζεται. Τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς φαινόμενον παρατηροῦμεν καὶ ὡς πρὸς τὰς δύο μεσαίας κατηγορίας, ὃν αἱ πρόσοδοι, ἀνεξαρτήτως τοῦ πᾶσιν αὐτῶν, ἀποδίδουσι πάντοτε τὸν αὐτὸν φόρον.

Καὶ ἀνεπιθύμητον βεβαίως ἄνωτέρω ὅτι, ὡς μεγεθύνεται ἡ πρόσοδος τόσο ἐνισχύεται ἡ φορολογικὴ ἀντοχὴ τοῦ προσοδούχου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δέον γὰ βαρύνεται, οὐχὶ ἀναλογικῶς, ἀλλὰ προοδευτικῶς, ἐπαχθέστερον, ἀλλὰ τοῦτο εἶδει ἢ γὰ συμβαίνει ὁμοιομόρφως πως, διὰ πᾶσας τὰς πρόσόδους ἢ γὰ ἐπιδειχθῆ εὐνοία τις, ὅπερ εἶνε τὸ ὀλιγότερον, ὑπὲρ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας προσόδων. Ἐνῶ δὲ φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ Νόμος τοιοῦτον ἐπιδίωκεν σκοπὸν, κατέληξεν εἰς τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἀποτελεσματικῶς ἐξουδετερώσων οὕτω βαθμηδὸν τὴν ὑπὲρ τῶν τελευταίων τούτων προσόδων ἐπιδιωκομένην εὐνοίαν. Διότι ἐνῶ παρατηροῦμεν, ὅτι εἰς τὰς ἐκ κεφαλαίων πρόσόδους διπλασιαζομένας τυχὸν ἢ τριπλασιαζομένας, μόλις

διπλασιάζεται ή τριπλασιάζεται και ό φόρος, εις τας έξ εργασίας ταιού-
τας, τετραπλασιαζόμενας, ό φόρος υπερεξαπλασιάζεται.

ε.) Αί υπερίνω των 10 χιλ. δραχ. πρόσοδοι, ή και μόνον των 7,200, προκειμένου περί των έξ οικοδομών προσόδων, εις ούδεμίαν υποκείμεναι πλέον διαβάθμειν, υποβάλλονται εις αύστηρως αναλογικήν φορολογίαν, εις ήν επίσης υποβάλλονται και αι εκ κινητών αξιών ταιούται, ανεξαρτήτως του ποσού τούτων. Μόνον επί του συμπληρωτικού φόρου, ό οποίος επίσης υποβάλλεται εις αύστηράν αναλογικήν φορολογίαν, διά τας από 10—100 χιλ. δρ. προσόδους, — εν τοις όροις δέ τούτοις περιλαμβάνονται αι συνήθεις παρ' ήμιν πρόσοδοι των εύπόρων —, παρατηρούμεν μίαν άνωφελή πλέον προσπάθειαν του νομοθέτου να πλήξη έντως έπαχθώς τας υπερίνω των 100 χιλ. δραχ. προσόδους με πρόσθετον φορολογικόν συντελεστήν 10 ο)ο. Η άφελής ύμους προσπάθεια του νομοθέτου, επαναλαμβάνομεν, ότι είνε σχεδόν ματαία, όσον και άν είνε λογική, διότι δέν πιστεύομεν ότι θα δυνηθή ν' άνεύρη προς φορολόγησιν πολλάς ταιούτας προσόδους παρ' ήμιν.

Η άνεπιλόγητος αύτη προοδευτική κλίμαξ ήν καίθερού ό Νόμος διά τας μέχρι 10 χιλ. δρ. τώ πολύ προσόδους, και ουχι διά πάσας, αλλά διά τινας μόνον κατηγορίας αυτών, τούταντίον δέ ή φορολογία των υπερβαίνουσών τας 10 χιλ. δρ. κατ' αύστηράν αναλογίαν, άφ' ής μικρά και άνώδυνος γίνεται παρέκκλισις διά τας ελάσσονας τω ποσώ τούτου προσόδους, ή όποία δίδει εις τώ ήμέτερον άμεσον φορολογικόν σύστημα, τήν εικόνα της αναλογικής μάλλον φορολογίας ή της προοδευτικής, ήν προϋτίθετο να δώση, δέν φρονούμεν ότι συντελεί εις τήν αναλόγως των φορολογικών δυνάμεων κατανομήν των βαρών, Διότι ως άνεπιτύχαμεν ήδη άνωτέρω, όσον μείζων είνε ή πρόσοδος, τόσον ολίγοτέρον κλισθητή είνε ή διά του φόρου απορρόφησις μέρους αυτης.

στ.) Επί της έξ οικοδομών καθαράς προσόδου αι κακοτέχνως γενόμεναι έκπτώσεις 12 1)2 ο)ο—37 1)2ο)ο, δίδουν λαβήν εις προφανείς άδικίας, αι όποια άδηλον πώς διέφυγον τήν προσοχήν του νομοθέτου, και περιεργον πώς δέν παρετηρήθησαν ακόμη κατά τήν εφαρμογήν, και δέν επεδιώχθη ή θεραπεία αυτών. Καί' όσον ένδέχεται φορολογούμενος έχων καθαράν πρόσοδον μείζονα του γείτονός του, να πληρώση τόσον φόρον, ώστε τώ απομένον αυτώ μετά τήν καταβολήν του φόρου υπόλοιπον προσόδου, να είνε ελάσσον του απομείναντος εις τόν μικροτέραν πρόσοδον έχοντα γείτονα, άντιστραφομένης αυτω παραδόξως της οικονομικής των δύο τούτων φορολογουμένων καταστάσεως, ήτοι του πρώ της καταβολής τού φόρου πλουσιώτερον γινόμενον μετά τήν καταβολήν πτωχοτέρου, και τώνάπαλις.

(άκολουθεί)

ΜΙΧΑΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Έπιστολή προς τώ «Μέλλον»

Φίλε κ. Σπυριώτη,

Τώ εις τώ τελευταίον τεύχος του «Μέλλοντος» δημοσιευθέν άρθρον ύμών επί του εργατικού ζητήματος, άν βεβαίως δέν λύει τώ ζήτημα, εν τούτοις είνε αξίον όπως προκαλέση τώ ένδιαφέρον επί θέματος όπερ άπασχολεί σήμερα τήν Ευρώπην όλόκληρον και τώ όποιον πρέπει έγκαίρως να μελετηθή εν Ελλάδι, πρό του άποκτήση τήν δεύτητα ήν έσχε τώτο ήδη άλλαχού.

Δέν έκπλήτσομαι διότι ό κ. Cide παρατηρεί ότι αι άπεργίαι διέπονται λεληθότως υπό τακτικής παρομοίας έκείνης του πολέμου. Εις τόν κοινωνικόν πόλεμον, όστις, ως ό πόλεμος των όπλων, είνε, νομίζω, και ούτος μία μορφή του άτελευτήτου άγώνος διά τήν ζωήν (struggle for life), καταφεύγει τις εις άλλα μέσα, τήν ένάσκησιν δηλαδή της βίας, προς συνέχισιν της πολιτικής της ειρήνης, όσάκις αύτη δείκνυται άνίσχυρος, συμφώνως προς τόν άριστοτεχνικόν όρισμόν του πολέμου παρ' του Clausewitz, όρισμόν εν πολλάκις ήδη επανέλαβον. Όταν δέ ένασκεΐται βία ολουδήποτε είδους, είτε υπό πολεμικήν μάχην, είτε υπό κοινωνικήν ή άλλην, αύτη μοιραίως ακολουθεί τούς κανόνας της πολεμικής τέχνης, ους συνήγαγεν ό άνθρωπος από τας δευτάτας άντιθέσεις συγκρινομένων βουλήσεων, ως συμβαίνει εν τώ πολέμω.

Άς μοι επιτραπή ήδη να παρατηρήσω ότι όπως ή επέμβασις των Διεθνών Δικαστηρίων της ειρήνης, ότινα ώνειροπόλησεν ό Bluntschli και επαγγέλλεται να πραγματοποιήση ή Κοινωνία των Έθνών, είνε, κατά τήν γνώμην των πλειστων, προωρισμένη να άποδής άκαρπος, ούτω και πάσα επέμβασις του Κράτους εις τας μεταξύ εργατών και εργοδοτών διαφοράς, υπό μορφήν διαιτητικήν ή συμβιβαστικήν, είνε, νομίζω, καταδικασμένη εις άποτυχίαν, τώτο τούλάχιστον διδάσκει ή μέχρι τούδε κτηθεΐσα πείρα εκ της εφαρμογής ταιούτων θεσμών άλλαχού.

Αίτια τούτου είνε, κατ' έμήν γνώμην, ότι ή επέμβασις αύτη είτε εις τας διεθνείς διαφοράς είτε εις τας εργατικής φύσεως δέν γίνεται καθ' όν χρόνον αι διαφοραι αύται εύρισκονται εις τώ στάδιον της κησείως, καθ' όν χρόνον ή ειρηνική πολιτική ένασκεΐται έκαστέρωθεν, αλλά εις τώ δεύτερον όταν πλέον έχη έδραιωθή ή πειποθησις επί τώ

άνισχυρον τῆς εἰρηνικῆς πολιτικῆς καὶ ἐπὶ τὴν ἀνάγκην τῆς συνεχι-
σεως τῆς πολιτικῆς δι' ἄλλων μέσων, τοῦ πολέμου ἢ τῆς ἀπεργίας.
Πάντοτε εἰς τὸν ἀγῶνα εἶνε δύσκολον νὰ ἐπιτύχη τις διὰ νέου πηδή-
ματος ἐκεῖθεν ὅθεν προηγουμένως ἀπέτυχεν. Ὅπως εἰς τὴν Κοινωνίαν
τῶν Ἑθνῶν θὰ ἀποβῆ πιθανώτατα ἀδύνατον νὰ καταστήσῃ ἀποτελε-
σματικὴν τὴν ἐπέμβασίν τῆς πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ πολέμου, ἔταν αὕτη
λάβῃ χώραν εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο στάδιον τῆς χρήσεως τῶν ἄλλων
μέσων, οὕτω καὶ εἰς τὸ Κράτος θεωρητικῇ μόνον οὐχὶ δὲ καὶ ἀποτελε-
σματικῇ θὰ καταστῆ πᾶσα ἐπέμβασις του κατὰ τὰς ἀπεργίας, ἀφοῦ ἡ
ἀνάγκη αὐτῶν ἤθελε πλέον καταστῆ ἐκδηλος. Πράγματι, θεωρουμένης
τῆς περιπτώσεως ἐκείνης καθ' ἣν τὰ μεγάλα πάνοπλα ἔθνη πρόκειται
νὰ κατέλθουν πλέον εἰς τὸν ἀγῶνα, περιπτώσεως πρωτίστως ἑνδιαφε-
ρούσης, τίς εἶνε ἐκεῖνος ὅστις ἀπομένει, ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην δύνα-
μιν ἵνα ἐπιβάλλῃ τὸ δίκαιον; Παρομοίως καὶ τὸ Κράτος, ὅπερ προέρ-
χεται μάλιστα σήμερον ἀπὸ τὴν δεδηλωμένην θέλησιν τῶν πολλῶν,
δηλαδὴ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐπ' αὐτῆς στηρίζει πᾶσαν δύναμιν του ἐπιβο-
λῆς, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιβάλλῃ τοῦτο τὴν θέλησιν τῶν ὀλίγων,
οἵτινες εἶνε οἱ ἐργοδοτοὶ ἐπὶ ἐκείνων τῶν πολλῶν, οἵτινες εἶνε οἱ ἐργά-
ται, ὅσονδήποτε δίκαια καὶ ἀν' ἡ αὕτη, καὶ πῶς ὁρᾷ γε θὰ δύναται
νὰ θεωρηθῆ γνήσιος παραγωγὸς τῆς λαϊκῆς θελήσεως τοιοῦτο Κράτος;

Εἶμαι ἀκραδάντως πεπεισμένος ὅτι μίαν μόνον μορφήν ἐπεμβάσεως
τόσον εἰς τὰς διεθνεῖς διαφορὰς ὅσον καὶ εἰς ἐκείνας τῆς ἐργατικῆς
φύσεως δύναται νὰ ἀποβῆ πράγματι τελεσφόρος, καὶ αὕτη εἶναι ἡ
προληπτικὴ. Καὶ ὅπως αἰσθάνομαι ὅτι ὑπάρχει τελεσφόρος προληπτικὴ
ἐπέμβασις εἰς τὰς μεταξὺ τῶν Ἑθνῶν διαφορὰς, χωρὶς νὰ δύναται
ἤδη νὰ καθορίσῃ ἀκριδῶς τὴν μορφήν τῆς, οὕτω νομίζω πεποιθότως
ὅτι ὑπῆρχε ἀποτελεσματικὴ μορφή ἐπεμβάσεως εἰς τὰ ἐργατικὰ ζητή-
ματα, τοιαύτη δ' εἶνε ἐκείνη ἣτις θὰ ἐστηρίζετο εἰς νομοθετικὴν πρό-
ληπτικὴν μέριμναν, θὰ ἐνασκέιτο δὲ διὰ τῆς δικαστικῆς ἁδοῦ. Ὅπως
ἐπέλθῃ διακανονισμὸς τις εἰς τὰς σχέσεις ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ἀνε-
κτῆ παρ' ἀμφοτέρων πρέπει οὗτος νὰ ἐνασκέιται παρὰ ἀρχῆς ἀνωτέ-
ρας ἠθικῆς περιωπῆς ἢ τὸ Κράτος τὸ ὅποιον παρίσταται προσφυῆς
μᾶλλον εἰς τὴν ὀργάνωσιν βίας ἢ εἰς τὴν ἀμερόληπτον ἀντίληψιν,
ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ τοῦτο θιγόμενον διὰ τῶν ἀπεργιῶν οὐσιωδῶς, παρί-
σταται κατὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τούτων ὡς παρεμβαίνων διά-
δικος ἢ ὡς ἀμερόληπτος ἀνιδιοτελῆς κριτής. Οὐδὲ ὑπῆρξε ποτὲ οὔτε
μέλλει νὰ ὑπάρξῃ καταστατικὸς χάρτης μὴ ἀναγνωρίζων τὴν ἀναμ-
φισβήτητον ἀρμοδιότητα τῆς Δικαιοσύνης πρὸς ἐπίλυσιν τῶν παντὸς
εἶδους διαφορῶν.

Συμφώνως πρὸς θεμελιώδη ἀρχὴν πάσης κοινωνίας, ἀνεξαρτήτως
τῆς μορφῆς ἣν ἑκασταχοῦ προσλαμβάνει τὸ Κράτος, εἰς τὴν Δικαιο-

σύνην ἀπόκειται ἡ ἐπίλυσις πασῶν τῶν διαφορῶν, αἵτινες προέρχον-
ται ἐκ συμβάσεων καὶ συμφωνιῶν τεθειμένων ἤδη, ἀρκεῖ αὐταὶ νὰ
ῶσιν ἠθικαί. Καὶ τὰς διαφορὰς ταύτας ἐπιλύει ὑποχρεωτικῶς. Εἰδι-
κὸν νομοθετικὸν μέτρον, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἔθνους θὰ εἶδει ἀπα-
ραιτήτως νὰ ἔχωσιν ἴσην φωνὴν ἐργάται καὶ ἐργοδοτοὶ, θὰ καθώριζε
τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα πρέπει νὰ ἔχη σύμβασίς τις μεταξὺ ἐργα-
τῶν καὶ ἐργοδοτῶν ὅπως εἶνε ἠθικὴ δι' ἀμφοτέρους (ἄνωτερον καὶ κα-
τώτερον ἔριον ἐργασίμων ἰσῶν, ὑγιεινὰ συνθῆκαι ἐργασίας, ἐλάχιστον
ἡμερομισθίον ἐκ τοῦ ἐλάχιστου συντηρήσεως, ἀπεργίαι, ποινικὴ καὶ
πολιτικὴ καταδίωξις, κλπ.). Μόνον εἰς τὰς ἐργατικὰς σχέσεις αἵτινες
θὰ ἐστηρίζοντο εἰς τοιαύτας συμβάσεις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέμβῃ ἡ Δι-
καιοσύνη καὶ οὐχὶ τὸ Κράτος, καθ' ἣν τρόπον ἐπεμβαίνει αὕτη ὁσῶ-
κις ἀθετεῖται σίμησας τις, προσεπικαλουμένη ἴσως καὶ τὴν βοήθειαν
ἐμπειροτεχνῶν. Ἐπίσης θὰ εἶνε ἔργον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας νὰ
κρίνῃ κατὰ πόσον διὰ λόγους δημοσίας ὠφελείας θὰ παρίστατο ἀνάγκη
ὅπως δι' ὀρισμένης φύσεως ἐργασίας, τοιαύτη σύμβασίς θὰ ἦτο ὀπω-
δήποτε ἀπαρτίτως, χωρὶς ὁμῶς νὰ παραβλάπτεται, ἐφ' ὅσον δυνα-
τὸν ἡ ἐλευθερία τῆς βιομηχανίας, συμφώνως πρὸς τὴν ἀνεγνωρισμέ-
νην ἤδη παγκόσμιως τοιαύτην ἀνάγκην. Καὶ τότε ἐπὶ πάσης ἐργα-
τικῆς σχέσεως στηριζομένης εἰς τοιαύτην προηγουμένην προληπτικὴν
σύμβασιν μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδοτοῦ, θὰ εἶχε κατὰ θετον νόμον
ἀρμοδιότητα νὰ ἐπεμβαλῇ ἡ Δικαιοσύνη, ἣτις θεωρεῖται ἀνωτέρα τοῦ
Κράτους ἠθικῶς, καὶ τοῦτο κατὰ τρόπον τελειωτικὸν καὶ ὄντως ἀπο-
τελεσματικόν.

Ἰδὲνε ἀξιοπαρατήρητον ἐν τούτοις, ὅτι ἐνῶ πανταχοῦ ἐξάιρεται ἡ
ἀνάγκη τῆς προληπτικῆς ἐνεργείας εἰς τὰς ἐργατικὰς σχέσεις ἐν
τούταις τὰ ληφθέντα ἀλλαχοῦ καὶ τὰ ὑπὸ μελέτην πρὸς κανονισμὸν
τοῦ ἐργατικοῦ ζητήματος στεροῦνται τοῦ ἀληθινοῦ προληπτικοῦ χα-
ρακτηῆρος εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς ἀπεργίας, ἣτις δι' αὐτῶν
οὐδόλως ἀποκλείεται. Ἐὰ μέτρα ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὸ δεύτερον
στάδιον τοῦ κοινωνικοῦ ἀγῶνος, ἐκεῖνο καθ' ὃ ἔχει ἀστοχῆσῃ ἡ εἰρη-
νικὴ πολιτικὴ, ἐνδείκνυται δὲ ὡς ἀναπόφευκτος πλέον ἡ χρῆσις τῶν
ἄλλων μέσων, τῆς βίας. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρέπει ἀντὶ νὰ παρασκευά-
ζῃται ὅπως ἀντικρῶσῃ τὴν βίαν, μᾶλλον ὅπως ἀποσοδῆσῃ τὴν περλο-
δὸν τῆς ἐνασκήσεως αὐτῆς.

Λιατελῶ μετ' ἐξαιρέτου ὑπολήψεως
ΓΤΕΡΙΚΑΗΣ Δ. ΡΕΔΙΑΔΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1920-1921

Εξαιρετικῶς αἰ δηλώσεις ἐφέτος ἀντὶ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον θὰ δοθοῦν τὸν μῆνα Μάϊον.

Τί πρέπει λοιπὸν οἱ φορολογούμενοι νὰ κάμουν κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1920

1. Ὅσοι ἔχουν οἰκοδομὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ εἰσόδημα τοῦ πῆραν ἀπ' αὐτάς, κατὰ τὸ διάστημα 1 Ἀπριλλίου 1919 μέχρι 31 Μαρτίου 1920, εἴτε διότι τὰς ἐνοικίασαν, εἴτε διότι τὰς ἐχρησιμοποίησαν οἱ ἴδιοι, εἴτε τὸ ἴδιο μὲ ἐκεῖνο ποῦ ἐδήλωσαν πέρυσι, δὲν θὰ κάμουν ἐφέτος νέαν δήλωσιν διότι κατὰ τὸν νόμον ἀρκεῖ ἡ παλαιά. Νέαν δήλωσιν εἰς τὸν ἔφορον τῆς διαμονῆς των ἢ εἰς τὸν ἔφορον Ἀττικῆς, ἀν ὁ φορολογούμενος μένη εἰς τὸ ἐξωτερικόν, θὰ κάμουν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου 1920 μόνον ὅσοι, κατὰ τὸ ὡς ἄνω διάστημα, ἔκτισαν νέας οἰκοδομὰς καὶ ἐνοικίασαν αὐτάς μέχρι τῆς 31 Μαρτίου, ἢ ὅσοι ἀπὸ τὰς δηλωθείσας πέρυσι οἰκοδομὰς των, εἶχον καθαρὸν εἰσόδημα κατὰ 10 τοῖς ἑκατὸν μεγαλειότερον ἢ μικρότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ ἐδήλωσαν πέρυσι. Ὅσοι δὲ δὲν ἐνοικίασαν τὰς νέας οἰκοδομὰς των, ἀλλὰ ἐχρησιμοποίησαν αὐτάς οἱ ἴδιοι, τότε μόνον θὰ κάμουν δήλωσιν, ὅταν τὸ ὑποθετικὸν ἀπ' αὐτάς εἰσόδημα εἶναι ἄνω τῶν 600 δραχμῶν.

Ὁ φόρος καταβάλλεται εἰς τρεῖς ἰσας δόσεις, ἡ πρώτη μαζῆ με τὴν δήλωσιν ἢ, δι' ἐκείνους ποῦ δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ δηλώσουν, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου, ἡ δευτέρα ἐντὸς τοῦ Ἰουλίου καὶ ἡ τρίτη ἐντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου 1920.

2. Ὅσοι ἔχουν γαῖα (κτῆματα) εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς ἐνοικίασαν, θὰ κάμουν ἀναλόγως διὰ τὰ εἰσοδήματα ποῦ εἶχον ἀπὸ αὐτάς, κατὰ τὸ διάστημα 1 Ἀπριλλίου 1919 μέχρι 31 Μαρτίου 1920, τὸ ἴδιο θὰ κάμουν καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἔχουν εἰσοδήματα ἀπὸ οἰκοδομὰς.

3. Ὅσοι ἀσκοῦν ἐλευθέριον ἐπάγγελμα εἰς τὴν Ἑλ-

λάδα (ιατροί, ἀρχιτέκτονες, συμβολαιογράφοι, καλλιτέχναι κλπ.) θὰ κάμουν τὴν δήλωσιν των, εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἐφορον τῆς διαμονῆς των, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου καὶ θὰ συμπεριλάβουν εἰς αὐτὴν δλην τὴν καθαρὰν πρόσοδον ποῦ ἐπραγματοποίησαν ἀπὸ 1 Ἀπριλλίου 1919 μέχρι 31 Μαρτίου 1920.

Ὁ φόρος καταβάλλεται εἰς δύο ἰσας δόσεις, ἡ πρώτη μαζῆ με τὴν δήλωσιν ἢ δευτέρα ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1920.

4. Ὅσοι ἐπιτηδεύματα ἔχουν κέρδη ἀπὸ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε συντάσσουν εἴτε ὄχι ἰσολογισμὸν, (ἐμποροὶ, βιομήχανοι, ἐκμεταλλεῦόμενοι μεταλλεῖα ἢ λατομεῖα ἢ δάση, παραγγελιοδόχοι, μεσίται, ἀργυρομοιχοί, ἐργολάβοι, ἰδιοκτῆται πλοίων, προεξοφληταί, ζαχαροπλάσται, γαλακτοπῶλαι, καφφεπῶλαι, ζυθοπῶλαι, ξενοδόχοι, εἰνοπῶλαι, παντοπῶλαι, ἰχθυοπῶλαι, λαχανοπῶλαι, μικροπωληταί, βιοτέχναι, κουρεῖς, βιβλιοδέται, ἀμαξηλάται, πεταλωταί, γανωταί, κρεοπῶλαι, ἀρτοποιοὶ κλπ.) θὰ δώσουν τὴν δήλωσιν των ἐντὸς τοῦ Μαΐου 1920 εἰς τὸν Οἰκονομ. Ἐφορον τῆς περιφέρειας ἐν ἣ ἐδρεύουσιν καὶ θὰ συμπεριλάβουν εἰς αὐτὴν τὰ κέρδη τὰ ὅποια εἶχαν ἀπὸ διαχειρίσεις ποῦ ἔληξαν μέσα εἰς τὸ πεντάμηνον διάστημα 1 Σεπτεμβρίου 1919 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1919.

Ὁ φόρος καταβάλλεται εἰς δύο ἰσας δόσεις, ἡ μὲν πρώτη μαζῆ με τὴν δήλωσιν ἢ δὲ δευτέρα μέχρι τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1920.

Οἱ πράκτορες ἢ οἱ ἀντιπρόσωποι ἀλλοδαπῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων θὰ δώσουν τὰς δηλώσεις των καὶ διὰ τὰ ἰδικὰ των κέρδη καὶ διὰ τὰ κέρδη τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὸν Οἰκονομ. Ἐφορον τῆς περιφέρειας, ἐν ἣ ἐδρεύει τὸ Κεντρικὸν Ὑποκατάστημα ἢ Πρακτορεῖον, ἐπίσης ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου, οὗτοι ὅμως θὰ καταβάλλουν συγχρόνως ὁλόκληρον τὸν φόρον.

5. Διὰ τὰς ἀμοιβὰς ἀπὸ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν.

1. Ὅσοι ἐργοδοτοὶ ἀνησχόλησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των συστηματικῶς κατὰ τὸ ἐπτάμηνον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου μέχρι 31 Μαρτίου 1920 προσωπικὸν κατὰ μῆνα ἢ ἡμέραν ἀμειβόμενον καὶ παρεκράτησαν τὸν φόρον πρέπει νὰ δώσουν δήλωσιν εἰς τὸν Οἰκονομ. Ἐφορον τῆς περιφέρειας, ἐν ἣ ἐγένετο ἡ πληρωμὴ τῶν ἀμοιβῶν. Ὁ φόρος καταβάλλεται ὁλόκληρος μαζῆ με τὴν δήλωσιν.

2. Ὅσοι δὲ μισθωταί ἢ ἡμερομισθιοὶ (π. χ. κοσμηματογράφοι ἢ κτίσται κτλ. κτλ.) ἐργάζονται εἰς ἐργοδοτὰς οἱ ὅποιοι δὲν ἀπασχολοῦν συστηματικῶς προσωπικὸν πρέπει νὰ ὑποβάλουν οἱ ἴδιοι δήλωσιν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου, εἰς τὸν Οἶκον. Ἐφορον τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς των δι' ἕσας ἀμοιβῶν ἀπέκτησαν κατὰ τὸ ἐπτάμηνον διάστημα ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1919 μέχρι 31 Μαρτίου 1920 καὶ νὰ καταβάλουν μαζῆ με τὴν δήλωσιν ὁλόκληρον τὸν φόρον.

6. Όσοι έχουν εισοδήματα από κινητάς εν γένει αξίας. (Κλάσις α') όσοι έχουν εισοδήματα από τίτλους ήμεδαπούς εν γένει, ούτοι εις ουδεμίαν δήλωσιν υποχρεούνται, μόνον δὲ τὸ νομικὸν πρόσωπον ποῦ παρεκράτησε τὸν φόρον ἐπὶ τῶν μερισμάτων ἢ τοκομεριδίων ἢ ἑτερορῦθμων μεριδίων θέλει ἐπιδώσει δήλωσιν διὰ τὸν παρακρατηθέντα παρ' αὐτοῦ φόρον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ποῦ ὠρίσθη δι' ἐναρξίν τῆς ἐξαργυρώσεως τῶν μερισμάτων κτλ. εἰς τὸν οἰκονομικὸν Ἐφορον τῆς ἑδρας τῶν καὶ θέλει καταβάλλῃ δλόκληρον τὸν φόρον.

Κλάσις β'.) 1) **Όσοι μεσολαβοῦν διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐξαργύρωσιν μερισμάτων καὶ τοκομεριδίων ἀλλοδαπῶν ἢ όσοι εἰσπράττουσι εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τοιαῦτα διὰ λογαριασμὸν τρίτων, υποχρεοῦνται νὰ ἐπιδώσουν δήλωσιν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου, εἰς τὸν οἰκονομικὸν Ἐφορον τῆς περιφέρειας εἰς τὴν ὁποίαν ἐδρεύουσι, διὰ τὰ εισοδήματα τοῦ ἑννεαμήνου διαστήματος ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1919 μέχρι 31 Μαρτίου 1920, καὶ τῶν ἐποίων εισοδημάτων παρεκράτησαν κατὰ τὸν νόμον τὸν φόρον καὶ νὰ καταβάλλουν τοῦτον μαζῆ με τὴν δήλωσιν.**

2) **Όμοίως αὐτοὶ οἱ εἰσοδηματῆαι, οἱ ὁποῖοι πραγματοποιοῦν μερίσματα καὶ τοκομερίδια ἀλλοδαπὰ, διὰ μέσου ἄλλων προσώπων ἐν Ἑλλάδι εὐρισκομένων (ὅπως εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσηιν) ὡς καὶ όσοι, συμπληρώσαντες ἑξάμηνον διαμονὴν ἐν Ἑλλάδι, πραγματοποιοῦν τοιαῦτα, μόνον τῶν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἢ διὰ τρίτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εὐρισκομένων, υποχρεοῦνται νὰ ἐπιδώσουν καὶ αὐτοὶ ἀτομικὴν δήλωσιν κατὰ τὸν μῆνα Μαΐου καὶ διὰ εισοδήματα τοῦ αὐτοῦ ἑννεαμήνου διαστήματος, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ. Ἡ δήλωσις ἐπιδίδεται εἰς τὸν οἶκον. Ἐφορον τῆς περιφέρειας ἐνθα ἐδρεύει ὁ παρακρατήσας τὸν φόρον ἢ εἰς τὸν οἶκον. Ἐφορον τῆς διαμονῆς τοῦ φορολογουμένου, ἐὰν οὐδεὶς παρεκράτησε τὸν φόρον. Μαζῆ με τὴν δήλωσιν θὰ καταβάλλουν δλόκληρον τὸν ἀναλογοῦντα φόρον, ἐκτὸς ἐὰν ἔχη παρακρατηθῆ αὐτὸς ὅποτε ἐπισυνάπτεται εἰς τὴν δήλωσιν ἢ σχετικὴ ἀπόδειξις τοῦ παρακρατήσαντος.**

Κλάσις γ') **Όσοι πραγματοποιοῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τόκους ἀπὸ καταθέσεις ἢ δάνεια κλπ. (δηλαδὴ τόκους οἱ ὁποῖοι ἐὰν ἐπραγματοποιούντο ἐν Ἑλλάδι θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς τὸ φοροσημον) ὀφείλουν ἐφόσον συνεπλήρωσαν ἑξάμηνον διαμονὴν ἐν Ἑλλάδι, νὰ ἐπιδώσουν δήλωσιν ἀτομικὴν κατὰ τὸν Μάϊον διὰ τὰ εισοδήματα τοῦ αὐτοῦ ἑννεαμήνου διαστήματος εἰς τὸν Οἶκον. Ἐφορον τῆς ἑδρας ἢ τῆς διαμονῆς αὐτῶν καὶ νὰ πληρώσουν συγχρόνως ἐλόκληρον τὸν φόρον.**

7. Συνθετικὸς συμπληρωματικὸς φόρος. Όσοι ἔχουν προσόδους ἐκ μιᾶς ἢ περισσοτέρων κατηγοριῶν, ὅπως ὅποτε καὶ ὅπου-

ὅποτε καὶ ἂν ἀπέκτησαν αὐτάς, εἴτε ἐν Ἑλλάδι εἴτε ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, εἴτε περιελήφθησαν κατὰ τὸν Νόμον εἰς τὰς ἀνωτέρω χωριστὰς ἀναλυτικὰς δηλώσεις, εἴτε ὄχι, ἐὰν τὸ ἄθροισμα αὐτῶν ὑπερβαίῃ τὰς 6,000 δραχμάς, υποχρεοῦνται νὰ ἐπιδώσουν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου, εἰς τὸν Οἰκονομικὸν Ἐφορον τῆς περιφέρειας, ἐνθα εὐρίσκεται τὸ κύριόν των ἐνδιαίτημα καὶ μίαν συνθετικὴν δήλωσιν τῆς συνολικῆς αὐτῶν προσόδου καὶ νὰ καταβάλουν τὸ ἐν τρίτον τοῦ φόρου μαζῆ με τὴν δήλωσιν, τὸ δεῦτερον τρίτον κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου καὶ τὸ τελευταῖον τρίτον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1920.

Μόνον ἐκεῖνοι ποῦ ἀσκοῦν γεωργικὴν ἐπιχείρησιν εἴτε ἔχουν προσόδους ἐξ ἄλλων κατηγοριῶν, εἴτε ὄχι, αὐτοὶ δὲν θὰ ἐπιδώσουν τὸν Μάϊον τὴν συνθετικὴν δήλωσιν των, ἀλλὰ ἀργότερον, κατὰ τὸν Νοέμβριον 1920, μαζῆ με τὴν ἀναλυτικὴν δήλωσιν τῶν γεωργικῶν των ἐπιχειρήσεων.

Περισσότεραι πληροφορίες δίδονται εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐφορίαν Ἀττικῆς ὁδὸς Νίκης 50.

(Δημοσιευθῆτω μόνον παρὰ τῶν ἐνταλεισῶν ἐφημερίδων).

PRODUCTION & COMMERCE DE BOIS EN SUISSE

F. LLI GUSTAVO & EUGENIO KOTTMAN

SIEGE CENTRAL LUGANO-PARADISO SUISSE

Adr. télégraphique : Kottmannlegne. Lugano

Grands stocks en tous genres de bois sur les lieux de production en Tcheco Slovaquie, Slavoquie, Autriche, Roumanie etc

Correspondance en français, italien, anglais et allemand.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΟΝΑΡΙΚΩΣ

Μεγάλα ἀποθέματα εἰς τὰς παραγωγοὺς χώρας: Τσεχοσλοβακίαν, Σλαβονίαν, Αὐστρίαν, Ρουμανίαν κλπ. Ἀποταυθεῖτε:

F. LLI. G. & EUGENIO KOTTMAN

Lugano Paradiso (Ελβετία)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΝΙΚΟΝ.—ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Αί δηλώσεις της καθαρᾶς προσόδου ὅσαι κατὰ τὸν νόμον ὀφείλου νὰ ἐπιδοθῶσι τὸν Ἀπρίλιον θὰ ἐπιδοθῶσι δυνάμει νεωτέρου νόμου ψηφισθέντος ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὸν μῆνα Μαΐου.

Ἐπομένως πάντες οἱ φορολογούμενοι ὅσοι ὑποχρεοῦνται εἰς δῆλωσιν ὀφείλου νὰ φροντίσουν νὰ εὑρεθῶν ἐν τάξει μέχρι τέλους Μαΐου. Παρελθούσης τῆς 31 Μαΐου θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αὐστηρόταται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον προκείμενου περὶ τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς ἐφαρμογῆς εὐδελία πλέον ἄγνοια δύναται ἄποσδῆποτε νὰ δικαιολογηθῆ.

Ἐπὶ τῇ αὐτῇ εὐκαιρίᾳ ὑπενθυμίζεται εἰς τοὺς φορολογουμένους ὅτι διὰ νεαροῦ νόμου ψηφισθέντος ἐπίσης ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατηργήθησαν αἱ διαβαθμίσεις τῶν διαδοχικῶν τμημάτων τῶν προσόδων καὶ ἐπιβάλλονται οἱ ἀκόλουθοι συντελεσταί.

Α'. Ἀναλυτικὴ φορολογία.

Ἐπὶ πάσης φορολογητέας προσόδου ἀνεξαρτήτως τοῦ μεγέθους αὐτῆς μετὰ τὴν ἐκπτώσιν ἐλαχίστου συντηρήσεως ὅπου αὕτη χωρεῖ.

10 ο)ο ἐπὶ τῶν προσόδων τῶν κατηγοριῶν Α (οἰκοδομαί Β (γαταί) καὶ Γ κινηταί ἀξίαι).

8 ο)ο ἐπὶ τῶν προσόδων τῶν κατηγοριῶν Δ (ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις) καὶ Ε (γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις).

6 ο)ο ἐπὶ τῶν προσόδων τῆς Ζ κατηγορίας (ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα).

Ἐπὶ δὲ τῶν προσόδων τῆς ΣΤ κατηγορίας (ἀμοιβαί ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν).

6 ο)ο ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀμοιβῶν καὶ ποσοστῶν διοικητικῶν συμβούλων ἐταιρειῶν ἢ ποσοστῶν διευθυντῶν καὶ διαχειριστῶν τῶν αὐτῶν ἐταιρειῶν.

3 ο)ο ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀποδοχῶν παρεχομένων ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἐν γένει ἐπιχειρήσεων, πλὴν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ περιπτώσεων.

2 ο)ο ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀποδοχῶν ἐν γένει παρεχομένων ὑπὸ δημοσίων καὶ δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ ὑπὸ ἰδιωτικῶν τοιούτων διατελουσῶν ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ Κράτους.

καὶ 1 ο)ο διὰ τὰ ἐργατικά ἐν γένει ἡμερομίσθια.

Β'. Συνθετικὴ φορολογία.

Εἰς δῆλωσιν ὑπόκεινται μόνον οἱ ἔχοντες συνολικὴν καθαρὰν πρόσδον ὑπερβαίνουσαν τὰς 6.000 δραχμάς.

Ἐπομένως ἀπὸ τὴν δηλωθεῖσαν πρόσδον ἐκπίπτονται πάντοτε αἱ 6.000 δραχμαί, ἢ δὲ ἀπομένουσα φορολογητέα πρόσδος φορολογεῖται πρὸς 5 ο)ο ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 14.000 δραχ.

Ἐὰν δὲ ἡ πρόσδος ὑπερβαίνει τὰς 14.000 δραχ. τότε προστίθενται εἰς τὸν συντελεστὴν ἀνὰ ἓν ἑκατοστὸν διὰ κάθε τριακοσίας δραχμᾶς ἐπὶ πλέον, συμφώνως πρὸς τὸν συνημμένον εἰς τὸν νόμον πίνακα.

Περισσότεραι πληροφορίαι δίδονται εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐφορίαν Ἀττικῆς, ὁδὸς Νίκης 50.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαΐου 1920.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΤΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΩΑΣΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Ἐποπτεύουσα τὴν ὁροθέτησιν Ἐπιτροπὴ τῶν ἀκινήτων ἰδιοκτησιῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν προαστείων καὶ περιχώρων, δυνάμει τῶν διατάξεων τῶν Νόμων 1122 καὶ 2085, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 38649 Διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργείου, καλεῖ τοὺς νομίμους, κυρίους ἢ ἄλλους ἀξιούοντας ἐμπράγματον δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἰδιοκτησιῶν τοῦ Προαστείου τοῦ Πηλαίου «Παλήρου» τῶν κειμένων ἐν τῇ περιοχῇ τῇ καθοριζομένη ὑπὸ τῆς γραμμῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ παρὰ τὸν Αἰγιαλὸν Ἀεροδρομίου (συμπεριλαμβανομένου) καὶ προχωρούσης πρὸς Ἀνατολὰς μέχρι τῶν λατομείων, ἐκεῖθεν δὲ κατευθυνομένης πρὸς Νότον διὰ τῆς ὁδοῦ Τερισχόρης πρὸς τὴν θάλασσαν παρὰ τὸ «Ζυθεστιάτοριον» «Υποβρύχιον», ὅπως ὑποβάλωσιν αὐτῇ ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς καὶ ἐντὸς προθεσμίας εἴκοσι πέντε ἡμερῶν, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 11 Μαΐου, ἡμέρας τοιχοκολλήσεως τῆς παρούσης, δῆλωσιν ὑπογεγραμμένην ὑπ' αὐτῶν ἀτομικῶς ἢ ἀπὸ παντὸς προσώπου διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ἐνεργοῦντος καὶ περιέχουσαν:

1) Τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον, ἐπάγγελμα, ὑπηκόητα, ὄρθοσκυμα, κατοικίαν καὶ τόπον διαμονῆς τοῦ δηλοῦντος, προσέτι δὲ καὶ ἐκεῖνου,

δοσις διὰ λογαριασμὸν τοῦ δικαιοῦχου ἤθελε τυχὸν ὑπογράψει τὴν δῆλωσιν.

2) Περιγραφὴν τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας τοῦ δικαιοῦχου καθαρῶς α' τὴν ὁδὸν, τὸ οἰκοδομικὸν τετράγωνον, τοὺς μεθ' ὧν ἡ ἰδιοκτησία συνορεύει κατὰ τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος γείτονας μετὰ μνείας τοῦ ὀνόματος, ἐπωνύμου, ἐπαγγέλματος, ὑπηκοότητος, θρησκευματος, κατοικίας καὶ διαμονῆς αὐτῶν, β' τὸ ὡς ἐγγιστα ἐμβαδὸν τῆς ἰδιοκτησίας εἰς τετραγωνικὰ μέτρα, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε γνωστὸν εἰς τὸν δηλοῦντα.

3) Σημείωμα τῶν βαρυνόντων τὴν ἰδιοκτησίαν ἐμπραγμάτων βαρῶν μετὰ προσδιορισμὸν τῆς ταυτότητος καὶ διαμονῆς τῶν ὑπὲρ ὧν τὰ βάρη δικαιοῦχων.

4) Προαιρετικὸν καθορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς ἰδιοκτησίας (γηπέδου καὶ οἰκοδομημάτων κεχωρισμένως). Εἰς τὴν ἀνωτέρω δῆλωσιν ἐπισυνάπτονται οἱ ὑπάρχοντες τίτλοι καὶ τὸ τυχὸν ὑπάρχον διάγραμμα.

Ἡ δῆλωσις γράφεται ἐπὶ ἐντύπων παρεχομένων δωρεὰν εἰς τοὺς αἰτοῦντας.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 6 Μαΐου 1920.

Ἡ Ἐποπτεύουσα τὴν δροθέτησιν Ἐπιτροπή.

Πληροφορίαι παρέχονται καθ' ἐκάστην 10—12 π. μ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐπιτροπῆς, Πλατεία Συντάγματος ὁδὸς Ὁθωνος ἀριθ. 6 δεύτερος ὄροφος.

Σημειώσεις. — Οἱ ἤδη δηλώσαντες ἰδιοκτῆται δυνάμει τῆς ἀπὸ 14 Μαρτίου ἐ. ἔ. προσκλήσεώς μας δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς νέαν δῆλωσιν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΤΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Ἐξαιρέσεις

Προκειμένου, συμφώνως τῷ ἀρθρῷ 8 τοῦ νόμου 1122, ὡς οὗτος ἐπεξετάθη διὰ τοῦ Νόμου 2085, νὰ προβῶμεν εἰς ἐξακρίβωσιν τῶν ὁρίων καὶ τῆς νομικῆς μορφῆς τῶν ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ ἰδιοκτησιῶν, καλοῦμεν ὅπως προσέλθωσιν ἐπιτοπίως αὐτοπροσώπως ἢ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου ἢ διὰ προσώπου ἐνεργοῦντος διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν οἱ δηλώσαντες γονεῖς ἢ καὶ μὴ δηλώσαντες κύριοι ἢ ἄλλοι ἀξιοῦντες ἐμπράγατον δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἀκινήτων ἰδιοκτησιῶν:

1ον) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 οἰκοδομικοῦ τετραγώνου τοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ τῶν ὁδῶν Νηρέως, Τρίτωνος, Ἀτλαντος καὶ τοῦ Αἰγιαλοῦ.

2ον) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 οἰκοδομ. τετραγώνου τοῦ περιβαλλομένου

ὑπὸ τῶν ὁδῶν Ἀτλαντος, Ἀφροδίτης, Νηρέως καὶ Τρίτωνος.

3ον) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 οἰκοδομ. τετραγώνου τοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ τῶν ὁδῶν Ἐσπέρου, Ἀφροδίτης, Ἀτλαντος καὶ Τρίτωνος.

4ον) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8 οἰκοδ. τετραγώνου τοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ τῶν ὁδῶν Ἐσπέρου, Τρίτωνος, Ἀτλαντος καὶ Ἀλκυόνης.

5ον) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9 οἰκοδομ. τετραγώνου, τοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ τῶν ὁδῶν Ἐσπέρου, Ἀλκυόνης καὶ τοῦ Αἰγιαλοῦ.

Ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ὁρίων τῶν ἀκινήτων τούτων ἰδιοκτησιῶν γυνήσεται τὴν 10 τρέχοντος μηνός, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 8 1/2 π.μ.

Γνωστὸν ποιοῦμεν, ὅτι θέλομεν προβῆ συμφώνως τῷ Νόμῳ εἰς τὴν δροθέτησιν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ὁ ἐπὶ τῆς δροθετήσεως Μηχανικὸς

Ν. ΨΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ἐξαιρέσεις

Προσκαλοῦνται οἱ διαρκούσης τῆς ἀναστολῆς τῆς μονιμότητος ἀπολυθέντες ὑπάλληλοι τοῦ Ἐφοριακοῦ, Ταμιακοῦ καὶ Τελωνειακοῦ κλάδου, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως συμπεριλαμβανομένου καὶ κάτω (Ἐφόρου Β' καὶ Γ' τάξεως Ἐφ. Ἐλεγκτοῦ Α' καὶ Β' τάξεως, Ταμίου Β' καὶ Γ' τάξεως, Ταμιακοῦ, Γραμματέως Α' καὶ Β' τάξεως, Τελώνου Β' καὶ Γ' τάξεως, Ὑποτελώνου, ἢ ὁμοιοβάθμου Τελωνειακῆς ὑπηρεσίας) καὶ ἐπιθυμοῦντες ἵνα ἀναδιορισθῶσιν ὅπως μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου 1920 συμπεριλαμβανομένης, ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν σχετικὴν αἴτησιν τῶν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν κάτωθι δικαιολογητικῶν.

1) Πιστοποιητικῶν τῶν Ἐξαγγελέων Πλημμελειοδικῶν καὶ Ἐφετών, ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν ἐπὶ ἀξιοπολινῶ πράξει ἀποκλείουσα αὐτοὺς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

2) Πιστοποιητικοῦ περὶ τῆς ἐν τῷ μητρώῳ δήμου τινὸς ἐγγραφῆς τῶν.

3) Δήλωσιν αὐτῶν περὶ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τῶν καὶ τῆς συζύγου τῶν, ὡς καὶ τοῦ τόπου ἐνθα ἀσκοῦσι τὰ πολιτικὰ τῶν δικαιώματα καὶ

4) Κατάστασιν τῆς προὑπηρεσίας τῶν.

Δὲν ἀποκλείονται τῆς ὑποβολῆς τοιαύτης αἰτήσεως περὶ ἐπαναδιορισμοῦ καὶ οἱ πρὸ τῆς ἀναστολῆς τῆς μονιμότητος ἀπολυθέντες ἢ

καὶ οἱ μετ' αὐτήν, ἐφ' ὅσον συνεπληρώθη ἡ κατὰ νόμον ἀπαιτουμένη διατεία ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς των ὡς καὶ οἱ παραιτηθέντες.

Οἱ ἐκ τῶν ἄνω κλάδων βαθμοῦ ἀνωτέρου τῶν καλουμένων, ὅπως ὑποβάλλωσιν αἴτησιν περὶ ἀναδιορισμοῦ των, ὡς καὶ οἱ ἀπολυθέντες διαρκούσης τῆς ἀναστολῆς τῆς μονιμότητος, οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι τῶν λοιπῶν κλάδων (Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως, Ἐλεγκτικοῦ Συνηδρίου, Καπνοκοπηρίων, Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, Μονοπωλίων κλπ.) καὶ ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἐπαναδιορισθῶσι, δεόν νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀπλῆν δήλωσιν περὶ ἀναδιορισμοῦ των, μέχρι τῆς 15ης Ἰουνίου 1920, ἄνευ οὐδενὸς ἑτέρου δικαιολογητικοῦ.

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν